

Opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen

**Een onderzoek naar de aard en omvang van opvangcentra voor reptielen,
amfibieën en geleedpotigen in Nederland**

Angelique Langen, 810314004

Opdrachtgever:
Lectoraat Welzijn van Dieren

Begeleidende docenten:
Jesse Versteegh
Hans Bezuijen

Van Hall Larenstein

Oktober 2010

Opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen

**Een onderzoek naar de aard en omvang van opvangcentra voor reptielen,
amfibieën en geleedpotigen in Nederland**

Auteur:
Angelique Langen, 810314004

Begeleidende docenten:
Jesse Versteegh
Hans Bezuijen

Opdrachtgever:
Lectoraat Welzijn van Dieren

Van Hall Larenstein

Oktober, 2010

Projectnummer: 200825

Voorwoord

Dit onderzoek gaat over de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen. Opvangcentra hebben al langer mijn interesse. Tijdens stages ben ik regelmatig in aanraking gekomen met opvangcentra voor verschillende soorten dieren. Met bewondering en respect heb ik gezien hoe deze centra zich inzetten voor dieren waar niemand anders zich meer om bekommert. Reptielen, amfibieën en geleedpotigen, zijn dieren waar ik vanuit mijn eigen interesse minder van weet. Reptielen en amfibieën vond ik "mooie dieren", maar niet meer dan dat. Ik heb het als een uitdaging ervaren om meer te leren over deze dieren.

Ik heb het werken aan dit afstudeerproject als ontzettend leuk en leerzaam ervaren. Het interviewen van twee opvangcentra was mijn "favoriete" onderdeel. Hierbij wil ik Rob Dumont van TCN Animal Rescue en Chienus Timmer van The Snake Man bedanken voor hun medewerking aan de interviews. Verder wil ik alle opvangcentra bedanken die wilden meewerken aan de enquête.

Mijn begeleiders op school, Jesse Versteegh en Hans Bezuijen, wil ik bedanken voor de goede begeleiding en de hulp bij de moeilijkheden die ik tegenkwam tijdens het afstuderen. Als laatste wil ik Dhr. Huisman, contactpersoon voor het Lectoraat Welzijn van Dieren bedanken.

Angelique Langen
Oktober 2010

Summary

Less is known about the sanctuary sector for reptiles, amphibians and arthropods. The Lectureship Animal Welfare would like to contribute to animal welfare, but that's not possible with a sector from which so less is known. The goal of this research is to survey the sanctuary sector for reptiles, amphibians and arthropods and give insight into the developments and problems in this sector. This goal is reached by answering the question: what are the characteristics and what is the range of the sanctuary section for reptiles, amphibians and arthropods in the Netherlands. Different methods are used to gain this information. First a list is made in which stands which shelters there are, what their (address) data is and which animals they give shelter to. The list is separated by province. Test interviews were kept in 2 shelters. The goal of the test interviews is to check if the questions that will be asked in the survey are useful and complete. Furthermore, the test interviews are meant for learning more about animal shelters. A survey was made and held by telephone. From the 57 shelters, 23 cooperated to the survey. The results of the survey are standing below. The 23 shelters gave shelter to 1097 animals in 2009. Approximately 60% of this numbers consists of turtles. Large differences exist in number of animals the shelters give shelter to, this number varies between 212 and 2 animals. Based on the number of animals they give shelter to, the shelters are classified in the categories: large, middle and small. Shelters from the different categories will sometimes be compared to each other. Turtles is the species that is most given shelter to in all categories. The policy when shelters are full is in most cases replacement. The policy for euthanasia is for 20 of the 23 shelters that animals were only euthanized for health reasons. Euthanasia is mainly done by a vet. In the 23 shelters are working 3 paid staff and 112 volunteers. The educational level of the volunteers is 17 times MBO Animalcare, 8 times HBO Animalmanagement, 6 times other animal related education and the other 75 volunteers don't have animal related education. Between 2007 and 2009 most shelters had an increase in number of animals. The largest increase in number of animals in this period occurred with lizards. The largest decrease occurred with nonvenomous snakes. There are 19 shelters which don't have any problems with licences and dispensations. Problems with licences and dispensations appear with 3 small and 2 large shelters. Shelters for reptiles, amphibians and arthropods have the following sources of income: donations/gifts, own money, sponsors, adoptions, selling of animals/replacement, profits from own activities/actions, allowance from the municipality and otherwise. Own money is most mentioned as source of income. For the monthly costs, categories are made from €0 - €50 to €1000 and more. The large shelters are only in the 3 highest cost categories, the small shelters appear in all categories. From the 23 shelters, 9 are having financial problems. There are 3 shelters that (sometimes) encounter problems with the knowledge of the personnel. In the discussion this research is compared with 2 other researches from which the results show a lot of similarities. The conclusion is that the sanctuary section consist of 57 shelters and totally 10 of the 23 shelters have one or more problem. Financial problems do most appear.

Samenvatting

Over de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland is weinig bekend. Het Lectoraat Welzijn van Dieren wil een bijdrage leveren aan het welzijn van dieren, maar dat kan niet bij een sector waarvan erg weinig bekend is. Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen en inzicht geven in de ontwikkelingen en problemen in deze sector. Dit doel wordt bereikt door antwoord te geven op de vraag: wat is de aard en omvang van de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland. Er zijn verschillende methoden gebruikt om deze informatie te achterhalen. Als eerste is er een lijst gemaakt waarin per provincie staat welke opvangcentra er zijn, wat hun gegevens zijn en welke dieren zij opvangen. Er zijn proefinterviews afgenomen bij 2 opvangcentra. Het doel van de proefinterviews is nagaan of de vragen die in de enquête gesteld gaan worden werkbaar en volledig zijn. Verder zijn de proefinterviews bedoeld om meer te weten te komen over hoe het eraan toe gaat in de opvangsector. Er is een enquête opgesteld en deze is telefonisch afgenomen. Van de 57 opvangcentra hebben er 23 meegewerkt aan deze enquête. De resultaten van de enquête worden hieronder weergegeven. De 23 opvangcentra vingen 1097 dieren op in jaar 2009. Ongeveer 60% van dit aantal bestaat uit schildpadden. Er zijn grote verschillen in aantal opgevangen dieren per opvangcentra, het aantal varieert namelijk tussen de 212 en 2 dieren. Op basis van aantal dieren zijn de opvangcentra ingedeeld in de categorieën: groot, middel en klein. Opvangcentra van verschillende categorieën worden soms met elkaar vergeleken. Bij alle categorieën is schildpadden de meest opgevangen soort. Het beleid als de opvangcentra vol zitten is in de meeste gevallen herplaatsing. Het euthanasiebeleid is bij 20 van de 23 opvangcentra dat dieren alleen worden geëthanaseert om gezondheidsredenen. Het euthanaseren wordt voornamelijk door de dierenarts gedaan. Bij de 23 opvangcentra werken 3 betaalde krachten en 112 vrijwilligers. Het opleidingsniveau van de betaalde krachten is: 2 keer MBO Dierverzorging en 1 keer HBO Diermanagement. Van de vrijwilligers hebben 17 MBO Dierverzorging gedaan, 8 HBO Diermanagement, 6 hebben een andere diergerelateerde opleiding en de 75 andere vrijwilligers hebben geen diergerelateerde opleiding. Tussen 2007 en 2009 hadden de meeste opvangcentra een stijging in het aantal dieren. De grootste toename in deze periode was er bij hagedissen. De grootste afname was er bij wurgslangen. Er zijn 19 opvangcentra die geen problemen hebben met vergunningen en ontheffingen. Problemen met vergunningen en ontheffingen komen wel voor bij 3 kleine en bij 2 grote opvangcentra. Opvangcentra voor reptielen, amfibieën en/of geleedpotigen hebben als inkomstenbronnen: donaties en giften, eigen geld, sponsors, adopties, verkoop van dieren/herplaatsing, opbrengst eigen activiteiten/acties, subsidie van de gemeente en anders. Eigen geld is de meest genoemde inkomstenbron. De belangrijkste inkomstenbron is eigen geld. Voor de maandelijkse kosten zijn categorieën gemaakt van €0 - €50 tot en met €1000 en meer. De grote opvangcentra komen alleen in de 3 hoogste kostencategorieën voor, de kleine komen in alle categorieën voor. 9 van de 23 opvangcentra hebben problemen met de financiën. Er zijn 3 opvangcentra die (soms) problemen ervaren met de kennis van het personeel. In de discussie wordt dit onderzoek vergeleken met 2 andere onderzoeken, de resultaten komen veel met elkaar overeen. De conclusie is de opvangsector bestaat uit 57 opvangcentra en er zijn in totaal 10 van de 23 opvangcentra die 1 of meer problemen ervaren. Problemen met de financiën komen het meest voor.

Inhoudsopgave

Voorwoord

Summary

Samenvatting

Inleiding	7
1 Materiaal en methode	10
1.1 Afbakening	10
1.2 Type onderzoek en onderzoeksontwerp	13
1.4 Dataverzamelmethode	13
1.5 Verwerken/analyseren van de data	16
2 Resultaten	17
2.1 De onderzoekspopulatie	17
2.2 Soort en aantal opgevangen dieren	18
2.3 Het beleid van de opvangcentra	20
2.4 Personeel	21
2.5 Veranderingen in de sector	23
2.6 Problemen/knelpunten met vergunningen en ontheffingen	24
2.7 Problemen/knelpunten t.o.v. de financiën	25
2.8 Problemen met de kennis	29
2.9 Opvangcentra met problemen	30
2.10 Opmerkingen	30
3 Discussie	31
3.1 Methoden	31
3.2 Resultaten	31
4 Conclusie	33
5 Aanbevelingen	37
Bronvermelding	38
Bijlagen	I
Beschrijving reptielen, amfibieën en geleedpotigen	II
Beschrijvingen van de diercategorieën	IV
Opvangoverzicht	X
Logboek zoekwoorden	XXI
Interviews	XXIV
Enquête voor opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen	XXXIII
Draaiboek enquête afnemen	XXXIX
E-mail voor opvangcentra waarvan geen telefoonnummer bekend is	XLV
Enquete met antwoorden	XLVI

Inleiding

Waarom neemt iemand een reptiel, amfibie of geleedpotig dier in huis? Daar zijn verschillende redenen voor te bedenken; ze zijn mooi om te zien, interessant of zelfs stoer. Een dier wordt in een impuls gekocht of aangeschaft voor de kinderen. Daarbij is het vaak niet eens moeilijk om aan zo'n dier te komen, ze zijn gewoon in de dierenwinkel te koop en anders wel via internet te verkrijgen (*van Lavieren en van Merrebach, 1998*). Er worden in Nederland momenteel 250.000 reptielen en amfibieën gehouden als gezelschapsdier (*RDA, 2006*). Wanneer men zich voor de aanschaf van zo'n dier niet goed genoeg verdiept in de verzorging, huisvesting en voeding van het dier, kan men voor problemen komen te staan (*van Lavieren en van Merrebach, 1998*).

Voor sommige reptielen, amfibieën en geleedpotigen kost de verzorging veel tijd en geld. Op het moment dat de dieren gekocht zijn, zijn ze vaak nog jong en sommige soorten hebben dan bij lange na hun volwassen grootte nog niet bereikt. Een bekend voorbeeld hiervan zijn roodwangschildpadden. Als roodwangschildpadden aangeschaft worden zijn ze vaak pas enkele centimeters groot en kunnen twee dieren gemakkelijk gehuisvest worden in een plastic bakje van 40x25x25 cm (*Reptielen en Amfibieën beginnersgids, 1996*). Volwassen roodwangschildpadden zijn 35 cm groot en om de dieren dan juist te huisvesten hebben zij een bak nodig van 150x50x50 cm (*LICG, 2009*). Een bak van deze grootte is duur in de aanschaf en neemt veel plaats in. Het kan gebeuren dat een dier agressief wordt of bijt, ook kunnen sommige reptielen de Salmonella bacterie overbrengen waar mensen ziek van kunnen worden. Mensen kunnen allergisch worden voor het dier of de kinderen verliezen hun interesse en de ouders willen van het dier af (*van Lavieren en van Merrebach, 1998*). Al deze redenen kunnen ervoor zorgen dat mensen van hun reptiel, amfibie of geleedpotige af willen.

Waar moet je reptiel, amfibie of geleedpotige naartoe als je er niet meer voor kunt of wilt zorgen? Als het dier terug gebracht word naar de winkel belandt het opnieuw in de handel. Als de winkels dan niet de juiste voorlichting geven aan kopers beginnen de problemen weer van voor af aan. Er zijn ook mensen die hun dier in de natuur loslaten. Reptielen, amfibieën en geleedpotigen die veel eisen aan hun leefomgeving stellen hebben dan weinig kans om te overleven, bovendien zorgt het voor faunavervalsing. De beste oplossing is om de dieren naar een gespecialiseerd opvangcentrum te brengen. De dieren krijgen hier de juiste voeding en verzorging en wanneer ze herplaatst worden komen ze terecht bij iemand met voldoende kennis.

Het Lectoraat Welzijn van Dieren verzamelt en verspreidt informatie en wil zo graag een bijdrage leveren aan het welzijn van door de mens gehouden dieren. Er zijn in Nederland vele vormen van dierhouderijen waarvan niet bekend is hoe groot de sector is, er is geen overzicht van hoeveel bedrijven of instellingen er zijn en hoeveel dieren er worden gehouden. Om hier meer inzicht in te krijgen moet er onderzoek gedaan worden. Er vinden in Nederland veel activiteiten rondom het dier plaats en er zijn mensen en organisaties die laten merken, het belangrijk te vinden dat deze activiteiten zorgvuldig uitgevoerd worden (*T. Huisman, 2009*).

Deze opvatting komt ook terug in overheidsbeleid als de Nota Dierenwelzijn van het ministerie van LNV (*T. Huisman, 2009*). De Nota Dierenwelzijn geeft aan dat een groot deel van de Nederlandse bevolking zich zorgen maakt over de omgang met dieren. Vanwege deze zorgen en de verantwoordelijkheid die de mens draagt voor de aarde en dus ook voor de dieren, is de Nota Dierenwelzijn gemaakt. In de Nota staat beschreven hoe de overheid de verbetering van dierenwelzijn wil bereiken. Er zijn hoofdstukken over verschillende diersoorten, één van de hoofdstukken gaat over gezelschapsdieren en hier vallen de reptielen, amfibieën en geleedpotigen ook onder. De grootste zorg die de maatschappij heeft over gezelschapsdieren is, dat zij niet goed worden verzorgd of zelfs verwaarloosd worden. Het blijkt dat houders van gezelschapsdieren vaak het beste met hun dier voor hebben, maar verkeerd handelen door onwetendheid en onkunde. Situaties waarin dit gebeurt zijn die waarin mensen een ondoordachte koop doen of het dier te veel vermenschlijken (*Nota Dierenwelzijn, 2007*).

In de Nota staat verder wat de aanpak is om dierenwelzijn bij gezelschapsdieren te verbeteren, enkele voorbeelden zijn: campagnes door het LICG (Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren), een cursus voor dierenambulancemedewerkers en identificatie en registratie voor honden en katten. Veel informatie in de Nota is verkregen uit een enquête over dierenwelzijn, maar er is geen informatie beschikbaar over reptielen, amfibieën en geleedpotigen. Het enige wat in de Nota staat over reptielen en amfibieën is dat ze gehouden worden als gezelschapsdier, verder worden deze dieren in de hele Nota niet meer genoemd. De Nota richt zich wel op instanties die zich bezig houden met dierenopvang, zoals asielen en dierenambulances. Dit zijn instanties die honden, katten, vogels en een enkele keer een knaagdier opvangen (*Nota Dierenwelzijn, 2007*).

Het Lectoraat Welzijn van Dieren vermoedt dat de problemen die bij in de Nota genoemde dierenopvang voorkomt, ook voorkomt bij opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen. Er is onderzoek voor nodig om vast te stellen of dit daadwerkelijk zo is. Als blijkt dat bij deze opvangcentra ook het probleem van te weinig kennis voorkomt, zal dit zeker zijn invloed hebben op het welzijn van de dieren. Zonder voldoende kennis kan een dier niet op de juiste manier verzorgd en gehuisvest worden. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek zal het Lectoraat beslissen of zij aandacht zal besteden aan deze opvangsector (*T. Huisman, 2009*).

Het PVH (Platform Verantwoord Huisdierbezit) heeft als doelstelling: het bevorderen van de relatie tussen mens en gezelschapsdier en het beschikbaar maken van de benodigde kennis om gezelschapsdieren op een verantwoorde manier te houden. Het PVH is bezig een opvangcentrum voor exoten op te starten. In dit opvangcentrum zullen zeker ook reptielen, amfibieën en geleedpotigen opgevangen worden. Dit opvangcentrum komt te staan op het terrein van PTC+ (Practical Training Center) in Barneveld. Naast opvangcentrum zal het ook een kenniscentrum, voorbeeldplek en leeromgeving voor studenten en eigenaren worden. Het opvangcentrum zal bedoeld zijn voor tijdelijke opvang, uiteindelijk zullen de dieren naar een nieuwe eigenaar gaan. Het PVH wil graag weten wat de ervaringen uit de opvangsector zijn en door middel van dit onderzoek kunnen zij aan deze informatie komen (*PVH, 2009*).

Doelstelling

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen en inzicht geven in de ontwikkelingen en problemen in deze sector.

Onderzoeksvragen

1. Hoe ziet de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen eruit?
 - a. Welke opvangcentra zijn er voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland?
 - b. Voor welke diercategorieën is het opvangcentrum bestemd?
 - c. Wat is de organisatievorm van elk opvangcentrum?
 - d. Wat is de maximum capaciteit van elk opvangcentrum?
 - e. Welke diercategorieën zijn er opgevangen in 2009?
 - f. Hoeveel dieren werden er in opgevangen in 2009?
 - g. Wat is het opvangbeleid van elk opvangcentrum?
 - h. Wat is het euthanasiebeleid van elk opvangcentrum?
2. Welke veranderingen spelen zich af in de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen tussen 2007 en 2009?
3. Wat is de beschrijving van gebieden waarop problemen/knelpunten verwacht worden bij de opvang van reptielen, amfibieën en geleedpotigen?
 - a. Wat is de situatie met betrekking tot vergunningen/ontheffingen voor elk opvangcentrum?
 - b. Hoe is het gesteld met de kennis van het personeel in elk opvangcentrum?
 - c. Hoe is de financiële situatie van elk opvangcentrum?

Begripsbepaling

Opvangcentrum: Een opvangcentrum wordt in dit onderzoek gezien als een instelling waar dieren gehuisvest en verzorgd worden omdat dit op de plek waar vandaag kwamen niet kon of niet gewenst was. De dieren kunnen er gebracht zijn door een particulier, een dierenambulance of het kan gaan om in beslag genomen dieren door de AID (Algemene Inspectiedienst) of LID (Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming). De dieren worden, als dit mogelijk is weer herplaatst. In dit onderzoek gaat het alleen om opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen.

Dier-categorieën: De dieren waarover dit onderzoek gaat, reptielen, amfibieën en geleedpotigen, zijn ingedeeld in categorieën. De categorieën staan in paragraaf 1.1

Kennis: Met kennis wordt in dit onderzoek bedoeld, de kennis van de op te vangen dieren, met name reptielen, amfibieën en/of geleedpotigen. En de kennis van vergunningen/ontheffingen, personeel en financiën die nodig is om een opvangcentrum te beheren.

1 Materiaal en methode

1.1 Afbakening

Afbakening opvangcentra

Er was gekozen voor opvangcentra die reptielen, amfibieën en geleedpotigen opvangen omdat vermoed werd dat deze dieren vaak samen opgevangen worden. In bijlage 1 staat een beschrijving van reptielen, amfibieën en geleedpotigen.

Afbakening reptielen, amfibieën en geleedpotigen

Van reptielen, amfibieën en geleedpotigen bestaan er duizenden soorten. Er zijn teveel soorten om allemaal op te noemen. Daarom is gekozen om categorieën te maken voor reptielen, enkele categorieën voor amfibieën en voor geleedpotigen. Het indelen in categorieën zorgde ook voor een betere verwerking van de resultaten. Voor elke categorie was er een soortbeschrijving gemaakt, deze soortbeschrijvingen zijn te vinden in bijlage 2. In figuur 1 is te zien waar de categorieën horen in de taxonomische indeling van het dierenrijk. De categorieën zijn onderstreept.

Reptielen zijn verdeeld in de categorieën:

- Hagedissen
- Wormhagedissen
- Brughagedissen
- Krokodilachtigen
- Schildpadden
- Slangen
 - Wurgslangen
 - Gifslangen

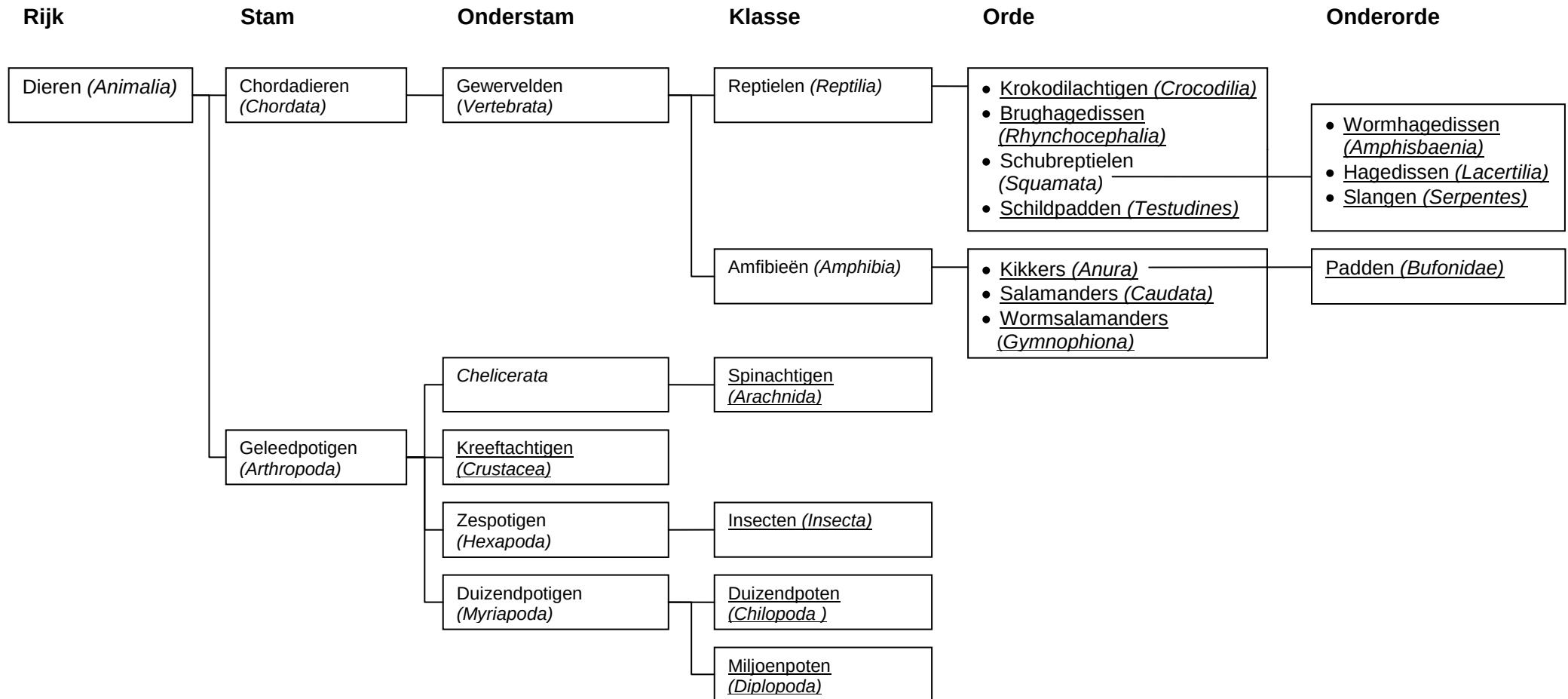
Amfibieën zijn verdeeld in de categorieën:

- Kikkers
- Padden
- Salamanders
- Wormsalamanders

Geleedpotigen zijn verdeeld in de categorieën:

- Insecten
- Spinachtigen
- Schorpioenen
- Kreeftachtigen
- Duizendpoten
- Miljoenpoten

Taxonomie overzicht

Figuur 1. Taxonomische indeling
(ITIS, 2009)
(Soortenbank, 2009)

Afbakening problemen/knelpunten

De opvangcentra zouden problemen tegen kunnen komen. De problemen/knelpunten zijn onderzocht op de volgende vlakken:

- Vergunningen en ontheffingen
- Kennis
- Financiën

Vergunningen en ontheffingen:

Er kunnen problemen voorkomen met betrekking tot het houden van giftige dieren. In sommige Nederlandse gemeenten is het niet toegestaan giftige slangen te houden, zonder dat daarvoor goedkeuring is verleend door B&W. In andere gemeenten is er geen enkele beperkende bepaling (*Serpo, 2009*).

Bij het verkrijgen van een bouwvergunning kunnen problemen voorkomen. Bij bouwwerkzaamheden is er in principe een bouwvergunning nodig (*VROM, 2008*). Een opvangcentrum kan hiermee te maken krijgen als zij willen uitbreiden of verbouwen.

Volgens het Europese dierenparkbesluit moet een instelling die meer dan 10 soorten exotische dieren bezit en ten minste 7 dagen per jaar zich openstelt voor het publiek een dierenpark vergunning hebben. Zonder deze vergunning moet het park gesloten blijven voor het publiek en mag het zich geen Europees dierenpark noemen. Om de vergunning te krijgen moet aan een groot aantal Europese verordeningen voldaan worden, de belangrijkste zijn educatie en welzijn van dieren (*Vereniging Dier en Park, 2006*). Opvangcentra met een dierenparkvergunning zijn bijvoorbeeld: Reptielenzoo Serpo en Insektenwereld.

Er kunnen problemen voorkomen bij het opvangen van dieren die onder een CITES-bijlage vallen. CITES is een internationale overeenkomst voor de handel in bedreigde dieren en planten. Er zijn bijlagen met elk een verschillend beschermingsniveau (*CITES*). Onder welke bijlage een dier valt bepaalt of een dier verhandeld en gehouden mag worden en welke vergunningen, bezitsontheffingen en certificaten daarvoor nodig zijn (*Opvang de leguaan, 2009*).

Kennis:

In de inleiding is al over dit probleem gesproken. Uit de Nota Dierenwelzijn blijkt dat er in organisaties die dieren opvangen (asielen en dierenambulances) een gebrek aan kennis is. Er wordt verwacht dat dit in de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen ook zo is. (*T. Huisman, 2009*)

Financiën:

De meest voorkomende rechtsvorm voor opvangcentra voor dieren is een stichting daarnaast zijn er nog particulieren. Een stichting wordt opgericht om met behulp van een vermogen een doel te realiseren. Dit doel staat beschreven in de statuten. De winst die gemaakt wordt moet ten goede komen aan een ideëel of sociaal doel (*Kamer van Koophandel, 2010*). In het geval van opvangcentra zal het geld dus besteed worden aan de opvang van dieren. Uit de proefinterviews bleek dat de beide opvangcentra veel kosten maken bij het opvangen van dieren en dat vooral de voerkosten hoog zijn. Daarbij hebben zij weinig inkomsten. De financiën kunnen dus problemen opleveren voor de opvangcentra (*R. Dumont, 2009*) (*C. Timmer, 2010*)

1.2 Type onderzoek en onderzoeksontwerp

Het type onderzoek is beschrijvend, want bijna alle onderzoeksvragen waren frequentievragen. Het gaat er bij dit type onderzoek om dat er kenmerken van onderzoekseenheden beschreven worden zonder dat er naar verklaringen wordt gezocht. Het onderzoeksontwerp is een non-experimenteel survey-onderzoek. Omdat er bij een groot aantal onderzoekseenheden, dit zijn de opvangcentra, gegevens werden verzameld over meerdere kenmerken. Kenmerken zijn bijvoorbeeld, soort dieren en aantal dieren. Bij een survey-onderzoek wordt meestal op één tijdstip of periode gegevens verzameld, dat was in dit onderzoek ook het geval. (Baarda en de Goede, 2001)

1.3 Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestond uit alle opvangcentra die reptielen, amfibieën en/of geleedpotigen opvangen in Nederland, daarbij hoorden zowel de stichtingen als de particulieren. De grootte van de onderzoekspopulatie was bij de start van het onderzoek nog niet bekend. Dit werd duidelijk tijdens het eerste onderdeel van het onderzoek, namelijk toen de opvangsector in kaart gebracht werd. Bij het in kaart brengen van de opvangsector werd de hele populatie meegenomen. De enige beperking hierbij vormden de opvangcentra waarbij de adresgegevens, telefoonnummer of e-mailadres, niet te achterhalen was. Bij het onderzoeken van de ontwikkelingen en problemen/knelpunten werd de hele in kaart gebrachte populatie meegenomen.

1.4 Dataverzamelingsmethoden

Opvangoverzicht

In dit onderzoek werd veel bestaande informatie van internet gebruikt. De typen bestaande gegevens waren: gegevens van ongestructureerde aard en bestaande numerieke gegevens. Zeker bij het in kaart brengen van de opvangsector werd veel gebruik gemaakt van internet. Om eerst alle opvangcentra te vinden, werden er verschillende zoektermen ingevuld bij www.google.nl. De zoektermen ingevuld bij Google waren:

- Opvang exoten	- Opvang leguanen
- Opvang uitheemse dieren	- Opvang spinnen
- Opvang reptielen	- Opvang schorpioenen
- Opvang amfibieën	- Opvang gifslangen
- Opvang slangen	- Asiel reptielen
- Opvang schildpadden	- Asiel amfibieën
- Opvang hagedissen	- Opvang reptiel
- Opvang geleedpotigen	- Opvang amfibie
- Opvangcentra	- Opvang geleedpotige
- Opvang kikkers	- Opvangcentrum

Na het invullen van de zoekterm volgden meestal vele pagina's met resultaten. Er werd gestopt met zoeken als er 5 pagina's lang geen bruikbare resultaten gevonden waren. Als er websites van opvangcentra gevonden waren, werden deze gekopieerd naar een Word document. Er werd zoveel mogelijk informatie over de opvangcentra in het Word document gezet. Dit Word document werd eerst als klad gebruikt, later werd er een opvangoverzicht van gemaakt, met opvangcentra per provincie. Het opvangoverzicht is te vinden in bijlage 3. Een voorbeeld van het opvangoverzicht is te zien in figuur 2.

Naam:	Iguana
Adres:	Bellamypark 35 4381 CH Vlissingen
Telefoon:	0118-417219
E-mail:	info@iguana.nl
Website:	www.iguana.nl
Dieren:	

Figuur 2. Voorbeeld van het opvang overzicht

Het proces van zoeken werd gedocumenteerd in een "logboek zoekwoorden" dat te vinden is in bijlage 4. Een voorbeeld hiervan staat in figuur 3. Als het resultaat in Google niet direct leidde tot de website van het opvangcentrum, maar eerst via een andere site (bijvoorbeeld een dochter van startpagina), werd deze site ook genoemd. In het logboek werd bijgehouden welke zoekterm er was ingevuld, deze staat in vet aangegeven. Op welke datum het zoeken gedaan was, tot en met welke pagina gezocht was en welke opvangcentra gevonden waren. Een opvangcentra wordt eenmaal genoemd in het zoekwoorden logboek. Als een zoekterm een resultaat gaf dat al eerder gevonden was wordt deze niet opnieuw vermeld bij die zoekterm. Als met een zoekterm geen (nieuwe) opvangcentra gevonden werden, werd er achter resultaat gezet: geen nieuwe resultaten.

Opvang reptielen:

Datum: 30-09-2009

Gezocht t/m: 27

Resultaten: Reptielen opvang Haarlem, Reptielen Amfibieën opvang centrum, Reptielen opvang Mayathuk, The Snakeman Stichting voor opvang en logement van reptielen, marktplaats advertentie 2x, Stichting koudbloedigen opvang Serpo, Reptielenopvang Subrahmanya, Opvang voor Reptielen/Exotische dieren, De Leguaan, Reptielenopvang Lelystad, Stichting Reptielenvrienden Helmond, Kleindierenopvang "Zeeland", Stichting It Schildhûs

Figuur 3. voorbeeld van het zoekwoordenlogboek

Ontwikkelingen

Het onderzoeken van ontwikkelingen gebeurt meestal met het verzamelen van cijfers over verschillende tijdstippen. Daardoor is te zien wat de verandering over een langere periode is. Maar het verzamelen van cijfers van jaren geleden, zal niet lukken bij de onderzoekspopulatie van dit onderzoek. Het is namelijk onzeker of kleine en particuliere opvangcentra bijhouden hoeveel dieren zij jaarlijks opvangen. In dit onderzoek werd daarom gekozen voor een meer kwalitatieve benadering van het onderzoeken naar trends, in plaats van dat er gevraagd wordt naar cijfers werd er gevraagd naar meningen over veranderingen en problemen in de sector (*T. Huisman, 2009*).

Proefinterviews

Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering van het onderzoek zijn er nog twee proefinterviews afgenomen bij opvangcentra. In deze proefinterviews werden ongeveer dezelfde vragen gesteld als welke later in de enquête gesteld werden. Een voordeel van een interview is dat er dieper op de onderwerpen ingegaan kan worden dan bij een enquête. Het doel van deze proefinterviews was: nagaan of de enquêtevragen werkbaar en volledig zijn en om meer te weten te komen over hoe het eraan toe gaat in de opvangsector. Het eerste proefinterview werd afgenomen bij Stichting TCN Animal Rescue in Haarlem, dit is één van de bekendste opvangcentra voor reptielen. Het tweede proefinterview werd afgenomen bij The Snakeman, Stichting voor opvang en logement van reptielen, dit is een opvangcentrum in Emmen. De uitgewerkte proefinterviews staan in bijlage 5.

Enquête

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen werd gebruik gemaakt van een enquête, deze staat in bijlage 6. De enquête werd telefonisch afgenomen. Hier was voor gekozen omdat de onderzoekspopulatie klein is en het telefonisch afnemen van een enquête geeft een hogere respons dan schriftelijk afnemen. Van enkele (particuliere) opvangcentra was geen telefoonnummer bekend, maar wel een e-mailadres. Zij werden eerst gemaild om te vragen of ze mee wilden werken aan de enquête en er werd om hun telefoonnummer gevraagd. Deze e-mail is te vinden in bijlage 8.

Soms kwam het voor dat mensen niet te bereiken waren, er werd dan eerst op een andere dag of ander tijdstip nogmaals geprobeerd te bellen. Er werd maximaal 5 keer geprobeerd te bellen. Daarna werd op het enquêteformulier van het betreffende opvangcentrum gezet: niet te bereiken. Ook kwam het voor dat telefoonnummers niet klopten. Als dit gebeurde werd er eerst op internet gezocht om het juiste nummer te achterhalen. Er werd eerst gekeken op de site van het opvangcentrum zelf, om zo te controleren of het telefoonnummer juist opgeschreven of veranderd was. Bij opvangcentra die geen website hadden, maar waar wel een adres van bekend was, werd gezocht op sites als: telefoongids.nl of omgekeerdzoeken.nl. Als deze methodes niet werkten werd er een e-mail gestuurd naar het betreffende opvangcentrum. In deze e-mail werd gevraagd om hun telefoonnummer, zodat zij mee konden doen aan de enquête. Voor het afnemen van de enquête was er een draaiboek gemaakt, dit is te vinden in bijlage 7.

Bij de opvangcentra die niet mee wilden werken aan de enquête werd op hun website gezocht, of zij daar hadden staan hoeveel dieren zij per jaar opgevangen hadden. Als zij een overzicht hadden van opgevangen dieren in 2009 werd dit ook in de resultaten meegenomen.

De enquête bestond uit 7 vragen met meestal nog een aantal subvragen. De vragen gingen over de onderwerpen:

- Vraag 1 en 2: Soort en aantal dieren
- Vraag 3: Personeel
- Vraag 4: Veranderingen in de sector
- Vraag 5: Problemen/knelpunten t.o.v. vergunningen en ontheffingen
- Vraag 6: Problemen/knelpunten t.o.v. financiën
- Vraag 7: Andere opvangcentra

In figuur 4 is te zien welke onderzoeksvraag met welke enquêtevraag wordt beantwoord.

Onderzoek- vraag Enquête- vraag	1a	1b	1c	1d	1e	1f	1g	1h	2	3a	3b	3c
1a		x										
1b			x									
2a				x	x	x			x			
2b							x					
2c								x				
3a											x	
3b											x	
3c											x	
3d											x	
3e											x	
4a									x			
4b									x			
4c									x			
4d									x			
4e									x			
5a										x		
5b										x		
6a												x
6b												x
6c												x
6d												x
7	x											

Figuur 4. Relatie onderzoeksvragen en enquêtevragen.

1.5 Verwerken/analyseren van de data

Om de opvangsector in kaart te brengen werd een lijst gemaakt, waarin opgesplitst per provincie, alle opvangcentra in Nederland staan. Op deze lijst staan de naam en gegevens van de opvangcentra, het e-mailadres, website en welke dieren zij kunnen opvangen. Deze lijst is te vinden in bijlage 3.

Na het afnemen van de enquête was alle benodigde informatie over de opvangcentra binnen. Sommige gegevens uit de enquête werden beschreven in tekst, andere in tabellen of grafieken. Deze resultaten van het onderzoek zijn te vinden in het volgende hoofdstuk. De enquête met antwoorden erbij is te vinden in bijlage 9.

2 Resultaten

2.1 De onderzoekspopulatie

Na het in kaart brengen van de opvangsector, leek de sector te bestaan uit 67 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en/of geleedpotigen. Na het afnemen van de enquête bleek dat er 57 opvangcentra zijn. Het in kaart brengen van de opvangsector is gedaan op basis van informatie van internet, bij het uitvoeren van de telefonische enquêtes bleek dat deze informatie niet altijd juist en up to date was. Sommige organisaties bleken geen opvangcentrum te zijn maar een winkel of dierentuin, andere organisaties bleken toch geen reptielen, amfibieën of geleedpotigen op te vangen en het kwam voor dat opvangcentra waren opgeheven.

De onderzoekspopulatie bestaat uit 57 opvangcentra, zij zijn allemaal benaderd om mee te doen aan de enquête. Uiteindelijk hebben 23 opvangcentra meegewerkt, dit is een bruikbare respons van 40%.

Van de opvangcentra die mee hebben gewerkt hebben er 9 de ondernemingsvorm stichting, 13 opvangcentra zijn particulier en 1 is stichting en eenmanszaak.

Er waren 34 opvangcentra (60%) die niet meegewerkt hebben aan de enquête, deze opvangcentra zijn telefonisch of per e-mail benaderd maar wilden niet meewerken of waren niet te bereiken.

De opvangcentra die niet mee wilden werken is gevraagd naar de reden waarom zij niet wilden. Voor het niet meewerken werden de onderstaande redenen genoemd, achter de reden staat het aantal opvangcentra dat deze reden gaf.

- Geen tijd (6)
- Wil niet (8)
- Vindt opvang te klein/ongeschikt voor enquête (4)
- Niet telefonisch te bereiken (5)
- Wilde de enquête liever via e-mail ontvangen, maar heeft deze nooit geretourneerd (3)
- Geen telefoonnummer bekend, daarom gemaïld maar geen reactie hierop (7)
- Problemen met de lokale Dierenbescherming en bang voor meer problemen (1)

2.2 Soort en aantal opgevangen dieren

Opgevangen dieren

In totaal hebben 23 opvangcentra in Nederland in 2009 samen 1097 dieren opgevangen. De meest opgevangen diercategorie is schildpadden, het aandeel schildpadden is een kleine 60% van het totaal. De top 3 meest opgevangen dieren in 2009 is:

1. Schildpadden (624)
2. Hagedissen (206)
3. Wurgslangen (184)

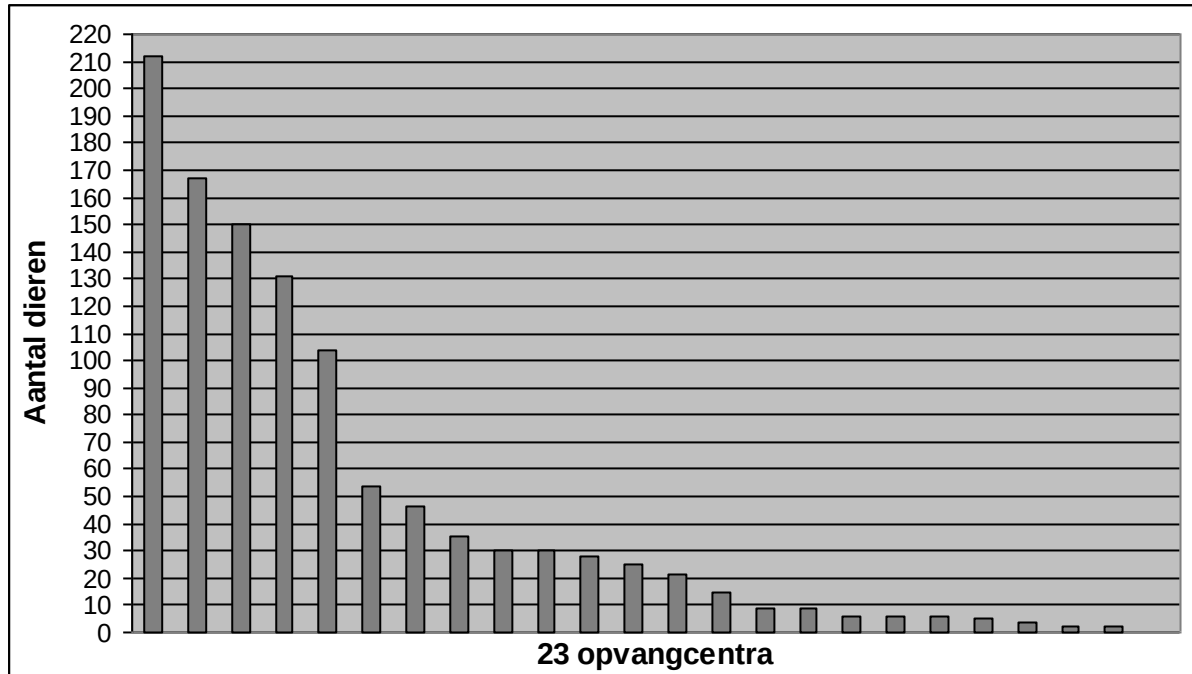
Het aantal opgevangen dieren uit de top 3 ligt beduidend hoger dan de aantallen van de andere diercategorieën. De aantallen van de andere categorieën liggen op 25 en lager. In figuur 5 is te zien welk aantal en percentage er van alle diersoorten is opvangen door 23 opvangcentra.

	Aantal	Percentage
Hagedissen	206	18,8%
Brughagedissen	4	0,4%
Krokodilachtigen	2	0,2%
Schildpadden	624	56,9%
Wurgslangen	184	16,8%
Gifslangen	1	0,1%
Kikkers	16	1,5%
Padden	12	1,1%
Salamanders	11	1,0%
Wormsalamanders	0	0,0%
Insecten	2	0,2%
Spinachtigen	25	2,3%
Schorpioenen	8	0,7%
Kreeftachtigen	0	0,0%
Duizendpoten	2	0,2%
Miljoenpoten	0	0,0%
Totaal	1097	100,0%

Figuur 5. Aantal en percentage opgevangen dieren in 23 opvangcentra in Nederland in 2009. (N=22 enquête, N=1internet)

Opgevangen dieren per opvangcentrum

Er zijn grote verschillen in aantallen dieren die de opvangcentra opgevangen hebben in 2009. Het grootste aantal dieren dat een opvangcentrum heeft opgevangen is 212, maar er zijn ook opvangcentra die minder dan 10 dieren opvangen. In figuur 6 is van de 23 opvangcentra te zien hoeveel dieren zij hebben opgevangen in 2009. De opvangcentra zijn gerangschikt van grootst aantal opgevangen dieren naar kleinst aantal opgevangen dieren.

Figuur 6. Aantal opgevangen dieren per opvangcentrum in 2009, aflopend in aantal, van de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en Geleedpotigen in Nederland. (N=22 enquête, N=1internet)

Opvangcentra per categorie: klein, middel en groot

De opvangcentra zijn ingedeeld in drie categorieën, namelijk:

- Klein (vangen 1 tot 20 dieren op)
- Middel (vangen 21 tot 100 dieren op)
- Groot (vangen meer dan 100 dieren op)

	Klein	Middel	Groot
Hagedissen	11	35	160
Brughagedissen	0	1	3
Krokodilachtigen	0	2	0
Schildpadden	36	173	415
Wurgslangen	6	29	134
Gifslangen	0	1	0
Kikkers	10	3	3
Padden	1	4	7
Salamanders	0	5	6
Wormsalamanders	0	0	0
Insecten	0	2	0
Spinachtigen	0	9	16
Schorpioenen	0	3	5
Kreeftachtigen	0	0	0
Duizendpoten	0	2	0
Miljoenpoten	0	0	0

Figuur 7. Overzicht aantal dieren per diercategorie en per groot, middel of klein opvangcentrum in 2009 (N=22 enquête, N=1internet)

Wat opvalt in figuur 7 is dat schildpadden bij zowel kleine, middel en grote opvangcentra het meest worden opgevangen. De diercategorie die daarna het meest opgevangen wordt bij alle categorieën is hagedissen. Verder valt op dat kikkers meer worden opgevangen bij kleine opvangcentra en dat kleine centra minder verschillende diercategorieën opvangen. Sommige diercategorieën zijn in 2009 helemaal niet opgevangen, dit zijn: wormsalamanders, kreeftachtigen en miljoenpoten.

2.3 Het beleid van de opvangcentra

Het beleid van de opvangcentra is onderzocht op een aantal aspecten. Zo is er onderzocht wat het beleid is als het opvangcentrum vol zit en wat het euthanasiebeleid is.

Het beleid als het opvangcentrum vol zit

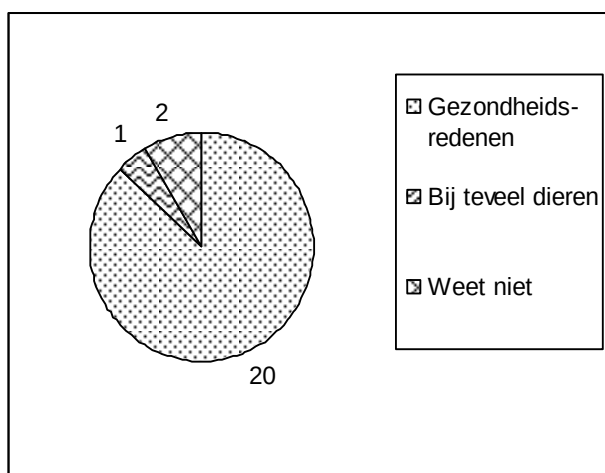
In de enquête waren de vragen over het beleid open vragen, de opvangcentra konden alles naar voren brengen over hun beleid wat zij van toepassing vonden. Als ze zeer korte antwoorden gaven of bijvoorbeeld zeiden: er is geen euthanasiebeleid, werd er wel doorgevraagd. Later zijn alle gegeven antwoorden ingedeeld in categorieën en is geteld hoe vaak elke categorie voorkomt. In figuur 8 is te zien wat het beleid van de opvangcentra is als zij vol zitten.

Beleid	Aantal
Herplaatsing	8
Ander opvangcentrum	5
Er wordt wel plaats gemaakt voor nieuwe dieren	3
Opnamestop	3
Weet niet, is nog nooit gebeurt	1
Overig	4

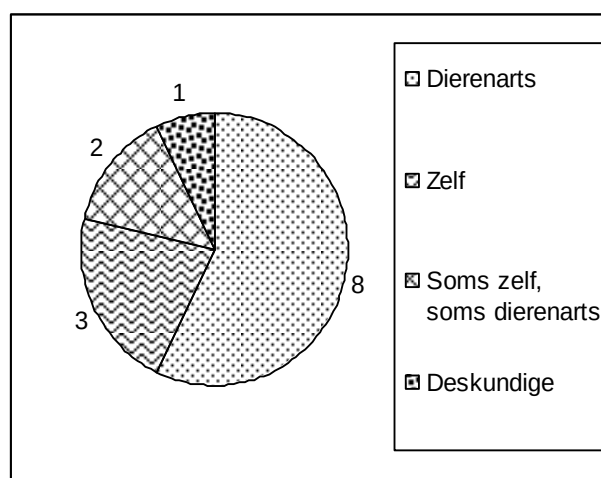
Figuur 8. Beleid dat de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland voeren als het centrum vol zit in 2009 (N=23)

Het euthanasiebeleid

In figuur 9 en 10 is te zien hoe het euthanasiebeleid van de opvangcentra eruit ziet. Figuur 9 laat zien wat de redenen voor euthanasie kunnen en hoe vaak deze voor komen. Figuur 10 laat zien hoe vaak er door wie wordt geëuthanaseerd. Het verschil in bruikbare respons tussen figuur 9 en figuur 10 is te verklaren doordat het in sommige opvangcentra nog nooit voorgekomen is dat er een dier geëuthanaseerd moest worden.

Figuur 9. Redenen voor euthanasie bij de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009 (N=23)

Figuur 10. Wie euthanaseert er bij de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009 (N=14)

In figuur 9 is te zien dat het euthanasiebeleid bij de meeste opvangcentra hetzelfde is. Er zijn namelijk 21 opvangcentra die de dieren alleen euthanaseren als dat nodig is vanwege gezondheidsredenen of ondraaglijk lijden. Er is 1 opvangcentrum dat dieren euthanaseert als er teveel dieren zijn en bij 2 opvangcentra is het nog nooit voorgekomen dat er een dier geëuthanaseerd moest worden. Het totaal aan gegeven antwoorden in het diagram is 24, terwijl er 23 opvangcentra zijn. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat er een opvangcentrum is dat dieren om twee redenen euthanaseert.

Uit figuur 10 valt op de maken dat in de meeste gevallen (8) het euthanaseren door een dierenarts gedaan wordt. Bij 3 opvangcentra wordt het euthanaseren zelf gedaan. 2 opvangcentra doen het soms zelf en laten het soms door een dierenarts doen en 1 opvangcentrum laat een deskundige euthanaseren.

2.4 Personeel

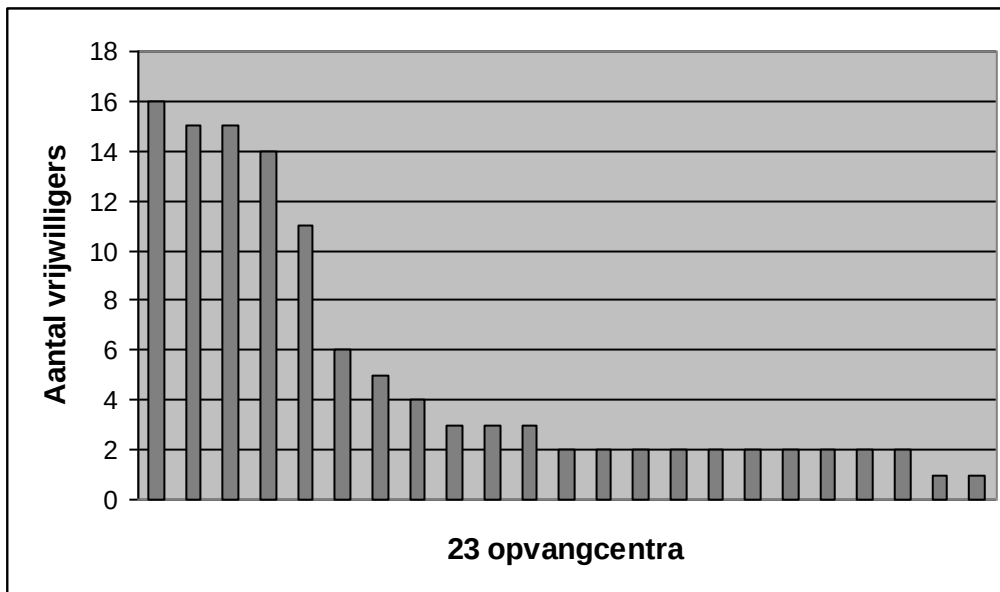
Er is onderzocht hoeveel betaalde krachten en hoeveel vrijwilligers er bij de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen werken in 2009.

Betaalde krachten

In totaal werken er 3 betaalde krachten bij de 23 opvangcentra. Van deze betaalde krachten hebben 2 de opleiding MBO Dierverzorging gedaan en heeft 1 de opleiding HBO Diermanagement gedaan.

Vrijwilligers per opvangcentrum

Er werken in totaal 112 vrijwilligers bij de 23 opvangcentra. In figuur 11 is te zien hoeveel vrijwilligers er bij elk opvangcentrum werken.

Figuur 11. Aantal vrijwilligers van hoog naar laag per opvangcentrum bij 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland. (N=23)

Uit figuur 11 valt op te maken dat er vrij veel verschil zit in aantal vrijwilligers per opvangcentrum. Het opvangcentra met de meeste vrijwilligers heeft er 16, maar er zijn ook opvangcentra met 1 of 2 vrijwilligers.

Het meest voorkomende aantal vrijwilligers, ofwel de modus is 2 vrijwilligers. Er zijn namelijk 10 van de 23 opvangcentra die 2 vrijwilligers hebben.

Opleidingsniveau van de vrijwilligers

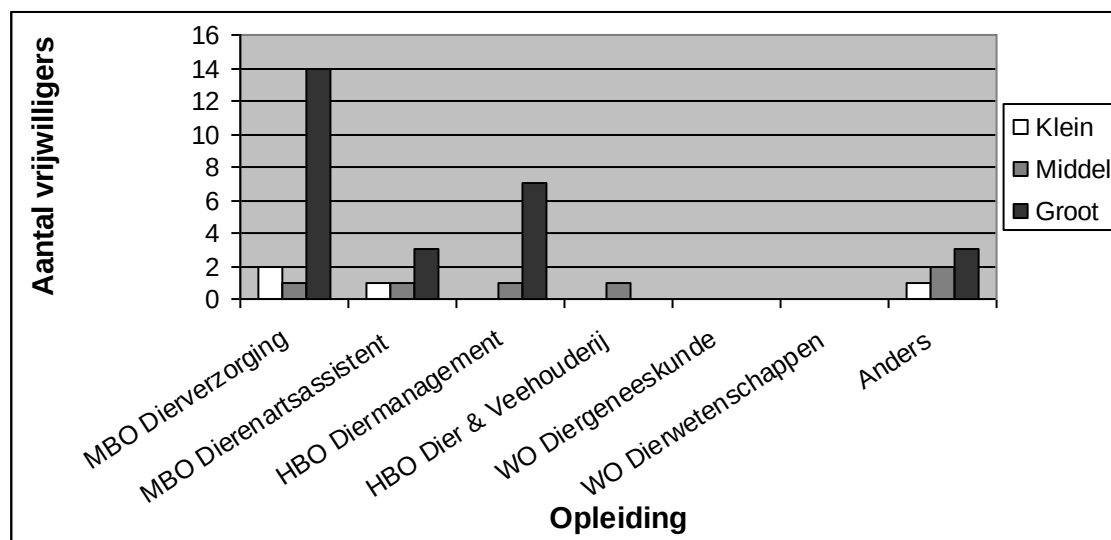
Van de 23 opvangcentra zijn er 12 waarvan geen enkele vrijwilliger een diengerelateerde opleiding heeft. Bij 11 opvangcentra is er 1 of meer vrijwilliger met een diengerelateerde opleiding. Er is dus een kleine meerderheid van opvangcentra met vrijwilligers zonder diengerelateerde opleiding. Er werken in totaal 112 vrijwilligers bij de 23 opvangcentra, hiervan hebben er 37 een diengerelateerde opleiding. Maar er zijn dubbel zoveel vrijwilligers zonder diengerelateerde opleiding. In figuur 12 is de verdeling te zien van vrijwilligers met en zonder diengerelateerde opleiding per klein, middel of groot opvangcentrum.

	Met diengerelateerde opleiding	Zonder diengerelateerde opleiding
Klein	4	19
Middel	6	35
Groot	27	21
Totaal	37	75

Figuur 12. Vrijwilligers met en zonder diengerelateerde opleiding per categorie: klein, middel en groot opvangcentrum in Nederland in 2009

Opvallend is dat de kleine en middelgrote opvangcentra een veel groter deel vrijwilligers zonder diengerelateerde opleiding hebben dan met. Bij de grote opvangcentra ligt de verhouding wat dichterbij elkaar, er zijn alleen iets meer vrijwilligers met, dan zonder diengerelateerde opleiding.

Van de vrijwilligers die wel een diengerelateerde opleiding hebben is het opleidingsniveau te zien in figuur 13. Het aantal vrijwilligers is te zien per categorie: groot, middel of klein. Bij de opleiding "anders" werd genoemd: Biologie, cursus reptielkunde, dieren EHBO (2x) en VMBO Groen.

Figuur 13. Opleidingsniveau van de vrijwilligers per categorie: groot, middel of klein, van de opvangcentra in Nederland. (N=23)

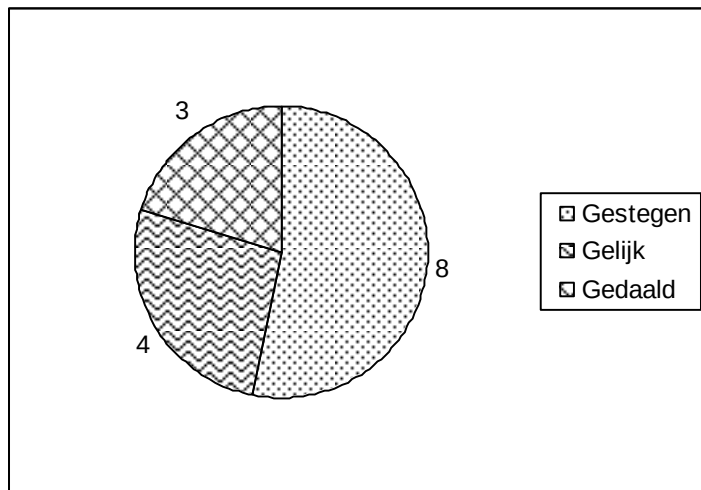
De meest gevolgde opleidingen van vrijwilligers zijn:

1. MBO Diervoorzorging (17)
2. HBO Diermanagement (8)
3. Anders (6)

MBO Diervoorzorging is er in verschillende niveaus, helaas wist vrijwel geen enkel opvangcentrum te vertellen welk niveau hun vrijwilligers hebben gedaan.

2.5 Veranderingen in de sector

Veranderingen in de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen zijn onderzocht voor de jaren 2007 en 2009. De opvangcentra is gevraagd of het totale aantal dieren tussen 2007 en 2009 is gestegen, gelijk gebleven of gedaald. Het resultaat van deze vraag is te zien in figuur 14.

Figuur 14. Verandering in het totale aantal dieren bij de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland over 2007-2009 (N=15)

De opvangcentra is gevraagd of er per diercategorie een toename, gelijk aantal of afname in aantal dieren plaatsvond tussen de jaren 2007 en 2009. Niet alle opvangcentra bestonden al in 2007, zij hebben daarom deze vraag niet kunnen beantwoorden. Van de antwoorden van de 15 opvangcentra die al wel in 2007 bestonden is een tabel gemaakt, welke te zien is in figuur 15. De tabel moet voor bijvoorbeeld hagedissen als volgt gelezen worden: van de opvangcentra zijn er 4 opvangcentra die een toename in aantal hagedissen hebben tussen 2007 en 2009. Er is 1 opvangcentrum met een gelijk aantal hagedissen en er zijn 2 opvangcentra die een afname in aantal hagedissen hebben. De meeste opvangcentra (6) hadden een toename in de diercategorie: schildpadden, tegelijk hadden ook de meeste opvangcentra (5) een afname in de diercategorie: schildpadden. Met "niet opgevangen" wordt bedoeld dat opvangcentra een bepaalde diercategorie niet hebben opgevangen in het jaar 2009.

	Opvangcentra met toename	Opvangcentra met gelijk aantal	Opvangcentra met afname	Niet opgevangen
Hagedissen	4	1	2	16
Brughagedissen	1	0	0	22
Krokodilachtigen	1	1	0	21
Schildpadden	6	3	5	9
Wurgslangen	4	4	2	13
Gifslangen	0	0	1	22
Kikkers	1	0	0	22
Padden	0	2	2	19
Salamanders	2	1	0	20
Insecten	0	1	0	22
Spinachtigen	2	2	0	19
Schorpioenen	1	1	2	19
Kreeftachtigen	0	0	1	22
Duizendpoten	2	0	0	21

Figuur 15. Aantal opvangcentra met een toename, gelijk aantal of afname in de periode 2007-2009 van een diercategorie van de opvangcentra in Nederland. (N=15)

Er is de opvangcentra gevraagd van welke diercategorie zij de grootste toename en grootste afname hadden in de periode 2007-2009. Op deze vraag konden maar weinig opvangcentra antwoord geven. De reden hiervoor is dat de opvangcentra aan twee eisen moeten voldoen om de vraag te kunnen beantwoorden. De twee eisen zijn: het opvangcentrum moet al in 2007 bestaan en het opvangcentrum moet meerder diercategorieën opvangen. Er zijn 7 opvangcentra die aan beide eisen voldoen. Toch hebben maar 4 opvangcentra de vraag echt kunnen beantwoorden, de andere 3 hebben namelijk geen toename of afname gehad. Het aantal bleef bij hen bij alle diercategorieën die zij opvangen ongeveer gelijk.

Grootste toename:

1. Hagedissen
2. Schildpadden

Er zijn 2 opvangcentra die de grootste toename in aantal dieren hebben bij de diercategorie hagedissen. Deze 2 opvangcentra hebben samen een toename van 65 hagedissen in de periode 2007-2009. Verder zijn er 2 opvangcentra die de grootste toename hebben bij de diercategorie schildpadden, zij hebben samen een toename van 44 schildpadden.

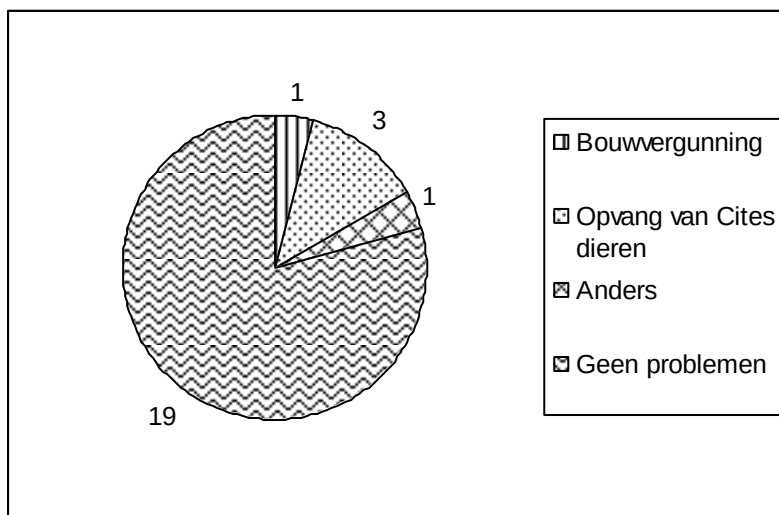
Grootste afname:

1. Wurgslangen
2. Spinachtigen

Er zijn 3 opvangcentra die de grootste afname hebben bij de diercategorie wurgslangen. Zij hebben samen een afname van 14 wurgslangen. Er is 1 opvangcentrum dat de grootste afname had bij spinachtigen, het gaat dan om een afname van 1 spinachtige.

2.6 Problemen/knelpunten met vergunningen en ontheffingen

Er is de opvangcentra gevraagd of zij problemen ervaren met een aantal vergunningen en/of ontheffingen, het resultaat hiervan is te zien in figuur 16. In figuur 16 zijn 5 problemen te zien terwijl er 4 opvangcentra met problemen zijn, dit komt doordat 1 opvangcentrum twee verschillende problemen ervaart met vergunningen en ontheffingen. Bij "anders" is genoemd: het laten uitbroeden van schildpadeieren in de broedmachine wat niet toegestaan is.

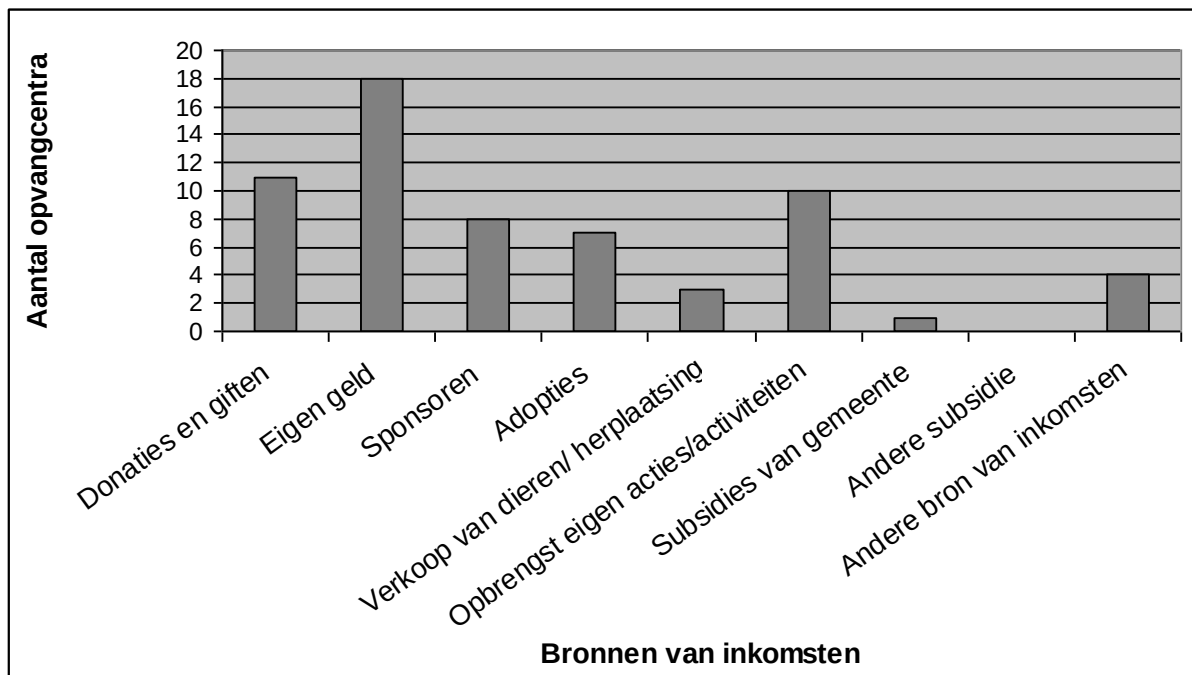
Figuur 16 . Problemen met vergunningen en ontheffingen die voorkomen bij opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009. (N=23)

Het grootste gedeelte, 19 opvangcentra, geven aan geen problemen te hebben met vergunningen en ontheffingen. Er zijn 4 opvangcentra die wel problemen hebben.

Van de kleine opvangcentra heeft 1 centrum problemen met een bouwvergunning, geen van de middel en grote opvangcentra heeft hier problemen mee. Met de opvang van CITES dieren heeft 1 klein opvangcentrum problemen, 2 grote centra en geen enkel middelgroot centrum. Het probleem “anders” komt alleen voor bij 1 klein opvangcentrum.

2.7 Problemen/knelpunten t.o.v. de financiën

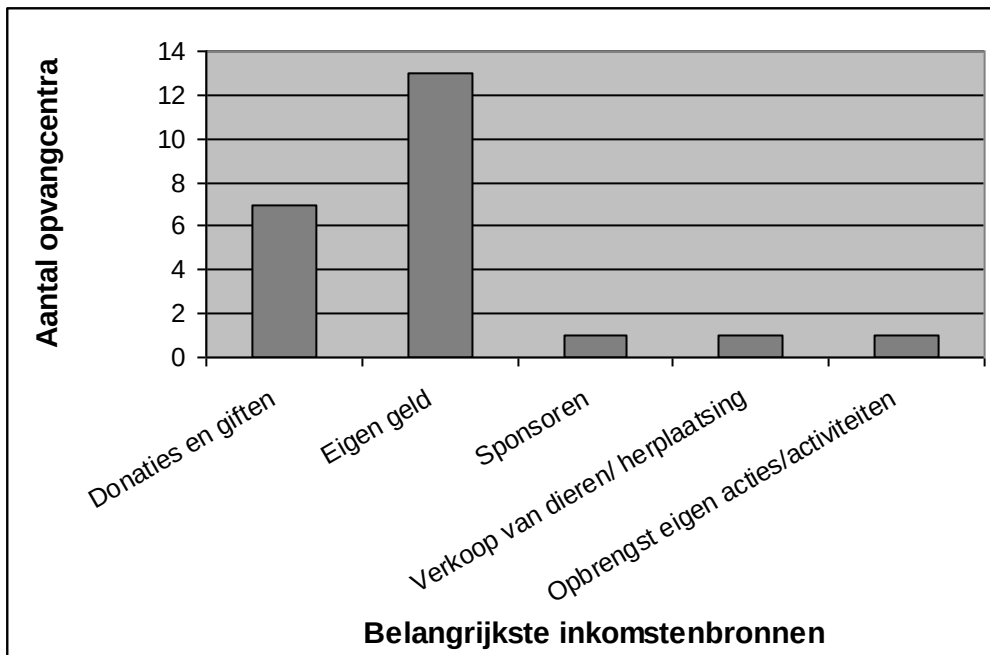
Om meer inzicht te krijgen in de financiële situatie van de opvangcentra is gevraagd naar inkomsten en kosten. In figuur 17 is te zien voor hoeveel opvangcentra de op de x-as genoemde bronnen van inkomsten ook daadwerkelijk een bron van inkomsten is. 4 opvangcentra geven aan een “andere bron van inkomsten” te hebben, deze andere bronnen waren: persoonsgebonden budget cliënten, entree, pension, werken voor justitie en materiaal dat ze krijgen.

Figuur 17 . Bronnen van inkomsten voor de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009. (N=23)

In figuur 17 is te zien dat eigen geld het vaakst genoemd wordt als inkomstenbron, 18 opvangcentra hebben dit aangegeven. Andere inkomstenbronnen die veel genoemd worden, zijn: donaties en giften, sponsoren, adopties en opbrengst eigen acties/activiteiten. Subsidie van gemeente is slechts voor 1 opvangcentrum een inkomstenbron. Geen enkel opvangcentrum had een “andere subsidie” als inkomstenbron.

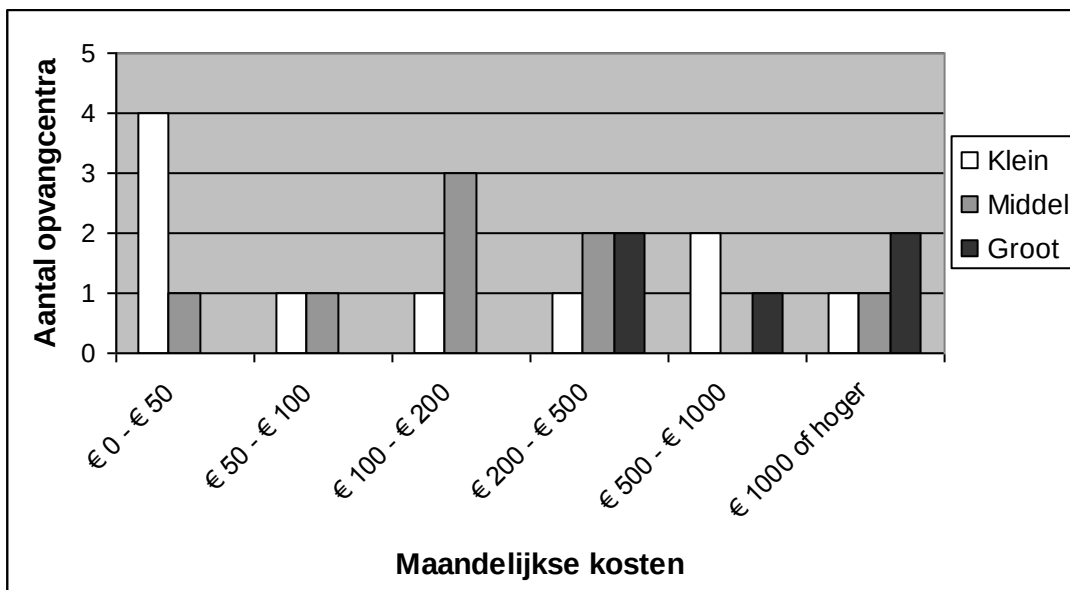
Wat de belangrijkste bron van inkomsten is voor de opvangcentra is te zien in figuur 18.

Figuur 18. Belangrijkste bron van inkomsten voor de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009. (N=23)

In figuur 17 was al te zien dat eigen geld het vaakst genoemd is als inkomstenbron. Uit figuur 18 blijkt ook dat het voor de meeste opvangcentra de belangrijkste inkomstenbron is. Daarna is donaties en giften de meest genoemde belangrijkste inkomstenbron. Verder werd als belangrijkste inkomstenbron genoemd: sponsoren, verkoop van dieren/herplaatsing en opbrengst eigen acties/activiteiten. Adopties, subsidie van gemeente of andere bron van inkomsten zijn nooit genoemd als belangrijkste inkomstenbron.

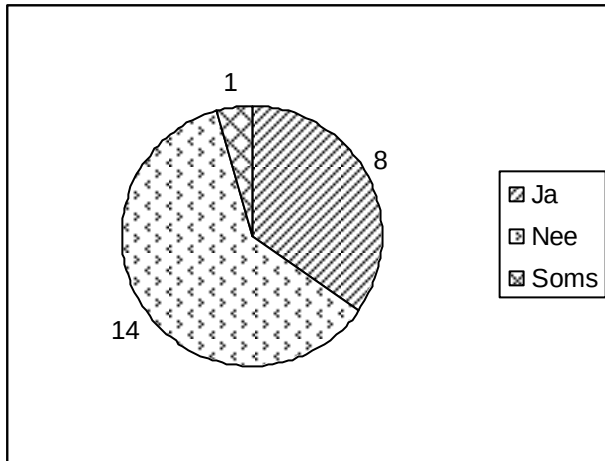
Er is ook onderzocht wat de kosten per maand zijn voor een opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen. Het aantal opvangcentra per kostencategorie staat in figuur 19.

Figuur 19. Maandelijkse kosten per categorie opvangcentrum van de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009. (N=23)

Als de maandelijkse kosten per categorie: klein, middel of groot opvangcentrum bekeken worden, valt op dat kleine opvangcentra in alle kostencategorieën voorkomen. De middelgrote opvangcentra komen ook in bijna alle kostencategorieën voor, behalve in de kostencategorie € 500 - € 1000. De grote opvangcentra vallen allemaal in de hogere kostencategorieën, namelijk de categorieën € 200 - €500, € 500 - € 1000 en € 1000 of hoger.

Er is de opvangcentra gevraagd of zij problemen ervaren met de financiën. De resultaten hiervan zijn te zien in figuur 20.

Figuur 20. Financiële problemen bij de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009. (N=23)

Het grootste deel van de opvangcentra (14) geeft aan geen financiële problemen te hebben. 9 opvangcentra hebben wel financiële problemen en 1 centra heeft dit soms.

De opvangcentra is gevraagd om een toelichting voor het wel of niet hebben van financiële problemen. Hieronder zijn deze toelichtingen weergegeven en is te zien hoe vaak deze voorkomen.

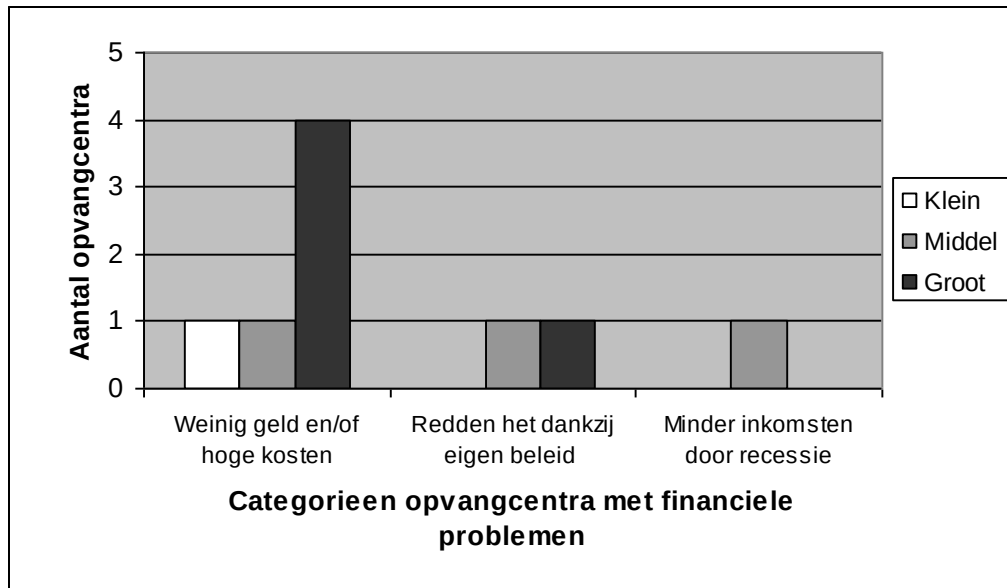
Voor het hebben van financiële problemen werden de toelichtingen gegeven:

- Te weinig geld en/of hoge kosten (6)
- We redden het toch door het beleid dat we voeren (2)

Voor het niet hebben van financiële problemen werden de toelichtingen gegeven:

- Opvang is kleinschalig en goed van eigen geld te betalen (6)
- We houden de kosten laag door, bv zelf voer te kweken (2)
- We steken ons eigen geld erin (2)
- Mensen blijven komen bij ons centrum en dus blijven er financiën binnenkomen (1)
- Het is hobby (1)
- We bezuinigen op andere dingen (2)

Voor het soms hebben van financiële problemen werd de toelichting gegeven: er komen minder inkomsten binnen door de recessie (1)

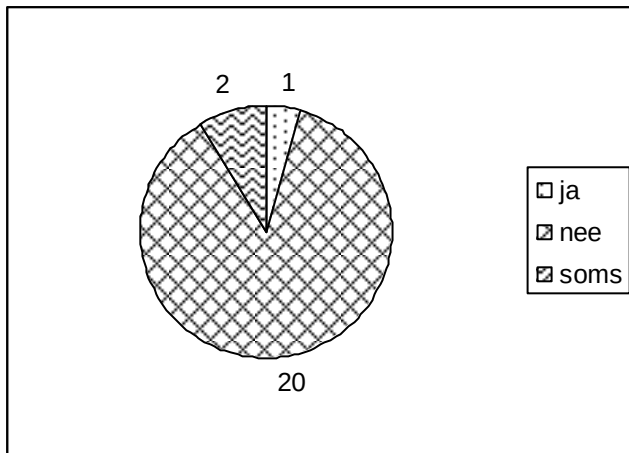

Figuur 21. Financiële problemen per categorie opvangcentrum bij opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009 (N=9)

Er zijn 9 opvangcentra die (soms) financiële problemen ervaren. De eerste categorie voor financiële problemen is weinig geld en/of hoge kosten, dit geldt voor 1 klein opvangcentrum, 1 middelgroot en 4 grote centra. Er zijn 2 opvangcentra die financiële problemen hebben, maar het redden door hun eigen beleid, hiervan behoort 1 centrum tot de categorie middel en 1 tot de categorie groot. Verder is er 1 middelgroot centrum dat problemen heeft doordat het minder inkomsten binnen krijgt door de recessie.

2.8 Problemen met de kennis

De opvangcentra is gevraagd of zij problemen ervaren met de kennis van het personeel. Het resultaat hiervan is te zien in figuur 22.

Figuur 22. Problemen met de kennis van het personeel bij de opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009. (N=23)

De opvangcentra hebben toelichtingen gegeven over het wel of niet hebben van problemen met de kennis van het personeel. Hieronder is te zien welke toelichtingen er gegeven zijn en hoe vaak een bepaalde toelichting is gegeven.

Voor het hebben van problemen met de kennis werd de toelichting gegeven: ze weten te weinig (1)

Voor het niet hebben van problemen met de kennis werden de toelichtingen gegeven:

- Wat we niet weten wordt opgezocht op internet en/of boeken (2)
- Personeel wordt zelf opgeleid (5)
- Genoeg kennis door eigen interesse/ervaring/opleiding (13)
- Er is een deskundige(n) in de omgeving (5)
- Er is alleen een probleem van dat ze denken ze teveel te weten (1)

Voor het soms hebben van problemen met de kennis werden de toelichtingen gegeven: op bepaalde vlakken is er een gebrek aan kennis (2)

De 23 opvangcentra hebben in totaal 29 antwoorden gegeven, er kunnen namelijk meerdere antwoorden op hun situatie van toepassing zijn.

2.9 Opvangcentra met problemen

In voorgaande paragrafen zijn problemen met vergunningen en ontheffingen, financiën en kennis die bij de opvangcentra voorkomen vastgesteld.

Probleem Opvangcentra	Vergunningen en ontheffingen	Financiën	Kennis
1	x	x	
2		x	
5	x	x	x
6	x	x	x
7		x	
9			x
14		x	
16	x	x	
17		x	
21		x	

Figuur 23. Verschillende problemen per opvangcentrum in Nederland in 2009 (N=10)

Als alle opvangcentra met één van deze problemen bij elkaar opgeteld worden zijn het er 10. Er zijn dus 10 van de 23 opvangcentra met een probleem, wat neerkomt op 43%. Opvangcentrum 5 en 6 ervaren op alle punten problemen. De rest van de opvangcentra ervaart 1 of 2 problemen.

2.10 Opmerkingen

De opvangcentra mochten opmerkingen geven over de enquête of over het onderwerp reptielen/amfibieën/geleedpotigenopvang in zijn algemeenheid. Er zijn 4 opvangcentra die een opmerking hadden.

De opmerkingen zijn:

“Schildpadden zouden niet verkocht moeten worden en mensen weten er te weinig van. Het probleem ligt bij mensen die schildpadden in een opwelling kopen, opvangcentra kunnen de problemen weer oplossen.”

“De Nederlandse overheid is laks. De Nederlandse wet schijnt aan te geven dat er voor zwerf- en opvangdieren geld vrij gemaakt moet worden. De gemeenten doet dat wel voor honden en katten, maar voor reptielen willen ze niets doen.”

“De gemeente is verplicht te betalen voor zwerfdieren, maar doet dit alleen voor honden en katten. Als jij erachter bent hoe ik van de gemeente geld kan krijgen voor mijn reptielenopvang moet je het me laten weten.”

“Opvangcentra moeten gewaarschuwd worden voor de boetes die zij kunnen krijgen als ze iets doen wat volgens CITES niet mag.”

De eerste opmerking gaat niet over de problematiek binnen opvangcentra, maar geeft aan dat het probleem ligt bij mensen die schildpadden kopen. De tweede en derde opmerking gaat over het niet krijgen van subsidie van de gemeente. De gemeente is verplicht voor zwerfdieren te betalen, maar doet dit niet voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen, terwijl dit ook zwerfdieren kunnen zijn. De vierde opmerking is eigenlijk bedoeld als waarschuwing voor collega opvangcentra.

3 Discussie

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen en inzicht geven in de ontwikkelingen en problemen in deze sector. Er was tot nu toe geen overzicht van hoeveel opvangcentra er zijn voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen en hoeveel dieren zij opvangen. Uit de Nota Dierenwelzijn zijn verschillende problemen naar voren gekomen die zich voordoen bij instanties die zich bezig houden met dierenopvang. In dit onderzoek is onderzocht of deze problemen zich ook voordoen bij de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen.

3.1 Methodes

Om te achterhalen hoeveel opvangcentra er zijn en waar zij zich bevinden is er een lijst gemaakt met alle opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland. Het opvangoverzicht is gemaakt met behulp van zoeken op internet. Kanttekeningen die geplaatst kunnen worden bij zoeken op internet zijn: opvangcentra zonder website of niet bij een website aangesloten worden niet gevonden. Verder is de informatie die op internet staat is niet altijd up to date. Dat werd goed duidelijk tijdens het afnemen van de enquêtes. Toen bleek dat 10 opvangcentra die op internet stonden niet meer bestonden, geen opvangcentrum zijn of geen reptielen, amfibieën en/of geleedpotigen opvangen. Door het uitvoeren van de enquêtes is dit ontdekt. Van de opvangcentra die niet meegewerkt hebben is dus niet met zekerheid te zeggen of zij nog wel bestaan of wel daadwerkelijk een opvangcentrum voor reptielen, amfibieën en/of geleedpotigen zijn.

In de enquête werd gevraagd naar het euthanasiebeleid van de opvangcentra. Hierop werd soms het antwoord gegeven dat er geëuthanaseerd werd door een “deskundige”. In principe is alleen een dierenarts een deskundige als het gaat om euthanaseren. Er is de opvangcentra niet gevraagd om uitleg van het begrip deskundige. Er kan daarom niet gezegd worden of deze deskundige een dierenarts is of niet.

3.2 Resultaten

Er is de opvangcentra gevraagd naar hun ondernemingsvorm. Één van de opvangcentra gaf daarop als antwoord: stichting en éénmanszaak. Juridisch gezien is het niet mogelijk dat een opvangcentra beide ondernemingsvormen heeft. Er is echter wel een verklaring te bedenken voor het antwoord dat het opvangcentrum gaf. Deze luidt als volgt: het opvangcentrum zelf is de stichting en de persoon die dit antwoord gaf is de éénmanszaak of freelancer die werkzaamheden voor de stichting verricht. De stichting is opdrachtgever van de éénmanszaak en geen werkgever zoals het geval zou zijn als de persoon als werknemer in dienst van de stichting is. Dit scheelt in de kosten en zorgt voor minder juridische consequenties. Omdat de stichting geen winst mag uitkeren, kunnen personen werkzaam bij de stichting toch betaald worden. (*Mediashakers, 2010*)

De opvangcentra zijn ingedeeld in de categorieën: klein, middel en groot. Opvangcentrum 21 is ingedeeld bij de categorie: groot, terwijl zij geen aantal opvangen dieren heeft doorgegeven. Dit opvangcentrum kan toch ingedeeld worden, omdat het bekend is dat het één van de grootste opvangcentra in Nederland is.

Een kanttekening die te plaatsen is bij de resultaten over veranderingen in de sector, is dat hier een lager aantal opvangcentra aan mee kon werken dan aan de rest van de onderwerpen uit het onderzoek. De meeste resultaten uit dit onderzoek zijn gebaseerd op antwoorden van 23 opvangcentra. Op de vraag over het totale aantal opgevangen dieren in de periode 2007-2009 konden maar 15 opvangcentra antwoorden, omdat het andere deel in 2007 nog niet bestond. Op de vraag over welke diercategorie die het meest toegenomen of afgenomen was in de periode 2007-2009 konden maar 4 opvangcentra antwoorden. Omdat de opvangcentra voor deze vraag meerdere diercategorieën moesten opvangen, al in 2007 moesten bestaan en een stijging en daling moesten hebben in diercategorieën. 4 opvangcentra voldeden hier aan. Wanneer er maar zo weinig opvangcentra aan een vraag kunnen meewerken, wordt het resultaat op een dergelijke vraag minder nauwkeurig.

In de Nota Dierenwelzijn wordt gesproken over het probleem van te weinig kennis bij de dierenopvang. Het Lectoraat welzijn van dieren wil weten of is probleem ook voorkomt bij de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen. Uit dit onderzoek blijkt dat 3 van de 23 opvangcentra dit probleem ervaart. Dit is maar een klein aantal van het geheel.

Vergelijking met onderzoek: Inventariserend onderzoek naar het aanbod en de welzijnsconditie van bijzondere huisdieren bij opvangcentra in Nederland

Een onderzoek met veel overeenkomsten met dit onderzoek is: Inventariserend onderzoek naar het aanbod en de welzijnsconditie van bijzondere huisdieren bij opvangcentra in Nederland, uitgevoerd door M. van Leeuwen van de Faculteit Diergeneeskunde in Utrecht. De resultaten van dit onderzoek worden vergeleken met de resultaten van het onderzoek van mevr. van Leeuwen.

Een schatting van het totaal aantal opgevangen dieren kan als volgt worden gemaakt: er zijn 23 opvangcentra, deze zijn 40% van de totale opvangsector. Zij hebben samen 1097 dieren opgevangen, dit aantal doorberekenen tot 100% geeft een totaal van 2743 in het jaar 2009. Om dit aantal te vergelijken met het aantal van mevr. van Leeuwen worden de geleedpotigen van dit aantal afgehaald. Het aantal opgevangen reptielen en amfibieën in 2009 is 2650, dit komt redelijk overeen met de 2421 uit het onderzoek van mevr. van Leeuwen. Uit de resultaten van mevr. van Leeuwen kwam naar voren dat er jaarlijks 709 schildpadden en 85 slangen opgevangen worden. De jaarlijkse aantallen schildpadden en slangen in dit onderzoek liggen veel hoger. Volgens schatting worden er in dit onderzoek in het jaar 2009; 1606 schildpadden en 463 slangen opgevangen. Een verklaring voor het hogere aantal in dit onderzoek kan zijn, dat er in het onderzoek van mevr. van Leeuwen veel ongedefinieerde dieren voorkomen en dit zouden ook slangen en schildpadden kunnen zijn. Mevr. van Leeuwen heeft het in haar onderzoek over 1400 ongedefinieerde reptielsoorten en 121 ongedefinieerde amfibiesoorten. In dit onderzoek komen geen ongedefinieerde soorten voor, alle soorten zijn ingedeeld in categorieën.

Mevr. van Leeuwen gebruikt in haar onderzoek percentages bij haar resultaten over betaalde krachten en vrijwilligers. In dit onderzoek worden aantallen gebruikt. Haar resultaten zijn ditmaal niet gespecificeerd voor reptielen en amfibieënopvang, maar gelden voor alle door haar onderzochte opvangcentra. Toch zijn er wel enkele overeenkomsten te ontdekken. Uit beide onderzoeken blijkt namelijk dat maar een zeer klein aandeel van de opvangcentra betaalde krachten in dienst heeft. Ook is in beide onderzoeken het meest voorkomende aantal vrijwilligers 2 (in onderzoek mevr. van Leeuwen is het categorie 1-2).

In het onderzoek van mevr. van Leeuwen gaat het ook over het opleidingsniveau van personeel van opvangcentra. Uit haar onderzoek blijkt dat 32,8% van de opvangcentra personeel heeft met het opleiding Diervverzorging MBO of HBO. In dit onderzoek zijn meer diergerelateerde opleidingen onderzocht dan degene die zij noemt. Als in dit onderzoek het aantal opvangcentra met personeel met diergerelateerde opleiding in een percentage uitgedrukt wordt is dat 47,8%. Dat ligt ongeveer 15% hoger dan bij het onderzoek van mevr. van Leeuwen. Onbekend is of mevr. van Leeuwen alleen de eerdergenoemde opleidingen heeft onderzocht of dat het eigenlijk de bedoeling was om het aandeel diergerelateerd opleidingsniveau te onderzoeken. Ervan uitgaande dat het de bedoeling was van mevr. van Leeuwen om alleen het aandeel MBO Diervverzorging en HBO diergerelateerde opleidingen te onderzoeken bij opvangcentra, kan dit ter vergelijking ook bij dit onderzoek gedaan worden. Het aandeel van personeel met dit opleidingsniveau wordt dan 34,8%. Dit percentage ligt wel dicht bij het resultaat van 32,8% van mevr. van Leeuwen. Beide onderzoeken geven op dit punt dan wel redelijk hetzelfde resultaat.

Vergelijking met onderzoek: Opvangcentra voor konijnen en knaagdieren in Nederland

In 2010 is er door van Hall-Larenstein studenten een onderzoek uitgevoerd met veel overeenkomsten met dit onderzoek. Beide onderzoeken hebben ook dezelfde opdrachtgever. Het onderzoek was alleen gericht op opvangcentra voor andere diersoorten, namelijk konijnen en knaagdieren. Het onderzoek genaamd: Opvangcentra voor konijnen en knaagdieren in Nederland, is uitgevoerd door R. de Boer en F. Kappert. De resultaten van dit onderzoek worden vergeleken met die van het onderzoek van de Boer en Kappert.

De ondernemingsvormen van de opvangcentra voor konijnen en knaagdieren zijn: stichting, particulier en bedrijf. De Boer en Kappert hadden na het uitvoeren van hun enquête een andere bruikbare respons dan dit onderzoek heeft. Om de verhouding tussen ondernemingsvormen te kunnen vergelijken zijn de aantallen omgerekend naar percentages. In het onderzoek van de Boer en Kappert is 45% stichting, 52% particulier en 3% anders. In dit onderzoek is 39% stichting, 57% particulier en 4% anders. In beide sectoren zijn er meer particuliere opvangcentra dan stichtingen, in de konijnen en knaagdierensector ligt de verhouding dicht bij elkaar. In de reptielen, amfibieën en geleedpotigen opvangsector zijn er duidelijk meer particulieren dan stichtingen.

In 2009 zijn er 9923 konijnen en knaagdieren opgevangen door 29 opvangcentra. Er zijn 1097 reptielen, amfibieën en geleedpotigen opgevangen door 23 opvangcentra.

Het beleid als het opvangcentrum vol zit bestaat bij de konijnen en knaagdieropvang uit: extra opvang regelen, doorsturen naar andere opvangcentra, opvangstop, wachtlijst of combinaties hiervan. Het meest voorkomende beleid is: extra opvang regelen + doorsturen naar andere opvangcentra. Bij de reptielen, amfibieën en geleedpotigenopvang is het meest voorkomende beleid dan herplaatsing. Er zijn op dit gebied wel verschillen tussen beide sectoren. Herplaatsing wordt bij de konijnen en knaagdierenopvang niet genoemd en een wachtlijst wordt bij de reptielen, amfibieën en geleedpotigenopvang helemaal niet genoemd.

In het onderzoek van de Boer en Kappert staat dat 16 opvangcentra geen euthanasiebeleid hebben. Tijdens het afnemen van de enquête voor dit onderzoek werd dit ook vaak als antwoord gegeven, maar na enig doorvragen bleek er toch wel een euthanasiebeleid te zijn. De Boer en Kappert hadden de mogelijk tot doorvragen niet, omdat zij de enquête schriftelijk afgenomen hebben. De 14 andere opvangcentra in hun onderzoek gaven aan alleen te euthanaseren in geval van ondraaglijk lijden. Geen enkel opvangcentrum euthanaseert bij te veel dieren. Bij de reptielen, amfibieën en geleedpotigen opvangsector is er maar 1 centrum dat euthanaseert bij teveel dieren. Uit beide onderzoeken komt naar voren dat er niet of nauwelijks geëuthanaseert wordt omdat er teveel dieren zijn. De meest genoemde reden voor euthanasie is in beide onderzoeken: gezondheidsredenen/ondraaglijk lijden.

De maandelijkse kosten van opvangcentra voor konijnen en knaagdieren vallen voornamelijk in de categorieën €50 - €200 en €200 - €600, enkele opvangcentra vallen in de hogere categorieën. Dit verschilt wel met het resultaat van dit onderzoek, hier zijn namelijk alle categorieën redelijk gelijkmatig vertegenwoordigd.

Inkomstenbronnen voor konijn en knaagdieropvang zijn: eigen geld, overheid, donaties, opnamekosten, herplaatsingskosten en anders. Deze inkomstenbronnen komen grotendeels overeen met die voor opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen. Donaties is voor konijnen en knaagdieropvangcentra de meest genoemde inkomstenbron, daarna volgen herplaatsingskosten en de derde meeste genoemden zijn: eigen geld en opnamekosten. Voor de opvangcentra in dit onderzoek is eigen geld de meest genoemde inkomstenbron, daarna volgen donaties en als derde: opbrengst eigen acties/activiteiten. Dat eigen geld voor de reptielen, amfibieën en geleedpotigen opvangsector meer als inkomstenbron genoemd wordt dan bij de konijnen en knaagdiersector, kan verklaard worden door het hogere aandeel particuliere opvang in deze sector.

In de konijnen en knaagdier opvangsector werken 3 betaalde krachten bij 23 opvangcentra, dit is precies hetzelfde als bij de reptielen, amfibieën en geleedpotigen opvangsector. Een andere overeenkomst is dat er bij de vrijwilligers met diergerelateerde opleiding, het opleidingsniveau MBO het meest vertegenwoordigt is. Daarna komt HBO opgeleid het meest voor. In beide onderzoeken zijn er geen vrijwilligers met diergerelateerde opleiding op WO niveau aangetroffen.

4 Conclusie

Het Lectoraat Welzijn van dieren wilde graag inzicht hebben in hoe de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen eruit ziet.

De opvangsector blijkt te bestaan uit 57 opvangcentra.

23 opvangcentra hebben samen 1097 dieren opgevangen in 2009. De schatting voor de totale opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen is 2743 dieren in 2009.

De diercategorie die het meest opgevangen is in 2009 is schildpadden. 23 opvangcentra hebben samen 624 schildpadden opgevangen. Daarna is hagedissen, met 206 dieren de meest opgevangen diercategorie.

De opvangcentra zijn opgedeeld in de categorieën: klein, middel en groot. Het grootste aantal opvangcentra viel in de categorie klein, het kleinste aantal viel in de categorie groot. De kleine opvangcentra hebben samen de minste dieren opgevangen, de grote opvangcentra samen de meeste.

Bij 23 opvangcentra werken 3 betaalde krachten en 112 vrijwilligers.

Van de vrijwilligers hebben 75 geen diengerelateerde opleiding, 37 hebben dit wel. Van de vrijwilligers met diengerelateerde opleiding heeft het grootste deel (17) de opleiding MBO Dierverzorging gedaan.

De kleine en middelgrote opvangcentra hebben een veel groter aandeel vrijwilligers zonder diengerelateerde opleiding dan met. Bij de grote opvangcentra ligt het aandeel vrijwilligers met en zonder diengerelateerde opleiding dicht bij elkaar. Grote opvangcentra hebben met een aantal van 27 beduidend meer vrijwilligers met diengerelateerde opleiding dan kleine en middelgrote met 4 en 6 vrijwilligers met diengerelateerde opleiding.

Het aantal vrijwilligers per opvangcentrum ligt tussen de 1 en 16. De meeste opvangcentra hebben 2 vrijwilligers, dit is de modus.

Het beleid als de opvangcentra vol zitten is in de meeste gevallen herplaatsing, andere opties zijn: doorverwijzen naar een ander opvangcentrum, toch plaats maken voor nieuwe dieren en een opnamestop.

Bij 20 opvangcentra worden dieren alleen geëuthanaseerd bij gezondheidsredenen en ondraaglijk lijden. 1 opvangcentrum euthanaseert dieren ook als er teveel zijn. Euthanaseren wordt in de meeste gevallen door een dierenarts gedaan.

Het Lectoraat Welzijn van dieren wilde ook graag weten wat de ontwikkelingen en problemen in de opvangsector voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen zijn.

Over de veranderingen in de sector is niet zoveel te zeggen, vanwege het lage aantal opvangcentra dat deze vraag kon beantwoorden.

De meeste opvangcentra (8) zagen een toename in aantal dieren over de periode 2007-2009. Bij 4 opvangcentra bleef het totale aantal gelijk en 3 opvangcentra zagen een afname.

De meeste opvangcentra (6) hadden een toename in de diercategorie: schildpadden, tegelijk hadden ook de meeste opvangcentra (5) een afname in de diercategorie: schildpadden.

Eigen geld werd het vaakst genoemd als inkomstenbron, daarna volgden donaties/giften en opbrengst eigen activiteiten en acties. Als belangrijkste bron van inkomsten is eigen geld het vaakst genoemd.

De maandelijkse kosten varieëren van €0 - €50 tot €1000 en meer. Grote opvangcentra vallen alleen in de hogere categorieën. Opvallend is dat kleine opvangcentra in alle categorieën voorkomen.

9 van de 23 opvangcentra heeft problemen met de financiën.

3 van de 23 opvangcentra hebben (soms) problemen met de kennis van het personeel.

Er zijn 10 opvangcentra die op één of meerdere gebieden problemen ervaren.

- 4 opvangcentra ervaren problemen met vergunningen en ontheffingen. Dit zijn 3 kleine en 1 groot opvangcentrum.
- 9 opvangcentra hebben problemen met de financiën. Dit is 1 klein opvangcentrum, 3 middelgrote en 4 grote opvangcentra.
- 3 opvangcentra hebben problemen met de kennis. Dit zijn 2 kleine opvangcentra en 1 grote.

5 Aanbevelingen

- Campagne door het LICG, met voorlichting over het houden van reptielen, amfibieën en geleedpotigen. Met bijvoorbeeld informatie over de verzorging, voeding, kosten en hoe groot de dieren worden. Dit kan het aantal dieren verminderen dat bij opvangcentra terecht komt.
- Opzetten van samenwerkingsverband tussen opvangcentra. Zodat er altijd plaats is om dieren op te vangen. Als een opvangcentrum vol zit, kunnen zij mensen doorverwijzen naar een ander. Bovendien kan zo kennis uitgewisseld worden.
- Onderzoek naar bereidheid en voorwaarden van gemeenten om te financieel bij te dragen aan opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen. Zij zijn verplicht bij te dragen aan de opvang van zwerfdieren en ook reptielen, amfibieën en geleedpotigen kunnen zwerfdieren zijn.

Bronvermelding

Boeken

Baarda D.B., en Goede M.P.M. de, 2001, Basisboek Methoden en Technieken, 3^e druk, Stenfert Kroese Groningen

Bosch H.A.J. in den, 1996, Reptielen en Amfibieën beginnersgids, 1^e druk, Lacerta Leiden

Lanka V. en Wit Z., 1992, Amfibieën en Reptielen, 1^e druk, Rebo Productions Lisse

Verslagen

Exotische dieren als huisdier, Juli 1998, Afstudeeronderzoek van Hall Instituut, Lavieren, E. van, Merrebach, M. van, p 10, 17 t/m 20

Websites

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, duurzaam ondernemen, dierenwelzijn, nota dierenwelzijn, pdf-document nota dierenwelzijn
<http://www.minlnv.nl> (1 December 2009)

PVH, Onderzoeksstages, Reeds lopende onderzoeksstages
<http://www.huisdieren.nu> (27 November 2009)

PVH, Wat wil het PVH
<http://www.huisdieren.nu> (4 Februari 2010)

Herpetologie.nl, Herpetologie reptielen
<http://www.herpetologie.nl/herpetologie/reptielen> (3 Januari 2010)

Herpetologie.nl, Herpetologie amfibieën
<http://www.herpetologie.nl/herpetologie/amfibieen> (3 Januari 2010)

RDA, forum welzijn gezelschapsdieren, 2006 Gedeelde zorg actieplan,
<http://www.rda.nl/pages/adviezen.aspx> (11 Januari 2010)

Vereniging Dier en Park
<http://www.dier-en-park.nl/nieuws.html> (11 Januari 2010)

Kamer van Koophandel, De Stichting
http://www.kvk.nl/wetten_en_regels/rechtsvormen/overzicht_rechtsvormen/de_stichting/
(21 Januari 2010)

LICG, Huisdierenwijzer van de reptielen
<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/3076/reptielen.html> (25 November 2009)

LICG, Huisdierenwijzer van de amfibieën
<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/3077/amfibien.html> (26 November 2009)

LICG, Huisdierenwijzer van de Ongewervelden
<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/3078/ongewervelden.html> (26 November 2009)

LICG, Huisdierenwijzer van de pijlgifkikker
<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/3740/pijlgifkikker.html> (29 November 2009)

LICG, Huisdierenbijsluiter Chinese vuurbuiksalamander
<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/4964/chinese-vuurbuiksalamander.html> (29 November 2009)

LICG, Huisdierenbijsluiter wandelende tak

<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/3917/wandelende-tak.html> (29 November 2009)

LICG, Huisdierenbijsluiter Mexicaanse roodknievogelspin

<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/3741/mexicaanse-roodknievogelspin.html>
(30 november 2009)

LICG, Huisdierenbijsluiter schorpioenen

<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/4187/schorpioen.html> (30 November 2009)

LICG, Huisdierenbijsluiter van de landheremietkreeft

<http://www.licg.nl/wcs/lcg/nl/4963/landheremietkreeft.html> (30 November 2009)

Quolibet, Hagedissen, Rhynchocephalia, Sphenodon

<http://www.quolibet.nl> (11 Februari 2010)

Opvang de leguaan,

<http://www.opvangdeleguaan.com> (15 februari 2009)

Wikipedia, Ademhaling (dier)

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Ademhaling_\(dier\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Ademhaling_(dier)) (26 November 2009)

Serpo, Gifslangen in het terrarium, wel of niet verantwoord? Getreuer, W.K., Delft

<http://www.serpo.nl/mening2.html> (2 December 2009)

ITIS (Integrated Taxonomic Information System)

<http://www.itis.gov/> (23 december 2009)

AOC Terra, MBO, Opleidingen MBO, Diervverzorging

<http://www.aocterra.nl> (15 Januari 2010)

AOC Terra, MBO, Opleidingen MBO, Dierenartsassistent

<http://www.aocterra.nl> (15 Januari 2010)

Van Hall-Larenstein.nl, Opleidingen, Dierenstudies

<http://www.vanhall-larenstein.nl> (15 Januari 2010)

Wageningen ur, onderwijs, Bachelor opleidingen, Dierwetenschappen

<http://www.wur.nl> (15 Januari 2010)

Mediashakers, Tips & Tricks

<http://www.mediashakers.nl> (13 Mei 2010)

VROM, Bouwregelgeving

<http://www.vrom.nl> (21 mei 2010)

CITES, What is CITES?

<http://www.cites.org/eng/disc/what.shtml> (25-08-2010)

E-mails

Huisman, T., contactpersoon Lectoraat Dierenwelzijn, Van Hall Larenstein, e-mail 27 oktober 2009

Huisman, T., contactpersoon Lectoraat Dierenwelzijn, Van Hall Larenstein, e-mail 29 november 2009

Proefinterviews

Dumont, R., oprichter en beheerder, TCN Animal, 28 december 2009

Timmer, C., oprichter en beheerder, The Snake Man Stichting voor opvang en logement van reptielen, 5 Januari 2010

Bijlage 1

Beschrijving reptielen, amfibieën en geleedpotigen

Reptielen (Reptilia)

Reptielen behoren tot de gewervelde dieren en komen in alle delen van de wereld voor, uitgezonderd van zeer koude gebieden. Hier zouden zij niet kunnen leven omdat ze koudbloedig zijn, wat betekent dat ze geen eigen lichaamswarmte kunnen produceren. Een voordeel hiervan is dat ze geen energie hoeven te gebruiken om het lichaam op temperatuur te houden en daardoor relatief weinig voedsel nodig hebben. Het nadeel is dat ze bij lagere temperaturen traag worden, waardoor het moeilijker wordt om een prooi te vangen of te vluchten voor gevaar. Om deze reden houden de meeste reptielen een winterslaap of winterrust om de koude maanden van het jaar te overleven. Bijna alle reptielen hebben een dikke huid bedekt met schubben, waardoor ze goed tegen droogte kunnen. Ook dienen de schubben als camouflage of als afschrikkende effect op vijanden. De huid vervelt regelmatig, maar dit gebeurt steeds minder naarmate het dier ouder wordt. Reptielen ademen door middel van longen en de soorten die een pantser hebben en daardoor niet hun ribben kunnen uitzetten om te ademen, hebben speciale spieren om de huid te bewegen en zo de longen te kunnen ventileren (*Herpetologie.nl, 2009*).

Het voedsel van reptielen kan bestaan uit vlees, insecten of planten, het grootste gedeelte is echter carnivoor. Dieren in gevangenschap moeten ook altijd poeders van multivitaminen en mineralen over het voer hebben. Reptielen kunnen zowel dag- als nachtactief zijn. Hier moet bij het voeren ook rekening mee gehouden worden (*LICG, 2009*). De voortplanting gaat via een inwendige bevruchting, waarna het vrouwtje eieren legt met een leer- of kalkachtige schaal. Sommige reptielen zijn ook eierlevendbarend zoals de meeste wurgslangen en sommige hagedissen. Niet alle reptielen hebben geslachtshormonen, het geslacht wordt dan bepaald door de omgevingstemperatuur (*Herpetologie.nl, 2009*). Gezondheidsproblemen die bij reptielen vaak voorkomen zijn: verwondingen, kalkgebrek, UV-B lichtgebrek en vitaminegebrek. Daarnaast kan een reptiel last hebben van parasieten, zoals wormen, amoeben en flagellaten (*LICG, 2009*).

Amfibieën (Amphibia)

Amfibieën behoren tot de gewervelde dieren en zijn koudbloedig. Het woord amfibieën is afgeleid uit het Grieks en betekent "dubbel-levend", het betekent dat zij zowel op het land als in het water kunnen leven. Amfibieën die in het water leven hebben een dunne, gladde huid die water- en zuurstofdoorlatend is. De soorten die op het land leven hebben een ruwere huid. Maar een kenmerk van alle soorten amfibieën is dat zij veel klieren in de huid hebben, voornamelijk om slijm mee te produceren. Daarnaast hebben zij twee klieren achter de ogen om gifstoffen of andere irriterende stoffen mee te produceren, deze klieren worden paratoiden genoemd (*Herpetologie.nl, 2009*). Amfibieën moeten zo min mogelijk worden gehanteerd, dit is beter voor mens en dier. Zo kunnen amfibieën ziekten als salmonella op de mens overbrengen en de dunne huid van de dieren kan niet goed tegen stoffen zoals zout, die zich op de handen van mensen bevinden. Amfibieën kunnen ademen door de huid, door longen of een combinatie hiervan, dit verschilt per soort. Het voedsel van amfibieën bestaat voornamelijk uit vlees en insecten(larven) (*LICG, 2009*). Voortplanting gaat bij amfibieën op verschillende manieren, bij salamanders is er sprake van inwendige bevruchting, waarna de eitjes in het water gelegd worden. Bij kikkers is er sprake van uitwendige bevruchting, zij zitten voor lange tijd om elkaar omstrengeld, dit wordt amplexus genoemd. Het vrouwtje zet de eieren af en daarna bevrucht het mannetje ze. Eieren worden in grote hoeveelheden afgezet in het water en hebben een geleïchting omhulsel, dit is het bekende kikkerdril. De jongen van amfibieën maken gedurende hun leven verschillende fasen door, waarin zij grote verschillen kunnen vertonen in uiterlijk en leefwijze (*Herpetologie.nl, 2009*).

Amfibieën hebben een langzame stofwisseling, waardoor het lang kan duren voordat zichtbaar wordt dat een dier ziek is. Andere gezondheidsproblemen die veel voorkomen bij amfibieën zijn: verwondingen, kalkgebrek of vitaminegebrek, parasieten en gezondheidsproblemen kunnen voorkomen door verkeerde huisvesting, bijvoorbeeld een verkeerde temperatuur of geen goede ventilatie (LICG, 2009).

Geleedpotigen (Arthropoda)

Geleedpotigen behoren tot de ongewervelde dieren en zijn de meest voorkomende dieren ter wereld. Geleedpotigen kunnen zowel op land als in zoet of zout water voorkomen. Ze hebben geen inwendig skelet, maar een uitwendig skelet gemaakt van chitine. Het lichaam bestaat uit meerdere segmenten met elk een eigen functie en de poten hebben een aantal gewrichten. Het aantal poten kan 6, 8 of veel meer zijn, afhankelijk van de soort. Het uitwendig skelet groeit niet met het dier mee en daarom vervellen jonge dieren regelmatig. Oudere dieren vervellen ook, maar doen dit minder vaak. Het vervellen heeft als functie dat afgebroken ledematen vervangen worden. En alleen vlak na het vervellen kan er een paring plaatsvinden. Geleedpotigen kunnen planten-, vlees- of insecteneters zijn (LICG, 2009). Geleedpotigen ademen door middel van tracheeën, boeklongen of kieuwachtige structuren. Insecten en duizendpoten ademen door middel van tracheeën, dit zijn openingen die in elk segment voorkomen, waardoor zuurstof toch bij de cellen binnen in het lichaam kan komen. Spinachtigen hebben een ademhalingsorgaan wat boeklong genoemd wordt en die soorten die in het water leven hebben kieuwachtige ademhalingsorganen, waarmee zuurstof uit het water gehaald kan worden (Wikipedia, 2009). Vele geleedpotigen zijn goed te houden als huisdier, zolang men maar beseft dat het een dier is om naar te kijken en niet een dier is dat erg geschikt is om opgepakt te worden. Ten eerste is dit slecht voor het dier zelf, na het vervellen zijn ze erg kwetsbaar en kunnen gemakkelijk beschadigt worden (LICG, 2009). Daarnaast kunnen geleedpotigen ook giftig zijn of irriterende stoffen uitscheiden. Het gif van sommige geleedpotigen kan zelfs dodelijk zijn. Deze dieren zijn minder geschikt als huisdier en moeten zeer voorzichtig gehanteerd worden. Verder zijn er geleedpotigen zoals rupsen en spinnen die irriterende brandharen kunnen hebben. Gezondheidsproblemen die bij geleedpotigen kunnen voorkomen zijn: virussen, bacteriën, parasieten en schimmels. Ook zijn veel geleedpotigen erg gevoelig voor gifstoffen, die bijvoorbeeld in bodembedekking kan zitten (LICG, 2009).

Bijlage 2

Beschrijvingen van de diercategorieën

Reptielen

Hagedissen (*Lacertilia*):

Hagedissen zijn te herkennen aan hun langwerpig lichaam, met lange romp en lange staart en een relatief kleine kop. De poten zijn gebogen en zijwaarts gericht, waardoor de buik over de grond sleept. Sommige soorten hebben vier poten, andere soorten hebben twee of geen poten. De ogen zitten aan de zijkant van de kop, de meeste hagedissen hebben beweeglijke oogleden, maar er zijn ook groepen waarbij het onderste ooglid over de oogbal heen vergroeid is met het bovenste ooglid. Dit is een bescherming voor het oog. De vorm van de pupil zegt wat over het dag- of nachtactief zijn van de hagedis. Dagactieve dieren hebben een ronde pupil en nachtactieve dieren hebben een spleetvormige pupil. Alle hagedissen hebben een schubbenhuid, maar de grootte, vorm en kleur kan erg verschillen tussen soorten. Sommige soorten hebben osteodermen in de huid, dit zijn harde insluiten in de huid van hoornachtig materiaal. Door osteodermen wordt de huid harder, wat zorgt voor extra bescherming. Hagedissen hebben net als slangen het orgaan van Jacobson, dit orgaan bevindt zich in het verhemelte. Om te ruiken steken ze hun tong uit om geurdeeltjes op te vangen en deze brengen ze naar het orgaan van Jacobson. Veel soorten hagedissen kunnen hun staart afwerpen als er gevaar dreigt. Hagedissen mogen daarom nooit bij de staart vastgepakt worden. De staart groeit later wel weer aan, maar wordt dan kleiner en donkerder dan voorheen. Hagedissen zijn de grootste groep van de reptielen en bestaat uit vele families zoals; leguanen, basilissen, kameleons, varanen, anolissen, skinken, gekko's en skinken. Hagedissen zijn vrijwel altijd carnivoor, een enkele soort is herbivoor. Hagedissen onderling verschillen erg in grootte, er zijn soorten die klein blijven en daardoor goed in een terrarium te houden zijn. Andere soorten zoals de varanen kunnen daarentegen wel behoorlijk groot worden, zij kunnen een maximale lengte van over de twee meter bereiken. De aanschafprijs verschilt veel per soort, net als de kosten voor de verzorging. (Lanka en Wit, 1992)

Brughagedissen (*Rhynchocephalia*):

Brughagedissen zijn een aparte groep van de reptielen, maar het uiterlijk vertoont veel gelijkenissen met enkele families van de hagedissen. Ze hebben altijd een rugkam. Een groot verschil met andere hagedissen is dat zij geen gehoorgaten hebben, maar naar achter gerichte uitsteeksels aan de ribben en tanden. Deze uitsteeksels zijn vergroeid met het kraakbeen. Een ander verschil is dat zij twee rijen tanden in de bovenkaak hebben, waar de tanden van de onderkaak precies tussenin passen. Brughagedissen komen in het wild alleen voor op een aantal eilanden bij Nieuw Zeeland. In tegenstelling tot de meeste reptielen, kunnen brughagedissen niet goed tegen een hoge temperatuur. Zij hebben zelf een lichaamstemperatuur van tussen de 6 en 14 graden. Als de omgevingstemperatuur hoger is dan 23 graden kunnen de dieren dood gaan. De lage lichaamstemperatuur is er de oorzaak van dat brughagedissen erg traag zijn. (Quolibet, 2008)

Krokodilachtigen (*Crocodylia*):

Krokodilachtigen hebben een sterk afgeplat lichaam met vier zijdelings gebogen poten en een lange staart. De kop is lang, breed en sterk afgeplat en de vele tanden in de bek zijn duidelijk zichtbaar. Ze zijn duidelijk aangepast een lichaam dat is aangepast op leven in het water. De huid bestaat uit schubben met osteodermen. Krokodilachtigen zijn onder te verdelen in de families: krokodillen, alligators, kaaimannen en gavialen. Krokodilachtigen kunnen zeer groot worden, ze worden tussen de twee en zeven meter groot en eten grote hoeveelheden vlees. Daardoor zijn ze redelijkerwijs niet te houden als huisdier en is te verwachten dat deze dieren maar weinig opgevangen worden. (Lanka en Wit, 1992)

Schildpadden (*Testudines*):

Het meeste typerende kenmerk van een schildpad is zijn schild. Het schild is rond of ovaal en heeft twee openingen één voor kop en voorpoten en één voor staart en achterpoten. Het rugschild of carapax is meestal bol en het buikschild of plastron is platter, mannelijke dieren hebben een kuil in het buikschild. De binnenzijde van het schild bestaat uit beenplaten en deze zijn vergroeid met de borstwervels. De buitenkant van het schild bestaat uit hoornplaten, maar deze zijn niet bij alle soorten schildpadden even goed ontwikkeld. Soorten die in water leven hebben nauwelijks ontwikkelde hoornplaten. Hoornplaten geven het schild zijn kleur en tekening, terwijl de beenplaten verantwoordelijk zijn voor de vorm van het schild. Het lichaam van een schildpad is maar voor een klein deel uit flexibele huid, dit zijn de kop, poten en staart. Tussen de beide platen die het schild vormen zit ook huid die goed doorbloed is en zenuwen bevat, hierdoor heeft een schildpad ook gevoel in zijn schild. Er is een sterk verschil te zien in de poten van een waterschildpad en een landschildpad. Waterschildpadden hebben kleine platte poten die tijdens het zwemmen als een soort peddels gebruikt worden. Landschildpadden hebben sterke ronde poten met een vlakke onderkant. Schildpadden hebben net als veel andere reptielen het orgaan van Jacobson. Schildpadden kunnen carnivoor, herbivoor of omnivoor zijn, de waterschildpadden zijn meestal carnivoor terwijl landschildpadden vaak herbivoor zijn. Schildpadden worden vaak gehouden als huisdier, populaire soorten zijn roodwang- en geelwangschildpadden. Deze schildpadden zijn gewoon in dierenspeciaalzaken te verkrijgen. De dieren worden aangeschaft als ze nog klein, maar het probleem met schildpadden is dat zij behoorlijk groot worden. Ze worden uiteindelijk te groot om in een terrarium te houden. (*Lanka en Wit, 1992*)

Wormhagedissen (*Amphisbaenia*):

Wormhagedissen leven onder de grond en zijn daar in uiterlijk ook op aangepast. Wormhagedissen lijken in eerste instantie veel op slangen, maar er zijn wel een aantal duidelijke verschillen. De meeste soorten wormhagedissen zijn blind, vaak zijn er wel ogen zichtbaar maar deze zijn rudimentair. In tegenstelling tot slangen bezitten ze ook weinig spiermassa, dit is ook de oorzaak ervan dat de huid van wormhagedissen veel losser zit dan bij slangen. Wormhagedissen hebben geen orgaan van Jacobson, wat alle slangen wel hebben. De staart van een wormhagedis lijkt veel op een platte kop. Ze komen voor in veel verschillende kleuren, bijvoorbeeld zwart, wit, oranje en groen. (*Lanka en Wit, 1992*)

Slangen (*Serpentes*):

Slangen zijn te herkennen aan hun lange en dunne lichaam zonder ledematen. De grootte van slangen verschilt erg, er zijn soorten die niet langer worden dan 15 centimeter, maar er zijn ook soorten die wel 9 meter worden. De huid van slangen bestaat uit schubben en ziet er vaak glanzend uit, de voelt altijd droog aan. Slangen komen voor in vele verschillende kleuren, bijvoorbeeld groen, bruin, roze en blauw, soms ook nog met tekening. Slangen hebben het orgaan van Jacobson, ze vangen geurdeeltjes op met de tong. Daarom ziet men slangen vaak de tong uitsteken. Slangen kunnen niet erg goed zien, dit komt doordat zij geen irisspier hebben, zij kunnen hun ogen dus niet focussen om scherp te stellen. Slangen hebben ook oogleden die niet kunnen bewegen, het onderste ooglid is vergroeid met het bovenste ooglid. Dit is een soort bescherming voor het oog. Alle slangen zijn carnivoor, wat zij eten is afhankelijk van hun grootte. Kleine slangen eten bijvoorbeeld insecten, de grotere soorten eten knaagdieren. Ook zijn er soorten die eieren, vissen of andere slangen eten. (*Lanka en Wit, 1992*) In dit onderzoek wordt onderscheidt gemaakt tussen wurgslangen en gifslangen.

Wurgslangen hebben geen giftanden, de doden hun prooi door het te laten verstikken. De slang wind zich om een prooi heen en bij elke uitademing trekt hij strakker aan, zodat de prooi uiteindelijk geen adem meer kan halen. Voorbeelden van wurgslangen zijn pythons en boa's. Deze soorten zijn over het algemeen goed te houden als huisdier. (*LICG, 2009*)

Gifslangen hebben wel giftanden, die op verschillende plaatsen in de bek kunnen zitten en verschillend van vorm kunnen zijn. Zo zijn er slangen opisthoglyf, zij hebben iets vergroten giftanden die achterin de bek zitten. Het is vrij moeilijk om je aan deze tanden te prikken, maar wanneer dat wel gebeurt is dat levensgevaarlijk. Er zijn slangen die proteroglyf zijn, deze slangen hebben korte, onbeweeglijke giftanden die in de bovenkaak staan. Deze tanden hebben een groef en wanneer de slang een prooi bijt, stroomt het gif door deze groef in de wond. De slang maakt daarna kauwbewegingen waardoor het effect van de beet versterkt wordt. De slangen met de grootste giftanden en het best ontwikkelde gifapparaat zijn solenoglyfe slangen. Deze slangen kunnen hun giftanden inklappen, wanneer ze de bek open doen worden de giftanden vanzelf uitgekapt. De giftanden van solenoglyfe slangen zijn hol van binnen en staan direct in verbinding met de gifklieren. Bij een beet van zo'n slang wordt het gif direct diep geïnjecteerd door de lange tanden, een beet van een dergelijke slang is dan ook zeer gevaarlijk. (*Lanka en Wit, 1992*)

Amfibieën

Kikkers (*Anura*):

Kikkers zijn te herkennen aan hun peervormig lichaam, uitpuilende ogen en een gladde huid met soms bobbeltjes. Ze hebben lange gespierde achterpoten, waarmee ze goed kunnen springen. De poten hebben vijf tenen, soms met zwemvliezen en vier vingers. Opvallend aan kikkers is dat zij een volledige metamorfose doormaken, als zij uit het ei ofwel kikkerdril komen, zijn het larven met kieuwen en staart en nog zonder poten, dit zijn kikkervisjes. Na deze fase beginnen de poten te groeien, uiteindelijk verdwijnen de staart en de kieuwen en kunnen de kikkers ook op het land leven. Kikkers komen voor in vele verschillende kleuren, van groen of bruin tot allerlei felle kleuren als geel, oranje, rood en blauw. Vooral de pijlgifkikkers hebben deze mooie kleuren en soms ook met strepen of andere tekeningen. Dit maakt de pijlgifkikker dan ook tot een gewild huisdier, daarnaast zijn deze kikkers dagactief, dit in tegenstelling tot de meeste andere soorten. (*Lanka en Wit, 1992*) Een groot nadeel aan pijlgifkikkers is zoals de naam al zegt, dat zij giftig zijn. In sommige gevallen is het gif zo sterk dat een kleine hoeveelheid al dodelijk kan zijn. Nakweekdieren zijn niet meer giftig, doordat zij met hun huidige dieet geen gifstoffen meer binnenkrijgen.

Kikkers zijn te koop bij kwekers en reptiel- of dierenspeciaalzaken en zijn vrij goedkoop in de aanschaf, pijlgifkikkers zijn behoorlijk wat duurder. De aanschaf van een terrarium en alle benodigdheden is een eenmalige grote uitgave. Verder zijn kikkers in de verzorging niet duur. (*LICG, 2009*)

Padden (*Bufo*idae):

De orde van de kikkers bestaat uit 47 families, daar zijn de echte padden (*Bufo*idae) er één van. Vroeger werden padden beschouwd als een aparte groep van de amfibieën. Toen werden de soorten met een gladde huid en lange achterpoten ingedeeld bij de kikkers en de soorten met een ruwe huid en korte poten waarmee ze slecht kunnen springen bij de padden. Tegenwoordig wordt het onderscheid niet meer gemaakt op basis van deze kenmerken, omdat het niets zegt over een gemeenschappelijke voorouder, maar meer zegt over de levenswijze. Er is pas echt sprake van een pad als het, het orgaan van Bider heeft. Dit is een voortplantingsorgaan dat alleen bij padden volledig ontwikkeld is. Kikkers hebben dit orgaan alleen in bepaalde fasen in hun leven, wanneer zij volwassen zijn is dit orgaan gedegenereerd. Een ander kenmerk van echte padden is dat zij geen tanden hebben en dat hebben kikkers wel. (*Lanka en Wit, 1992*)

Salamanders (Caudata):

Salamanders hebben een lang lichaam, kleine poten en een lange staart. De meeste soorten hebben vier poten, andere soorten hebben alleen achterpoten en er zijn soorten zonder poten. De meeste soorten hebben een gladde huid, die nat en koud aanvoelt, maar er zijn ook enkele soorten met een ruwe huid. (Lanka en Wit, 1992) Salamanders zijn in te delen in twee leefwijzen; er zijn landsalamanders en watersalamanders. Salamanders zijn meestal bruin of groen aan de bovenzijde van hun lichaam en lichter van kleur aan de onderzijde. Deze kleuren dienen als camouflage, al zijn er ook soorten die wel felle kleuren hebben. Salamanders maken een metamorfose door in hun leven, maar minder uitgebreid dan bij kikkers. Als salamanders uit het ei komen lijken zij al vrij veel op de ouders, alleen zijn de achterpoten nog niet volledig ontwikkeld en hebben zij minder pigment waar waardoor ze lichter van kleur zijn. Jonge dieren hebben nog uitwendige kieuwen, die op latere leeftijd verdwijnen. Er zijn soorten salamanders, waarbij volwassen dieren, kenmerken van larven behouden, een voorbeeld hiervan is de axolotl. Dit verschijnsel wordt neotenie genoemd. (Reptielen en Amfibieën beginnersgids, 1996) Salamanders zijn meestal nachtactief en alle soorten zijn carnivoor. Salamanders zijn te verkrijgen bij kwekers en soms in dierenspeciaalzaken. Ze zijn relatief goedkoop in de aanschaf, verzorging en huisvesting (LICG, 2009).

Wormsalamanders (Gymnophiona):

Wormsalamanders hebben een lang lichaam, zonder poten en geen of een kleine staart. Ze hebben een gladde vochtige huid. Wormsalamanders hebben geen of slecht ontwikkelde ogen. Veel soorten hebben baarddraden aan de voorkant van de kop, de functie hiervan is tast. In tegenstelling tot salamanders kunnen wormsalamanders hun tong niet uitsteken om een prooi te pakken. Zij hebben daarom een extra rij tanden in de bovenkaak. De tanden zijn naar achteren gericht om de prooi beter vast te houden. Wormsalamanders leggen eieren of zijn eierlevendbarend. (Lanka en Wit, 1992)

Geleedpotigen

Insecten (Insecta):

Het lichaam van insecten is opgebouwd uit drie delen; de kop, het borststuk of thorax en het achterlijf ofwel abdomen. Aan de kop zitten antennes met daarop het reukzintuig, de twee samengestelde ogen en soms nog drie enkelvoudige ogen. Een samengesteld oog is typerend voor insecten, dit oog bestaat uit vele lichtdetectoren die naast elkaar liggen en zo een bol vormen. Het borststuk bestaat uit drie segmenten, aan elk segment zit een paar poten. Als het insect vleugels heeft zitten deze aan het borststuk vast. In het achterlijf zitten de spijsverterings-, uitscheidings- en geslachtsorganen. Insecten die als huisdier gehouden worden zijn bijvoorbeeld wandelende takken, bidsprinkhanen en vlinders. De kosten voor aanschaf, verzorging en huisvesting van insecten zijn vrij laag. (LICG, 2009)

Spinachtigen (Arachnida):

Alle spinachtigen hebben acht poten, het lichaam bestaat uit een kopborststuk en een achterlijf. De poten en het lichaam zijn vaak bedekt met zintuigharen, waarmee ze ruiken, proeven, voelen, trillingen kunnen waarnemen en luchtvochtigheid kunnen waarnemen. Spinnen hebben meerdere enkelvoudige ogen, maar zien slecht. Spinnen hebben twee gifkaken waarmee ze verterende sappen produceren of gif kunnen inspuiten bij een prooi. Het gif van sommige soorten spinnen, bijvoorbeeld de vogelspin, is ook giftig voor mensen. De mate van giftigheid valt erg mee, het gif is zelden levensbedreigend voor mensen. De grootte van spinnen varieert van minder dan een centimeter tot 20 centimeter. Het geslacht van een spin is te zien aan de grootte, vrouwen zijn groter dan mannen. Spinnen zijn altijd carnivoor, de kleine soorten eten insecten maar de grotere soorten kunnen ook wel knaagdieren, vogels en kleine reptielen eten. Van de spinachtigen wordt meestal de vogelspin gehouden als huisdier. Vogelspinnen kunnen in de aanschaf nog wel vrij duur zijn, maar de verzorging en huisvesting is vrij goedkoop. Ze hebben maar een klein verblijf nodig, en hoeven maar een paar keer per week gevoerd te worden. (LICG, 2009)

Schorpioenen (*Scorpiones*):

Schorpioenen hebben een langgerekt lichaam bestaand uit een kopborststuk en een achterlijf. Het uitwendig skelet bestaat uit een aantal schilden en platen. Ze hebben tien poten waarvan vier looppoten en vier tasterpoten waarvan de voorste twee scharen hebben. Schorpioenen hebben een dikke staart met een gifstekel. Alle schorpioenen zijn giftig, maar dit gif is over het algemeen niet gevaarlijk voor mensen. Er bestaan enkele soorten waarvan een steek wel dodelijk is. Schorpioenen ruiken door middel van een orgaan dat pectines genoemd wordt. Het is een kam-vormig orgaan dat onder de achterste poten hangt en over de grond sleept. Schorpioenen hebben twee ogen op het halsschild, er zijn soorten die daarnaast ook nog vijf paar ogen hebben op het rugschild. De kleur van een schorpioen is kenmerkend voor zijn natuurlijke leefomgeving. Soorten die in de woestijn leven zijn zandgeel van kleur en soorten die in het bos leven zijn donkerder van kleur. De grootte van een schorpioen kan variëren van minder dan een centimeter tot 20 centimeter. Mannelijke en vrouwelijke dieren lijken veel op elkaar, het verschil is dat mannen slanker zijn, soms meer beharing hebben en een dikkere gifstekel. Alle schorpioenen zijn s' nachts actief altijd carnivoor. Bij een schorpioen is het afhankelijk van de soort of ze duur zijn of niet. Ze zijn te koop bij kwekers of gespecialiseerde dierenpeciaalzaken. De aanschaf van een terrarium is nog een redelijke uitgave, maar het voeren van een schorpioen is vrij goedkoop. (LICG, 2009)

Kreeftachtigen (*Crustacea*):

De bekendste kreeftachtigen zijn kreeften en krabben, deze soorten worden ook het meest als huisdier gehouden en zouden in een opvangcentrum kunnen belanden. Voor andere kreeftachtigen zoals watervlooien en pissebedden ligt dit minder voor de hand. Kreeften kunnen leven in zoutwater, zoetwater of op het land. Kreeften hebben tien poten, dit zijn acht looppoten en aan de voorste twee poten zitten scharen. Verder hebben ze nog tien zwempoten aan het achterlijf. Zoetwaterkreeften zijn vaak bruinachtig van kleur, terwijl zeekreeften allerlei mooie kleuren kunnen hebben. Veel kreeften kunnen goed in een aquarium samen met vissen gehouden worden. Deze dieren zijn de laatste jaren gegroeid in populariteit bij aquariumhouders en zijn tegenwoordig in steeds meer dierenpeciaalzaken te krijgen. Een soort landkreeft die als huisdier gehouden wordt is de landheremietkreeft. Deze soort heeft zich aangepast op het leven op het land, maar is nog steeds afhankelijk van zout water voor de zoutopname en de voortplanting. Kreeften die in het water leven ademen door middel van kieuwen, de landheremietkreeft heeft drie paar monddelen en kieuwen die zijn aangepast op het ademen via de lucht. Heremietkreeften dragen altijd een schelp, deze dient als bescherming van het lichaam en voor de opslag van water. Landheremietkreeften stellen vrij veel eisen aan hun omgeving, zo hebben ze een hoge luchtvochtigheid nodig en het water dat gebruikt wordt moet onthloord zijn. Veel kreeften die in aquaria gehouden worden hebben zeer de behoefte aan schoon water. (LICG, 2009)

Net als kreeften hebben krabben ook tien poten, waarvan acht looppoten en twee scharen. De scharen zijn verschillend van vorm en hebben beide een andere functie. Met de grootste schaar, die kraakschaar genoemd wordt, houden zij de prooi vast. De andere schaar is kleiner en wordt grijpschaar genoemd, deze wordt gebruikt om stukjes van de prooi af te halen en naar de mond te brengen. Krabben hebben samengestelde ogen die op steeltjes staan, de ogen kunnen ook ingeklapt worden. De meeste soorten krabben leven in zoet of zout water, maar er zijn ook enkele soorten die in de woestijn leven. Om het geslacht van een krab te onderscheiden moet worden gekeken naar de driehoekige gesegmenteerde plaat aan de onderkant van de krab. Vrouwelijke dieren hebben hier meer segmenten zitten dan mannelijke. Krabben kunnen gewoon in een aquarium gehouden worden, met een deel schoon water en deel land. (LICG, 2009)

Duizendpoten (*Myriapoda*):

Duizendpoten hebben een langwerpig en afgeplat lichaam. Het lichaam bestaat uit twee delen, namelijk een kop en een lang achterlijf dat bestaat uit segmenten. Ze hebben geen borststuk en hiermee wijken zij af van alle anderen geleedpotigen. Duizendpoten hebben één paar poten per segment en duizendpoten hebben twee paar poten per segment. Op de kop zitten twee voelsprieten die dienen als tastorgaan. Ze hebben twee puntogen, dit soort ogen is slecht ontwikkeld. Duizendpoten hebben ook gifkaken, deze gebruiken ze om hun prooi te injecteren met gif, daarna in stukjes te knippen en naar de mond te brengen. Het voedsel van een duizendpoot bestaat uit kleine ongewervelden als wormen, insecten, slakken en spinnen. (LICG, 2009)

Miljoenpoten (*Diplopoda*):

Miljoenpoten hebben een meer cilindrisch lichaam dan duizendpoten en ook zij hebben geen borststuk. Op de kop hebben ze twee korte antennes met aan de basis ovale ringen. Dit is het orgaan van Tömösváry en heeft als functie het opnemen van de vochtigheidsgraad en het bezit waarschijnlijk ook chemoreceptoren. Het voedsel van miljoenpoten bestaat uit planten en afval, zoals rottend fruit, plantenwortels en soms dode dieren. Miljoenpoten hebben geen gifkaken, zij eten door het voedsel vochtig te maken, schrapen er dan stukjes af en nemen deze in de mond. Miljoenpoten zijn rustige en trage dieren. Het zijn dieren die vrij gemakkelijk als huisdier te houden zijn. De enige eisen die zij aan hun omgeving stellen is dat het er vochtig is en dat er schuilplaatsen zijn. Doordat ze afval eten zijn ze ook goedkoop in de verzorging. Miljoenpoten kunnen wel snel last krijgen van parasieten en schimmels, deze gaan tussen de pootjes zitten waar het dier zelf niet bij kan. Om deze reden besteden miljoenpoten ook veel tijd aan het schoonhouden van hun lichaam. (LICG, 2009)

Bijlage 3 Opvangoverzicht

Groningen

Naam:	Vogel- en Egelopvang 't Hemelrijk
Adres:	Oude Adorperweg 8 9738 TB Groningen
Telefoon:	050-5718570 06-55857270
E-mail:	info@vogel-egelopvang.nl
Website:	www.vogel-egelopvang.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	Vogels, egels,

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Gezina Jager
Adres:	Uithuizen
Telefoon:	0595-432065
E-mail:	gezinajager@hotmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Insektenwereld
Adres:	Wierde 17 9965 PG Leens
Telefoon:	0595-572659
E-mail:	info@insektenwereld.nl
Website:	www.insektenwereld.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Drenthe

Naam:	Mayathuk
Adres:	Zuiderdiep 151 9521 AD Nieuw Buinen
Telefoon:	06-42609242
E-mail:	Mayathuk@gmail.com
Website:	www.mayathuk.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	The Snake Man, Stichting voor opvang en logement van reptielen
Adres:	Laan van de Bork 656 7823 RR Emmen
Telefoon:	06-17318228
E-mail:	emmen@thesnakeman.nl
Website:	www.thesnakeman.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Reptielen, amfibieën, geleedpotigen

Naam:	S.O.P.T.O.M–Nederland
Adres:	Weegbree 16 9302 AS Roden
Telefoon:	050-5012220
E-mail:	
Website:	www.schildpaddenverzorging.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Schildpaddnhoes Emmen (particuliere opvang)
Adres:	Emmen
Telefoon:	06-20639094
E-mail:	harineke@home.nl
Website:	http://schildpaddnhoesemmen.come2me.nl
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Dave Kleine
Adres:	Schoonebeek
Telefoon:	06-13561218
E-mail:	davekleine@hetnet.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Celtica Asturiana
Adres:	Tweede Exloërmond
Telefoon:	06-21285403
E-mail:	info@celtica-asturiana.nl
Website:	www.celtica-asturiana.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	Schildpadden, roofvogels

Naam:	American Eagle (marktplaats advertentie)
Adres:	Assen
Telefoon:	06-52037662 06-29146562
E-mail:	fam.bouwmeester@live.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Reptielen, vogels

Friesland

Naam:	Stichting Pantera
Adres:	Grindweg 22 8422 DN Nijeberkoop
Telefoon:	0516-451648
E-mail:	fin@pantera.nl
Website:	www.pantera.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	Roofdieren, reptielen

Naam:	Stichting It Schildhûs
Adres:	Ballingbuer 5 8511 AJ Goingarijp
Telefoon:	06-21934559
E-mail:	info@itschildhus
Website:	www.itschildhus.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Reptielen, knaagdieren

Overijssel

Naam:	Opvang tehuis voor reptielen en amfibieën (marktplaats advertentie)
Adres:	Zwolle
Telefoon:	06-47665595
E-mail:	antjejanssen@live.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Reptielen, amfibieën

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Marlon Geissler
Adres:	Haaksbergen
Telefoon:	marlon@home.nl
E-mail:	
Website:	Schildpadden
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Alex
Adres:	Nijverdal
Telefoon:	06-28444755
E-mail:	alexharinck@hotmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Huisje Nieuw Geluk (particuliere opvang)
Adres:	Oldenzaal
Telefoon:	0541-514836
E-mail:	adrie-louis@versatel.nl
Website:	Schildpadden
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Maureen in het Veld
Adres:	Overdinkel
Telefoon:	06-53265229
E-mail:	markenmaureen@home.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Schildpaddenopvang (marktplaats advertentie)
Adres:	Oldenzaal
Telefoon:	06-51718928
E-mail:	
Website:	http://link.marktplaats.nl/306577496
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Gelderland

Naam:	De Apenhof
Adres:	Schoutenstraat 12 3771 CJ Barneveld
Telefoon:	0342-414784
E-mail:	de.apenhof@chello.nl
Website:	www.apenhof.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Reptielen, amfibieën, geleedpotigen en alle andere dieren

Naam:	Stichting opvang Noach
Adres:	Aaltenseweg 21 7025 CJ Halle
Telefoon:	0314-390027 06-12526768
E-mail:	info@opvangnoach.nl
Website:	www.opvangnoach.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Alle in het wild levende dieren

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Clint de Koning
Adres:	Zelhem
Telefoon:	
E-mail:	c_dekoning@hotmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Karel
Adres:	Halle
Telefoon:	
E-mail:	karel69@live.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Vogelopvang onder de regenboog
Adres:	Eck en Wiel
Telefoon:	0344-692272 06-20627831
E-mail:	
Website:	
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Wilde inheemse vogels, reptielen, amfibieën

Naam:	Reptielenopvang Lelystad
Adres:	Lelystad
Telefoon:	06-28384497 06-19379969
E-mail:	
Website:	www.reptielenopvanglelystad.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Utrecht

Naam:	Baardagamen opvang (speurders.nl advertentie)
Adres:	Nieuwegein
Telefoon:	06-31509208
E-mail:	
Website:	http://www.speurders.nl/overzicht/dieren-en-toebehoren/reptielen/baardagamen-opvang-heeft-nog-plek-57149875.html
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Noord-Holland

Naam:	Stichting de Imperator, Slangenopvang Nederland / Snakecare Nederland
Adres:	Postbus 14507 1001 LA Amsterdam
Telefoon:	020-6385875 06-26054254 Dependance Velp 06-21832922
E-mail:	info@stichting-de-imperator.nl a.schelleman@kpnmail.nl
Website:	www.stichting-de-imperator.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	Stichting TCN Animal Rescue / Reptielen opvang Haarlem
Adres:	van de Beltstraat 9 2035 TE Haarlem
Telefoon:	06-24227225
E-mail:	info@reptielenopvang.nl
Website:	www.reptielenopvang.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Reptielen, amfibieën, geleedpotigen (ook gifslangen)

Naam:	Reptielenopvang Subrahmanya
Adres:	Rudolf Steinerstraat 114 2037 GD Haarlem
Telefoon:	023-7518623 06-29574208
E-mail:	info@subrahmanya.nl
Website:	www.subrahmanya.nl
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Reptielen, geleedpotigen

Naam:	Marktplaats advertentie Jan Bart Schouwenaar
Adres:	Postcode 1779 Noord-Holland
Telefoon:	06-31324492
E-mail:	
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Slangen

Naam:	Stichting de Schildpad
Adres:	Postbus 445 1270 AK Huizen
Telefoon:	06-52340635
E-mail:	
Website:	www.schildpad.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	Particuliere opvang van Frankie
Adres:	Heemstede
Telefoon:	023-5280969
E-mail:	frankie.gallagher@hotmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Lacerta Amicus
Adres:	Rijswijk
Telefoon:	
E-mail:	info@lacerta-amicus.nl
Website:	www.lacerta-amicus.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	Opvang Exoten en Papegaaien/ Opvang Bijzondere Huisdieren
Adres:	Schenkeldijk 66 3291 ES Strijen
Telefoon:	078-6743516 06-10105329
E-mail:	janvanderschilt@hotmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	Reptielen Zoo Serpo
Adres:	Delft
Telefoon:	015-2122184
E-mail:	sos@serpo.nl
Website:	www.sos.serpo.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting, Eenmanszaak
Dieren:	Reptielen, amfibieën, geleedpotigen

Naam:	Turtlecity Rotterdam
Adres:	Rotterdam
Telefoon:	06-21968480
E-mail:	turtlecityrotterdam@hotmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	SSN (Stichting Schildpaddencentrum Nederland)
Adres:	J. Keplerweg 26 2408 AC Alphen aan de Rijn
Telefoon:	0900-7244537
E-mail:	info@schildpaddencentrum.nl
Website:	www.schildpaddencentrum.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere opvang van Sybille Bakker
Adres:	Spijkenisse
Telefoon:	06-47378967
E-mail:	shimadima@gmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Reptielenopvang (marktplaats advertentie)
Adres:	Schiedam
Telefoon:	06-17413112
E-mail:	
Website:	
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	Reptielen, geen giftige dieren

Naam:	Iguana
Adres:	Bellamypark 35 4381 CH Vlissingen
Telefoon:	0118-417219
E-mail:	info@iguana.nl
Website:	www.iguana.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	Kleindierenopvang "Zeeland"
Adres:	
Telefoon:	
E-mail:	info@konijnenopvang.nl
Website:	http://home.kpn.nl/dverburg/afstand.htm
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	Particuliere opvang Middelburg
Adres:	Middelburg
Telefoon:	06-52581252
E-mail:	schildpad@fammatthijs.demon.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Noord-Brabant

Naam:	Dierenpark Reptielenhuis de Oliemeulen
Adres:	Reitse Hoevenstraat 30a-b 5042 EH Tilburg
Telefoon:	013-4630026
E-mail:	oliemeuleninfo@home.nl
Website:	www.oliemeulen.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	Stichting Nederlands Opvangcentrum voor Papegaaien
Adres:	Wintelresedijk 51 5507 PP Veldhoven
Telefoon:	040-2052772
E-mail:	info@papegaai.org
Website:	www.papegaai.org
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Vogels, schildpadden

Naam:	Stichting Reptielenvrienden Helmond
Adres:	Dinkelstraat 40 5704 GH Helmond
Telefoon:	06-20809235
E-mail:	
Website:	http://members.chello.nl/~aa.vandeheyden/stichting.html
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Anna van de Laarschot
Adres:	Best
Telefoon:	0499-398469
E-mail:	anna@onsmail.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere schildpaddenopvang van Kim
Adres:	Deursen en Helmond
Telefoon:	06-50264744
E-mail:	kimmiehallo@hotmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere schildpadopvang van Jasper van Doorn
Adres:	Heeswijk-Dinther
Telefoon:	
E-mail:	japser76@hotmail.com
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Garden of Eden
Adres:	Broekhovenseweg 153 5021 LD Tilburg
Telefoon:	013-7074779 06-36121269
E-mail:	gardenofeden@alice.nl
Website:	www.goeowls.nl
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere opvang van Corné Broeders
Adres:	Waalwijk
Telefoon:	06-20424281
E-mail:	cencbroeders@home.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Schildpadopvang Boekel
Adres:	
Telefoon:	06-44388530
E-mail:	info@schildpadopvangboekel.nl
Website:	www.schildpadopvangboekel.nl
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	

Naam:	Reptielen en amfibieën opvang (marktplaats advertentie)
Adres:	Uden
Telefoon:	06-42825939
E-mail:	
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Reptielen, amfibieën, geleedpotigen en andere kleine dieren, behalve honden en katten

Naam:	De Leguaan
Adres:	Bergen op Zoom
Telefoon:	06-28395973
E-mail:	
Website:	www.opvangdeleguaan.com
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Reptielen, geleedpotigen

Limburg

Naam:	Turtles Home
Adres:	Pijler 41 6372 MJ Landgraaf
Telefoon:	045-5321848 (klopt niet)
E-mail:	turtleshome@zonnet.nl (klopt niet)
Website:	www.home.zonnet.nl/turtleshome (klopt niet)
Ondernemingsvorm:	
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Oase
Adres:	Dominee Kingstraat 1 5944 CK Arcen
Telefoon:	0774-732281 06-51061482
E-mail:	le-vivre@home.nl
Website:	http://ff-babbelen.spaces.live.com
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere opvang van Pascal Wijnands
Adres:	Beek
Telefoon:	06-51696201
E-mail:	pasarojo@xs4all.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Particuliere opvang van Vera ten Haaf
Adres:	Gennep
Telefoon:	
E-mail:	ten.haaf@planet.nl
Website:	
Ondernemingsvorm:	Particulier
Dieren:	Schildpadden

Naam:	Dierenhulpcentrum
Adres:	Vestraat 2 6134 VJ Sittard-Geleen
Telefoon:	0900-4040406
E-mail:	dierinfo@home.nl
Website:	www.dierenhulpcentrum.nl
Ondernemingsvorm:	Stichting
Dieren:	Konijnen, knaagdieren, reptielen, amfibieën, geleedpotigen

Bijlage 4

Logboek zoekwoorden

Opvang exoten:

Datum: 28-09-2009

Gezocht t/m: 11

Resultaten: Stichting Schildpaddencentrum Nederland (ssn), Stichting opvang Noach, Reptielen opvang Haarlem, Particuliere Opvang voor Exotische Dieren, Insektenwereld, De Apenhof, Panthera

Opvang exoten → <http://www.teloos.nl/nrubriek/exoten/1.htm>

Datum: 28-09-2009

Gezocht t/m: 1

Resultaten: Opvang Exoten en Papegaaien (Stryen)

Opvang exoten → <http://home.zonnet.nl/turtleshome/nl/adres-opvang.htm>

Datum: 28-09-2009

Gezocht t/m: 2

Resultaten: Turtles Home, Iguana, Reptielen Zoo" Serpo

Opvang uitheemse dieren → http://www.sosdier.nl/?page_id=28

Datum: 29-09-2009

Gezocht t/m: 4

Resultaten: NOP papegaaienpark Veldhoven

Opvang uitheemse dieren:

Datum: 29-09-2009

Gezocht t/m: 23

Resultaten: Stichting de Imperator

Opvang reptielen:

Datum: 30-09-2009

Gezocht t/m: 27

Resultaten: Reptielen opvang Haarlem, Reptielen Amfibieën opvang centrum, Reptielen opvang Mayathuk, The Snakeman Stichting voor opvang en logement van reptielen, marktplaats advertentie 2x(verder uitzoeken), Stichting koudbloedigen opvang Serpo, Reptielenopvang Subrahmanya, Opvang voor Reptielen/Exotische dieren, De Leguaan, Reptielenopvang Lelystad, Stichting Reptielenvrienden Helmond, Kleindierenopvang "Zeeland", Stichting It Schildhûs, MeerZoo

Opvang amfibieën → <http://www.dierennieuws.nl/reptielen/links.htm>

Datum: 01-10-2009

Gezocht t/m: 2

Resultaten: Schildpadopvang Boekel, Stichting SOPTOM

Opvang amfibieën

Datum: 01-10-2009

Gezocht t/m: 10

Resultaten: geen nieuwe resultaten

Opvang slangen

Datum: 01-10-2009

Gezocht t/m: 9

Resultaten: geen nieuwe resultaten

Opvang schildpadden

Datum: 02-10-2009

Gezocht t/m: 17

Resultaten: Schildpaddenhoe in Emmen, Schildpadden Opvang Centrum Noord-Nederland, Stichting de Schildpad

Opvang schildpadden →

<http://schildpaddenhoe Emmen.come2me.nl/779917/Landelijke-opvang>

Datum: 02-10-2009

Gezocht t/m: 1

Resultaten: Particuliere opvang van Gezina Jager in Uithuizen, Particuliere schildpaddenopvang van Dave Kleine in Schoonebeek, Landschildpaddenopvang van Jack en Mo de Jager in Tweede Exloërmond, Particuliere schildpaddenopvang van Marlon Geissler in Haaksbergen, Particulier schildpaddenopvang in Nijverdal, Huisje Nieuw Geluk, Schildpaddenopvang van Maureen in het Veld in Overdinkel, Particuliere schildpaddenopvang van Clint de Koning in Zelhem, Schildpaddenopvang Halle, Dierenhotel De Klomperhoek, Particuliere schildpadden opvang van Anna van de Laarschot in Best, Particuliere schildpaddenopvang in Deursen/Helmond, Particuliere schildpadopvang van Jasper van Doorn in Heeswijk-Dinther, Particuliere schildpadden opvang in Helmond, Garden of Eden, Particuliere opvang van Corné Broeders in Waalwijk, Particuliere opvang Arcen, Particuliere opvang van Pascal Wijnands in Beek, Landschildpaddenopvang in Gennep, Opvang de Straal, opvang voor waterschildpadden in Heemstede, Turtlecity Rotterdam, Schildpaddenopvang in Spijkenisse, Particuliere schildpaddenopvang in Middelburg, Dierenhulpcentrum

Opvang hagedissen

Datum: 04-10-2009

Gezocht t/m: 10

Resultaten: geen nieuwe resultaten

Opvang geleedpotigen

Datum: 05-10-2009

Gezocht t/m: 6

Resultaten: geen nieuwe resultaten

Opvangcentra

Datum: 06-10-2009

Gezocht t/m: 13

Resultaten: geen nieuwe resultaten

Opvang kikkers

Datum: 15-10-2009

Gezocht t/m: 7

Resultaten: geen nieuwe resultaten

Opvang leguanen

Datum: 16-10-2009

Gezocht t/m: 12

Resultaten: Teriguana

Opvang leguanen → <http://www.bokt.nl/forums/viewtopic.php?f=177&t=1006389>

Datum: 16-10-2009

Gezocht t/m: 6

Resultaten: Vogelopvang onder de regenboog (ook reptielen)

Opvang spinnen

Datum: 15-12-2009

Gezocht t/m: 30

Resultaten: Stichting vogel-egel opvang 'tHemelrijk (ook reptielen), Stichting Nederlands Opvangcentrum voor Papegaaien (NOP) (ook bv schildpadden)

Opvang schorpioenen

Datum: 16-12-2009

Gezocht t/m: 21

Resultaten: Marktplaats advertentie samantha schiedam,

Opvang gifslangen

Datum: 22-12-2009

Gezocht t/m: 12

Resultaten: advertentie op speurders.nl van jan bart schouwenaar

Opvang gifslangen → <http://reptielen.startpagina.nl/>

Datum: 22-12-2009

Gezocht t/m: 20

Resultaten: Lacerta Amicus

Asiel reptielen

Datum: 29-12-2009

Gezocht t/m: 15

Resultaten: Repticap, Dierenasiel Breda e.o.

Asiel amfibieën

Datum: 29-12-2009

Gezocht t/m: 10

Resultaten: geen nieuwe resultaten

Opvang reptiel

Datum: 11-01-2010

Gezocht t/m: 9

Resultaten: American Eagle, Reptielenhuis Desert Dragons (is winkel, vroeger ook opvang, opvang overgenomen door collega), Sweety's knaagdierenpaleis (ook reptielen)

Opvang amfibie

Datum: 12-01-2010

Gezocht t/m: 12

Resultaten: Vogelasiel de Paddestoel, Baardagamen opvang Nieuwegein (marktplaats advertentie), Reptielenopvang Schiedam (marktplaats advertentie), Landschildpaddenopvang Oldenzaal (marktplaats advertentie)

Opvang geleedpotige

Datum: 12-01-2010

Gezocht t/m: 15

Resultaten: Geen nieuwe resultaten

Opvangcentrum

Datum: 14-01-2010

Gezocht t/m: 7

Resultaten: Geen nieuwe resultaten

Bijlage 5 Interviews

Interview Stichting TCN Animal Rescue

28 December 2009

Stichting TCN Animal Rescue, ook wel bekend als reptielenopvang Haarlem, bevindt zich in een flat in een woonwijk van Haarlem. Dit is het huis van oprichter Rob Dumont. In de hal staat een grote stelling met terraria, verder is er een kamer die aan drie zijden vol staat met terraria en waar vele bakken met ratten en muizen staan. Het is niet het grootse opvangcentrum van Nederland, maar wel één van de bekendste.

Het opvangcentrum

Het opvangcentrum is in 1983 op onofficiële basis gestart. Rob had in dat jaar zijn eerste vogelspin gekocht, mensen van de dierenambulance waren daarvan op de hoogte. Toen de dierenambulance eens twee gifslangen binnenkreeg hebben zij Rob onder het motto van “jij hebt al vreemde beestjes” gevraagd om deze slangen op te vangen. Daar ging hij mee akkoord en zo is de opvang begonnen. In 1999 is de Stichting TCN Animal Rescue opgericht.

Er kunnen maximaal 70 dieren tegelijkertijd opvangen worden. Op het moment is het vrij rustig in de opvang, maar het gebeurt regelmatig dat de opvang helemaal vol zit. Er zijn twee pieken in het jaar als het gaat om aantal dieren. Dit is als eerste in de zomer, dan gaan mensen op vakantie en moeten van het dier af en er worden dan veel ontsnapte dieren opgevangen. De andere piek is in januari, Robs verklaring hiervoor is dat mensen een hoge energierekening krijgen en dit moeilijk kunnen betalen. Een reptiel heeft nou eenmaal verlichting en verwarming nodig, dat kost energie dus moet het dier weg. Vaak wordt eerst nog geprobeerd het dier via marktplaats.nl of een dergelijke site te verkopen en als dat niet lukt brengen ze het naar de opvang. Ook gebeurt het dat ze het dier weggeven aan vrienden of kennissen die er weinig verstand van hebben en daar worden de dieren vaak ook niet beter van.

Er is weinig samenwerking met andere opvangcentra. Walter Getreuer van Serpo en de mensen van Iguana in Vlissingen zijn erg deskundig, maar hebben hun eigen manier van werken en eigen regels en daar kan een klein opvangcentrum niet in meekomen. Reptielen opvang Haarlem is een klein opvangcentrum, maar wel één van de bekendste. Dit zorgt ervoor dat zij vaak benaderd worden door mensen die van een reptiel afwillen. Rob verwijst deze mensen soms wel door naar andere opvangcentra in de omgeving.

Bij de reptielen opvang Haarlem worden gifslangen en andere giftige dieren opgevangen. Dit is nooit een probleem geweest met de gemeente, zij gedogen het. Evenals de burens en andere bewoners van de flat, de aanwezigheid van giftige dieren kan mensen een onveilig gevoel geven. Tot nu toe heeft dit nog geen problemen opgeleverd. Eens per jaar krijgt Rob controle van de AID en van mensen van de wet BUDEP (Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten) omdat hij ook dieren opvangt die op een CITES-lijst voorkomen.

Rob vindt het moeilijk om te beslissen wanneer een reptiel geëuthanaseerd moet worden. Het is bij reptielen namelijk moeilijk om te zeggen wanneer ze nog te redden zijn en wanneer niet. Zelfs voor Rob met zijn lange ervaring is dit nog moeilijk. Verder is het zo dat schijnbaar gezonde dieren de volgende dag dood in hun terrarium liggen, terwijl doodzieke dieren door hem soms nog wel te redden zijn. Hij noemt het voorbeeld van een zieke en ernstig verwaarloosde groene leguaan die hij eens in de opvang kreeg. De leguaan was van een junk geweest, die niet meer in staat was het goed te verzorgen. Hij voerde de leguaan alleen maar sla, gaf het nooit vitaminen en mineralen en liet het dier altijd los lopen door zijn vieze huis. Rob heeft deze leguaan toen gered door het om de 2 uur dwangvoeding te geven.

De toekomst ziet er goed uit voor de reptielen opvang Haarlem. Vanaf 1 januari 2010 is er de beschikking over een eigen pand. Hierdoor kunnen er in de toekomst meer dieren opvangen.

Opgevangen dieren

Reptielen opvang Haarlem vangt reptielen, amfibieën en geleedpotigen op. De dieren die het meest opgevangen worden zijn slangen. De meeste dieren in de opvang zijn afgestaan door de eigenaar. Vaak komen ze uit armere, laagopgeleide gezinnen en door scheidingen willen mensen vaak van hun dier af. Sinds een aantal jaar worden dieren soms ook herplaatst, maar dit gebeurt wel onder strenge voorwaarden. Dieren die erg groot worden, moeten de juiste huisvesting krijgen, de nieuwe eigenaar moet voldoende kennis hebben en moet deskundigen in zijn omgeving hebben. Dieren die groter worden dan 2 meter en gifslangen worden nooit herplaatst.

Personeel

Rob werkt voornamelijk zelf in de opvang samen met een vaste vrijwilliger. Verder zijn er nog 10 andere vrijwilligers waar hij altijd een beroep op kan doen. Daarnaast helpt zijn gezin ook mee. Er zijn geen betaalde krachten.

De vrijwilligers hoeven geen opleiding of cursus gehad te hebben om in de opvang te werken. Op de praktijkschool in Barneveld is er een cursus reptielenverzorging, maar volgens Rob is deze cursus lang niet toereikend. Nieuwe vrijwilligers beginnen zoals Rob zegt op de bodem, zoals op de bodem van een pizza. Ze beginnen met gemakkelijke en ongevaarlijke dieren, er wordt gekeken hoe ze ermee omgaan en wat ze kunnen. Alleen zeer ervaren mensen mogen met giftige dieren omgaan.

Problemen/knelpunten

Er zijn geen problemen wat betreft vergunningen en ontheffingen. De verstandhouding met de gemeente is goed en de gemeente gedooft het houden van gifslangen. Maar hulp krijgt de stichting niet van de gemeente, er wordt namelijk gezegd dat Haarlem geen reptielenprobleem heeft. Dat is nogal logisch zegt Rob, want hij lost het reptielenprobleem op.

De reptielenopvang Haarlem komt aan inkomsten door donaties, adopties en sponsoring. Met adoptie wordt bedoeld dat mensen bijvoorbeeld maandelijks een bedrag betalen voor één bepaald dier. Iemand kan ervoor kiezen een gifslang te adopteren, dit dier blijft wel voor altijd in de opvang, maar zo kunnen mensen toch een beetje zeggen dat ze een gifslang hebben. Verder krijgt de reptielenopvang Haarlem geld van de Sponsorbingoloterij. In een ver verleden heeft de opvang ooit f 200,- van de gemeente gekregen om folders te laten drukken, maar dit bleek bij lange na niet voldoende.

Problemen met de financiën zijn er wel. De grootste kostenpost van de opvang is de voeding van de dieren. Om de kosten hiervan te drukken worden er zelf ratten en muizen gefokt, de levert een kostenbesparing op van ongeveer € 60,- per week. Insecten worden niet zelf gekweekt, maar in de winkel gekocht. Rob krijgt hierbij wel korting omdat hij ook reclame voor de winkel maakt. Toch kost het voeren van de dieren nog wel rond de € 60,- per week. De financiën zijn er ook de reden voor dat de reptielenopvang geen CBF keurmerk heeft. Rob ziet zeker het voordeel in van een CBF keurmerk, maar het is financieel niet haalbaar. Voor een CBF keurmerk moet namelijk 25% van de inkomsten betaald worden en er zitten vele regels aan. De reptielenopvang besteedt het geld liever aan de dieren dan aan het keurmerk.

Wat in de toekomst misschien nog een klein probleem zou kunnen worden is dat de reptielenopvang Haarlem volgens de Nederlandse overheid officieel geen reptielenopvang is. Dit zijn alleen instanties die dieren van de AID opvangen, het gaat dan om dieren in de illegale handel die in Schiphol onderschept zijn. De reptielenopvang Haarlem vangt deze dieren wel een enkele keer op, maar dit gaat niet helemaal via de officiële weg. Als de overheid hier strenger op zou gaan toezien, zouden zij geen reptielenopvang mogen heten en moet de naam van de website veranderen. Mocht het zo ver komen, dan ziet Rob hier ook wel een voordeeltje in. De domeinnaam reptielenopvang.nl is populair en kan bij verkoop nog redelijk wat geld opleveren.

Reptielen

Categorie	Aantal 2009	Verandering 2007-2009*
Hagedissen	8	+
Wormhagedissen	1	Nvt
Brughagedissen	0	Nvt
Krokodilachtigen	0	Nvt
Schildpadden	2	+
Wurgslangen	20	+
Gifslangen	1	-

Amfibieën

Categorie	Aantal 2009	Verandering 2007-2009*
Kikkers	2	+
Padden	1	-
Salamanders	0	+
Wormsalamanders	0	nvt

Geleedpotigen

Categorie	Aantal 2009	Verandering 2007-2009*
Insecten	0	Nvt
Spinachtigen	6	+
Schorpioenen	3	-
Kreeftachtigen	0	-
Duizendpoten	0	Nvt
Miljoenpoten	2	+

Terrariumstelling in de hal

Kamer met terrariumstellingen en muizen en ratten

The Snake Man Stichting voor opvang en logement van reptielen is gevestigd in een rijtjeshuis in Emmen. Dit is het huis van oprichter Chienus Timmer. Het huis en de tuin zijn grotendeels ingericht als opvangcentrum.

Het opvangcentrum

Het opvangcentrum is ontstaan uit hobby. Het is begonnen met 1 slangetje als hobby en daarna komen er al gauw mensen die zeggen: ik heb dit dier nog, heb je daar nog ruimte voor. Eigenlijk is Chienus al jaren bezig met de opvang en een jaar of 5 geleden is het officieel een stichting geworden. Toen werd het zo groot dat het niet meer beheersbaar was. Het was vanaf die tijd niet meer te doen als hobby.

Op dit moment zitten er 100-150 dieren in de opvang en dat is zo'n beetje het maximale aantal dat opvangen kan worden. Als de opvang vol zit wordt geprobeerd herplaatsing te zoeken voor de dieren. Normaal zijn ze niet echt actief bezig om herplaatsing te zoeken, alleen als er iemand komt die een dier wil dan gaan ze daarover praten. Wanneer de opvang vol zit moet er wel echt actief bezig gegaan worden met herplaatsen. Zij zitten nu ook op zo'n punt dat herplaatsen wel weer nodig is.

Tot 1 januari had The Snake Man ook een afdeling in Almelo, maar die is ermee gestopt. Dus op dit moment doen ze het weer alleen. Er wordt niet echt samengewerkt met andere reptielenopvangcentra, maar wel met de Dierenbescherming, dierenambulance en dat soort organisaties. Sinds afgelopen zomer is er ook een soort samenwerkingsverband aangegaan met ontdektuinen Oikos in Ruinen. Die hebben veel vijvers en willen daar graag schildpadden in hebben. Als er nu teveel schildpadden binnenkomen, kunnen ze die daar kwijt. Dat is wel prettig nu de afdeling in Almelo is gestopt. Vorige week hebben ze daar een stuk of 10 schildpadden weggehaald en zo komen er ineens extra dieren binnen waarvoor een oplossing gevonden moet worden. Daarnaast komen ze eigenlijk ook nog op een verkeerd moment, want ze kunnen in de winter niet buiten geplaatst worden.

Gifslangen vangen zij op, maar deze worden binnen 48 uur herplaatst naar een plaats waar ze wel werken met gifslangen. Zij werken er zelf namelijk niet mee. Gifslangen gaan naar Serpo, of andere opvangcentra in die omgeving die wel met gifslangen werken. Gifkickers heeft Chienus wel, maar meer als hobby. Gifkickers die nagekweekt worden zijn niet giftig, dus dat scheelt weer voor hem. Toevallig heeft hij sinds kort een klein schorpioentje, die is na een vakantie naar Italië per ongeluk met de bagage mee gekomen. Dit schorpioentje kun je giftig noemen, maar de giftigheid van dat dier is zo minimaal dat het voor Chienus niet echt een probleem is.

Het euthanasiebeleid bij The Snake Man is: als het nodig is dan doen we het. Euthanasieren word soms bij de dierenarts gedaan en soms zelf. Het ligt eraan wat voor dier het en hoe de situatie is. Als er een dier binnenkomt dat zo verslechterd is, kan een diepvries soms net zo effectief zijn als een bezoek aan de dierenarts.

In de toekomst zal er niet veel veranderen aan het opvangcentrum. Chienus zegt dat hij 87 jaar oud wordt en zo lang door gaat. Het liefst wil The Snake Man de beschikking hebben over een opvangcentrum dat ook de mogelijkheid geeft tot educatie. Helaas willen de gemeenten nog niet echt meewerken. De overheid staat er in het algemeen zeer afwijzend tegenover. Volgens Chienus is hun mening: leuk dat je het doet, maar wij doen er niet aan mee. Dat is zo'n beetje hun beleid.

Opgevangen dieren

De dieren die opvangen worden komen uit de natuur of van particulieren, dit zijn mensen die niet meer voor het dier kunnen, willen of durven zorgen. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer het dier te groot wordt en de mensen er op een gegeven moment niet meer voor durven te zorgen. Maar de dieren komen eigenlijk uit alle mogelijke hoeken. Soms worden zij door de politie gebeld, met de vraag of zij even naar een dier willen gaan dat los loopt. Ook als de dierenambulance wat heeft opgevangen bellen ze Chienus om te vragen of hij het dier kan opvangen.

The Snake Man heeft geen adverterend herplaatsingsbeleid. Als mensen geïnteresseerd zijn in een dier dan mogen ze langs komen om te praten. Ze krijgen dan wat Chienus noemt, een soort van sollicitatiegesprek. De mensen moeten hem ervan overtuigen dat het dier het bij hen beter krijgt dan in de opvang of minimaal net zo goed. Er wordt gevraagd wat de mensen met het dier van plan zijn, hoe ze het willen huisvesten en meer van dat soort vragen. De dieren blijven ten alle tijden eigendom van de stichting, het is dus echt een asielbeleid.

Personeel

De stichting bestaat uit 3 personen: de voorzitter, secretaris en penningmeester. Chienus is de voorzitter en eigenlijk het meest actief in de opvang. De andere mensen zijn op de achtergrond aanwezig. Er zijn een paar vaste mensen die regelmatig langskomen om te helpen, maar die zijn niet in dienst, het zijn dus geen betaalde krachten. De opvang kost namelijk alleen maar geld. Er zijn 3 vrijwilligers die oproepbaar zijn wanneer dat nodig is. Er worden geen specifieke eisen gesteld aan het opleidingsniveau van de vrijwilligers. Ze moeten alleen liefde hebben voor de dieren en de rest komt vanzelf. We zijn eigenlijk een leerbedrijf, zegt Chienus lachend, maar niet officieel hoor. Heel af en toe komen er stagiaires, maar die moeten zich dan eigenlijk aanpassen aan het schema van Chienus. Er is dus nooit een week of 14 dagen achtereen een stagiaire. Voor een aantal uren in de week is het wel in te vullen dat er een stagiaire komt. Omdat Chienus zoveel onderweg ben, heeft hij niet de tijd om continu een stagiaire te begeleiden.

Problemen

Er zijn weinig problemen als het gaat om vergunningen, dit komt omdat je volgens Chienus eigenlijk geen vergunning nodig hebt. Ontheffingen zijn er wel bij de Cites kantoren, hij is bezig om een ontheffing te krijgen voor de opvang van Cites A dieren, maar dat is heel moeilijk. De gemeente staat gewoon toe dat de opvang op deze manier gebeurt. Aan het opvangen van gifslangen zitten eigenlijk geen restricties van gemeentewege.

Ik vertel dat het in sommige gemeenten niet toegestaan is of dat er wel goedkeuring vanuit de gemeente nodig is. Chienus zegt: als ik vanuit de hobby gifslangen wil houden, dan kan ik dat zonder papieren doen. Dus kan geen gemeente zeggen dat het niet mag, dat is tenminste mijn redenatie. Qua houden en regelen van de stichting doet de gemeente niet moeilijk, alleen ze werken ook niet mee om bv een andere locatie te krijgen of om financiële ondersteuning te krijgen.

Binnen het opvangcentrum is er voldoende kennis vind Chienus. Mocht er een dier binnen komen dat buiten de normale gang van zaken valt, dan vangen ze het gewoon op en proberen alle info te verzamelen die ze binnen kunnen krijgen. Daarvoor is internet een gigantisch medium.

Er zijn te weinig financiën, zegt Chienus, waarna hij moet lachen. Inkomsten komen binnen door middel van een aantal mensen die de zaak sponsoren en voor de rest komt het uit zijn eigen portemonnee. Er wordt voorlichting gegeven op scholen, bedrijven, bejaardentehuizen of andere plaatsen waar ze gevraagd worden en daar staat een vergoeding tegenover. Ondersteuning in de vorm van gemeentelijke subsidies of overheidssubsidies en dergelijke is er niet bij. Voor het brengen van een dier naar de opvang hebben zij geen drempel in de vorm van dat er afstandsgeld betaald moet worden. Maar mensen die een dier in de herplaatsing krijgen betalen wel een bijdrage voor de onkosten. Maar dat geld gaat direct weer op aan de dieren. Er is eigenlijk al geïnvesteerd in de dieren voordat ze weggaan. De grootste kostenpost van het opvangcentrum is voer en elektriciteit.

Andere problemen komt Chienus niet tegen. Hij ziet ook geen problemen maar uitdagingen. Het enige probleem dat er is vind hij, is dat de Nederlandse overheid zo laks is. De Nederlandse wet schijnt aan te geven dat er voor zwerv- en opvangdieren geld vrij gemaakt moet worden. De gemeente Emmen doet dat wel voor honden en katten, maar voor reptielen willen ze niets doen. Chienus zegt: misschien moeten we een keer alle opvangbeesten in het gemeentehuis loslaten en kijken wat er dan gebeurt. Maar we gaan gewoon door.

Toevoegingen

Chienus ziet vaak gebeuren dat mensen impulsaankopen doen. En hierdoor komt zijn opvang vol te zitten. Hij vindt dat de voorlichting over reptielen en amfibieën te weinig is op de verkooppunten. Dit geldt zowel voor beurzen als in winkels. Hij vindt dat daar wat aan verandert moet worden. Mensen kunnen gemakkelijk aan dieren komen, maar dat is nog niet zo'n probleem. Het is wel een probleem dat verkopers een beestje voor € 25,- verkopen terwijl ze er zelf niets over weten. Hij vindt dat er gerust een vorm van vaardigheidsbewijs in het leven geroepen mag worden voor de mensen die deze dieren verkopen. Zodat ze in ieder geval voldoende informatie kunnen geven. Een tijdje terug kwam er een schorpioen binnen van een jongen die hem 14 dagen of 3 weken heeft gehad. En die verkoper wist zelfs niet eens te vertellen waar die schorpioen vandaan kwam. Dit soort gevallen vind Chienus er sneu. Of het gebeurt dat verkopers een slangetje verkopen en zeggen: als je het in een klein terrarium houdt en weinig voert, dan blijft hij klein. Terwijl het dan een tijgerpython is! Chienus heeft er bij gestaan terwijl ze dat soort verhalen vertelden. Hij vraagt zich af hoe ze dat kunnen doen, ten eerste is het slecht voor het beest en ten tweede help je de mensen er ook niet mee. Het dier groeit namelijk toch wel. Het gaat deze verkopers alleen maar om het geld dat ermee verdiend wordt. En als het beest dood gaat komen ze toch wel weer terug om een nieuwe te kopen. Het terrarium blijft toch niet leeg staan, redeneren de meeste verkopers. Door dit soort praktijken bestaat zijn opvangcentrum.

Aantallen dieren blijven per categorie redelijk gelijk, er zijn geen grote verschuivingen. Het grootste aantal opgevangen dieren bestaat uit schildpadden, daarna komen slangen en leguanen, de rest is eigenlijk mondjesmaat. Er is geen grote toename of afname van een categorie dieren. Het totaal ligt rond de 70-80 dieren op jaarbasis en dat vind hij ook meer dan genoeg. Zeker omdat het grootste gedeelte in de opvang blijft. Een aantal gaat wel dood omdat ze er zo slecht aan toe zijn, deze zijn niet meer te redden.

Reptielen

Categorie	Aantal 2009	Verandering 2007-2009
Hagedissen	15	gelijk
Wormhagedissen	n.v.t.	n.v.t.
Brughagedissen	n.v.t.	n.v.t.
Krokodilachtigen	n.v.t.	n.v.t.
Schildpadden	45	gelijk
Wurgslangen	30	gelijk
Gifslangen	n.v.t.	n.v.t.

Amfibieën

Categorie	Aantal 2009	Verandering 2007-2009
Kikkers	n.v.t.	n.v.t.
Padden	5	gelijk
Salamanders	5	gelijk
Wormsalamanders	n.v.t.	n.v.t.

Geleedpotigen

Categorie	Aantal 2009	Verandering 2007-2009
Insecten	n.v.t.	n.v.t.
Spinachtigen	2	gelijk
Schorpioenen	2	gelijk
Kreeftachtigen	n.v.t.	n.v.t.
Duizendpoten	n.v.t.	n.v.t.
Miljoenpoten	n.v.t.	n.v.t.

Kamer met terraria en lades waar slangen in zitten

Bijlage 6

Enquête voor opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen

Naam: _____

Gebeld op: 1: _____

2: _____

3: _____

4: _____

5: _____

Terugbellen op: _____

Reden om niet te willen meewerken:

Soort en aantal dieren

Vraag 1.

a) Voor welke dieren is uw opvangcentrum bestemd?

☐ Reptielen

☐ Amfibieën

☐ Geleedpotigen

☐ Anders, nl _____

b) Wat is de organisatievorm van uw opvangcentrum?

Vraag 2.

a) Welke dieren heeft u in uw opvangcentrum opvangen in 2009?

Reptielen	Aantal	Capaciteit	Verandering 2007-2009
0 Hagedissen			
0 Brughagedissen			
0 Krokodilachtigen			
0 Schildpadden			
0 Wurgslangen			
0 Gifslangen			
Amfibieën			
0 Kikkers			
0 Padden			
0 Salamanders			
0 Wormalamanders			
Geleedpotigen			
0 Insecten			
0 Spinachtigen			
0 Schorpioenen			
0 Kreeftachtigen			
0 Duizendpoten			
0 Miljoenpoten			

b) Wat gebeurt er met de dieren als het opvangcentrum vol zit?

c) Wat is het euthanasiebeleid in uw opvangcentrum?

Vraag 3. Personeel

a) Hoeveel betaald personeel werkt er in uw opvangcentrum?

b) Hebben de betaalde krachten een diengerelateerde opleiding gehad? Zoja, welke opleiding?

☐ MBO Diervverzorging, niveau _____

☐ MBO Dierenartsassistent

☐ HBO Diermanagement

☐ HBO Dier & Veehouderij

☐ WO Diergeneeskunde

☐ WO Dierwetenschappen

☐ Anders, nl _____

☐ Geen diengerelateerde opleiding

c) Hoeveel vrijwilligers werken er in uw opvangcentrum?

d) Hebben de vrijwilligers een diengerelateerde opleiding gehad? Zoja, welke opleiding?

☐ MBO Diervverzorging, niveau _____

☐ MBO Dierenartsassistent

☐ HBO Diermanagement

☐ HBO Dier & Veehouderij

☐ WO Diergeneeskunde

☐ WO Dierwetenschappen

☐ Anders, nl _____

☐ Geen diengerelateerde opleiding

e) Ervaart u een probleem van te weinig kennis bij het personeel? Kunt u daar wat meer over vertellen?

Vraag 4. Veranderingen in de sector

a) Is het totale aantal dieren dat u opgevangen hebt in 2009, ten opzichte van 2007

☐ Gestegen

☐ Gelijk gebleven

☐ Gedaald

b) Van welke diercategorie was er de grootste toename in aantal dieren, in uw opvangcentrum tussen 2007 en 2009?

c) Hoe groot is deze toename (bij benadering)?

d) Van welke diercategorie was er de grootste afname in aantal dieren, in uw opvangcentrum tussen 2007 en 2009?

e) Hoe groot is deze afname (bij benadering)?

Vraag 5. Problemen/knelpunten t.o.v. vergunningen en ontheffingen

a) Ervaart u problemen t.o.v. vergunningen en ontheffingen zoals

☐ Het houden van gifslangen

☐ Bouwvergunning

☐ Dierentuinvergunning

☐ Opvangen van CITES dieren

☐ Anders, nl _____

☐ Geen

b) Wat is het beleid in uw gemeente ten opzichte van gifslangen?

☐ Toegestaan

☐ Toegestaan, na gemeentelijke goedkeuring

☐ Niet toegestaan

Vraag 6. Problemen/knelpunten t.o.v. financiën

a) Wat zijn de bronnen van inkomsten voor uw opvangcentrum?

Meerdere antwoorden mogelijk.

☐ Donaties en giften

☐ Eigen geld

☐ Sponsoren

☐ Adopties

☐ Verkoop van dieren

☐ Opbrengst eigen activiteiten/acties

☐ Subsidie van gemeente

☐ Subsidie van _____

☐ Anders, namelijk _____

b) Wat is de belangrijkste bron van inkomst voor uw opvangcentrum?

Één antwoord mogelijk.

☐ Donaties en giften

☐ Eigen geld

☐ Sponsoren

☐ Adopties

☐ Verkoop van dieren

☐ Opbrengst eigen activiteiten/acties

☐ Subsidie van gemeente

☐ Subsidie van _____

☐ Anders, namelijk _____

c) Hoe hoog zijn de maandelijkse kosten van uw opvangcentrum?

☐ €0 - €50

☐ €50 - €100

☐ €100 - €200

☐ €200 - €500

☐ €500 - €1000

☐ €1000 of hoger

d) Ervaart u problemen t.o.v. de financiën? Kunt u hier wat meer over vertellen?

Vraag 7. Andere opvangcentra

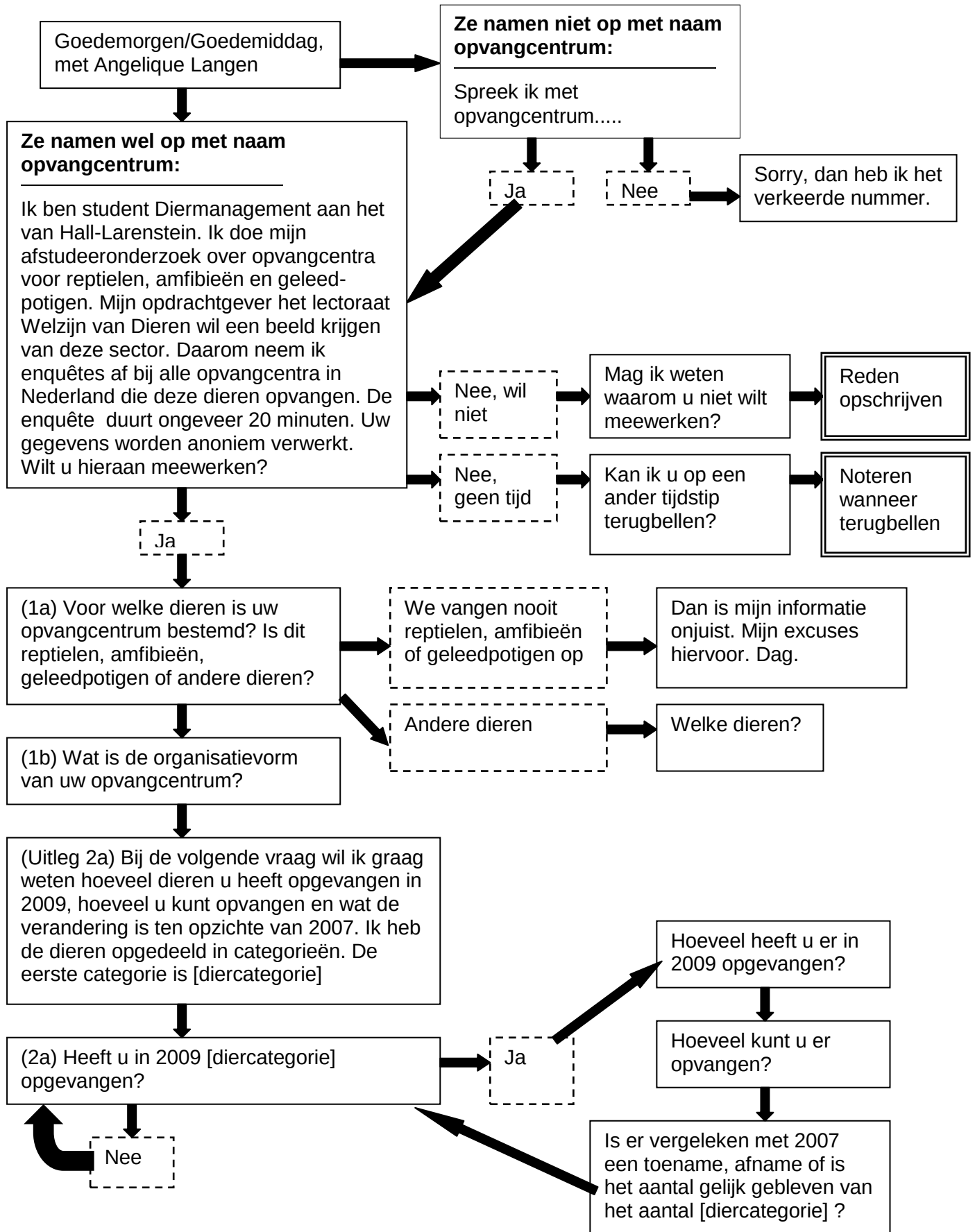
Kent u nog andere kleine en/of particuliere opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen? Zou u deze willen doorgeven?

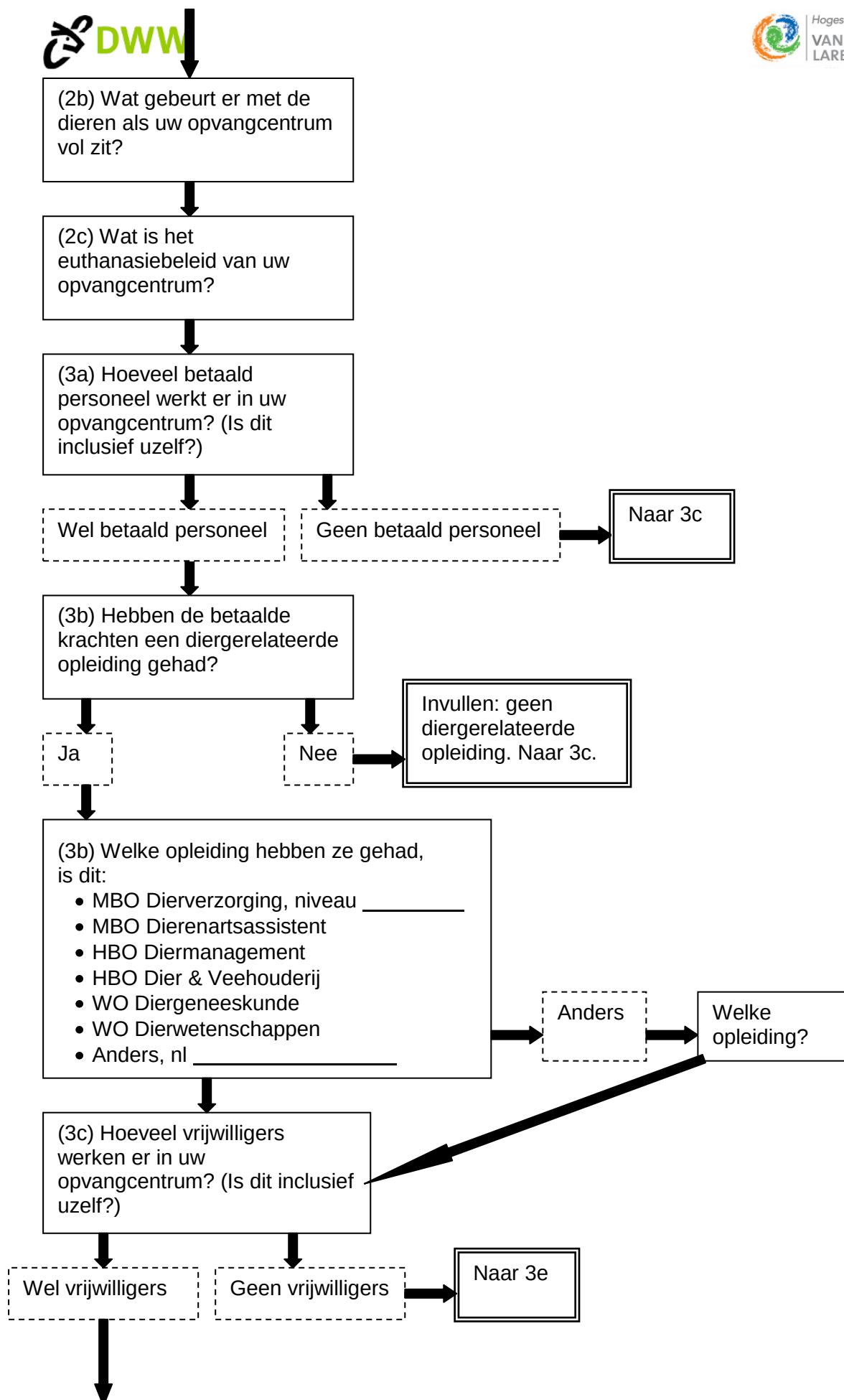
Wilt u het eindrapport van mijn onderzoek ontvangen?

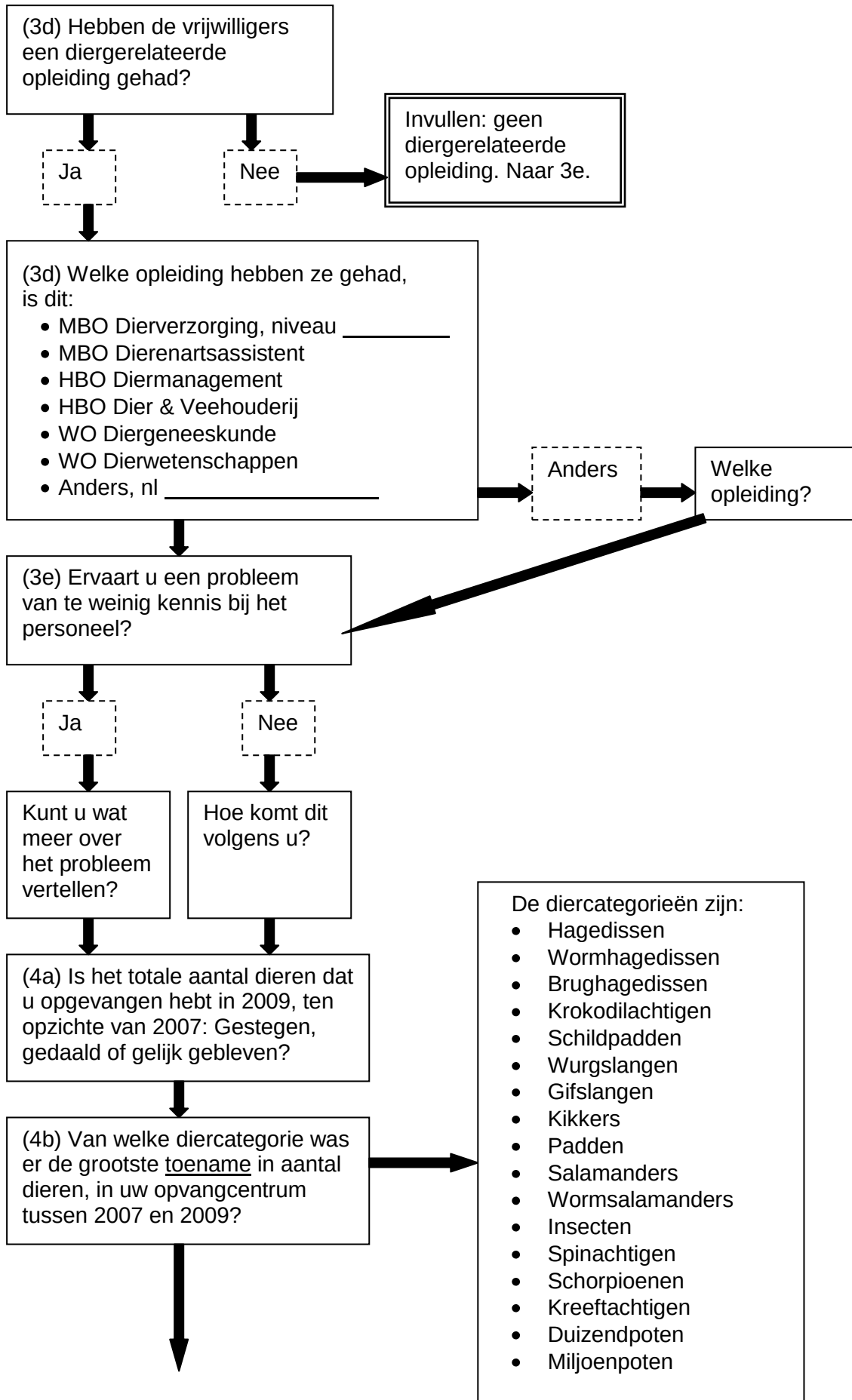
E-mailadres:

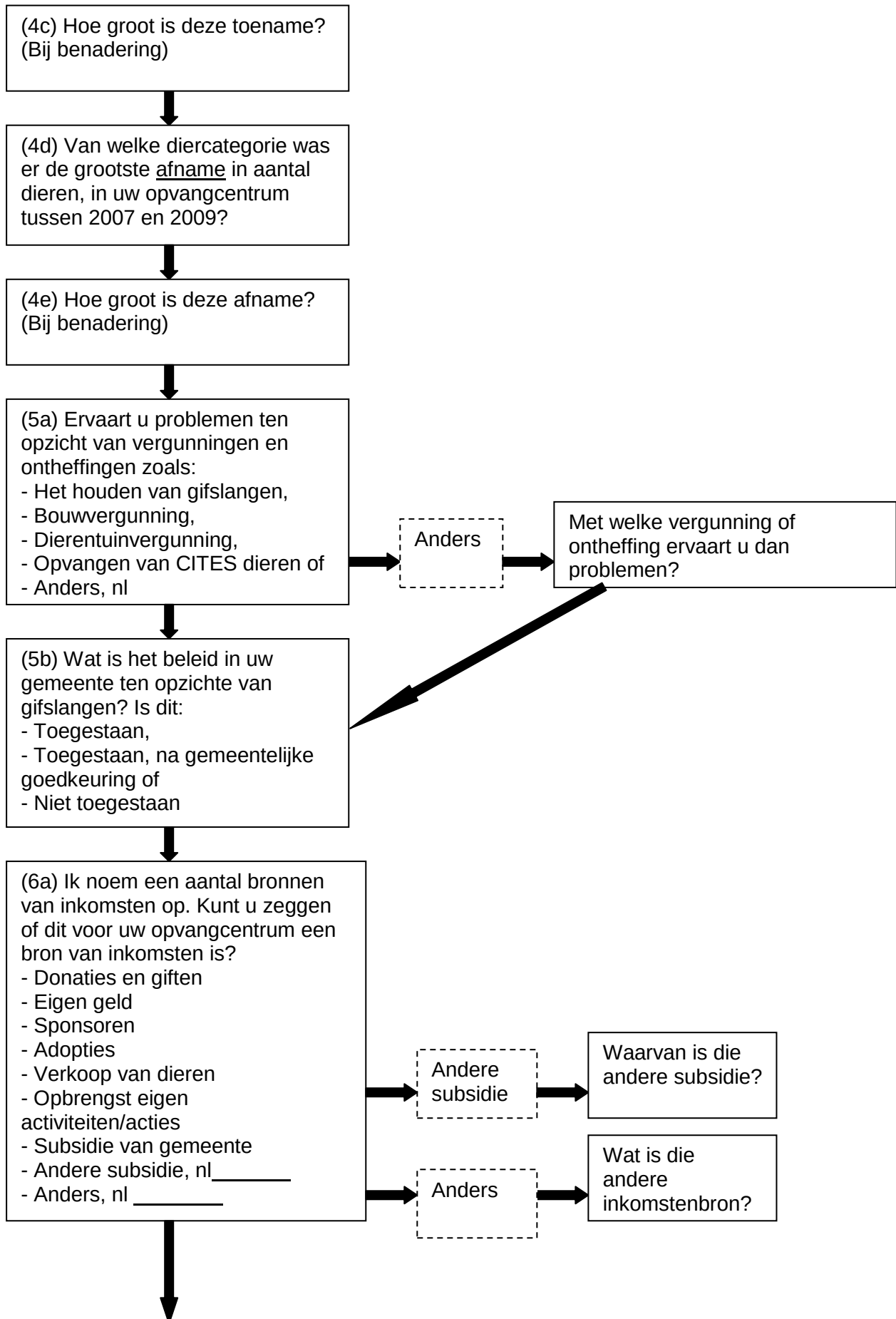
Bijlage 7

Draaiboek enquête afnemen

(6b) Wat is de belangrijkste bron van inkomsten?

- Donaties en giften
- Eigen geld
- Sponsoren
- Adopties
- Verkoop van dieren
- Opbrengst eigen activiteiten/acties
- Subsidie van gemeente
- Andere subsidie, nl _____ (6a)
- Anders, nl _____ (6a)

↓

(6c) Hoe hoog zijn de maandelijkse kosten van uw opvangcentrum? Ik noem een aantal bedragen op. Is het:

- €0 - €50
- €50 - €100
- €100 - €200
- €200 - €500
- €500 - €1000
- €1000 of hoger

↓

6d) Ervaart u problemen t.o.v. de financiën?

↓

Ja

Nee

↓

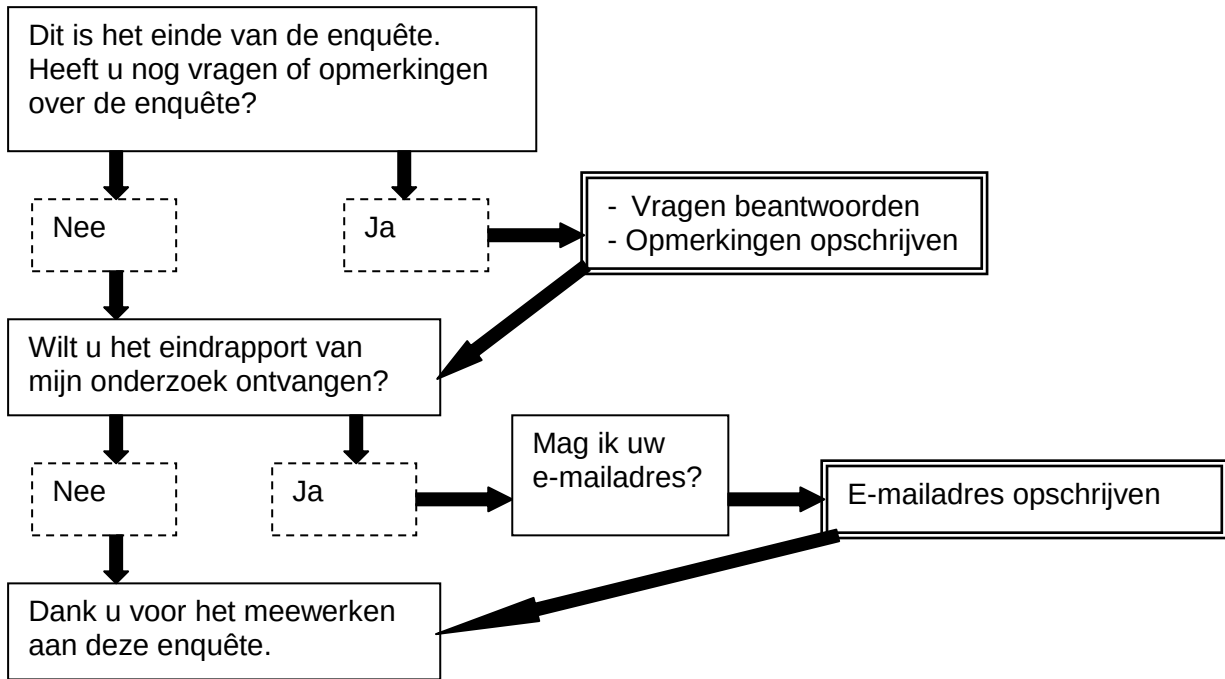
Kunt u hier wat meer over vertellen?

Hoe denkt u dat dit komt?

↓

(7) Kent u nog andere kleine of particuliere opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen? Zou u deze willen doorgeven? Dan kan ik de enquête ook bij hen afnemen.

↓

Bijlage 8

E-mail voor opvangcentra waarvan geen telefoonnummer bekend is

Beste heer / mevrouw,

Ik ben studente Diermanagement aan de Hogeschool van Hall-Larenstein, en doe een afstudeeronderzoek over de aard en omvang van opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland.

Uw ervaringen met een opvangcentrum voor reptielen, amfibieën en/of geleedpotigen zijn van belang voor dit onderzoek. Daarom wil uw vragen mee te werken aan een enquête. De enquête gaat over:

- Soort en aantal dieren
- Personeel
- Veranderingen in de sector
- Mogelijke problemen/knelpunten
- Andere opvangcentra

De opdrachtgever voor dit onderzoek is het Lectoraat Welzijn van Dieren. Dit lectoraat is verbonden aan de Hogeschool van Hall-Larenstein te Leeuwarden, en houdt zich bezig met het verbeteren van het welzijn van alle soorten dieren die door de mens gehouden worden.

De enquête wordt telefonisch afgenomen en zal ongeveer 20 minuten duren. Uw gegevens worden anoniem verwerkt.

Wilt u meewerken? Stuur dan een reply van deze e-mail met daarin uw telefoonnummer.

Bij voorbaat dank,

Angelique Langen

Bijlage 9

Enquete met antwoorden

De antwoorden die gegeven zijn, staan achter of onder de enquêtevragen. Voor de duidelijkheid zijn de antwoorden cursief weergegeven.

Soort en aantal dieren

Vraag 1.

a) Voor welke dieren is uw opvangcentrum bestemd?

☐ Reptielen

☐ Amfibieën

☐ Geleedpotigen

☐ Anders, nl:

- *knaagdieren*
- *wilde inheemse vogels*
- *vogels*
- *alle in het wild levende dieren, behalve zoogdieren*
- *konijnen en knaagdieren*
- *alle dieren*
- *alles, behalve honden en katten*

b) Wat is de organisatievorm van uw opvangcentrum?

- *Stichting (9x)*
- *Stichting en eenmanszaak (1x)*
- *Particulier (13x)*

Vraag 2.

a) Welke dieren heeft u in uw opvangcentrum opvangen in 2009?

Aantal: In onderstaande tabel is te zien hoeveel dieren van elke diercategorie er zijn opgevangen door opvangcentrum 1 t/m 24.

	Hagedissen	Brughagedissen	Krokodilachtigen	Schildpadden	Wurmslangen	Gifslangen	Kikkers	Padden	Salamanders	Worm-salamanders	Insecten	Spinachtigen	Schorpioenen	Kreeft-achtigen	Duizendpoten	Miljoenpoten
1	15			45	30			5	5			2	2			
2				30												
3				9												
4				6												
5	4			160	2								1			
6				7	1			1								
7				150												
8				25												
9	1				3											
10	5						10									
11				2												
12				10				3	5		2	1				
13	5															
14	6		2	40	6											
15				28												
16				6												
17	100	3		9	19											
18					2											
19				6												
20				35												
21																
22	21			3	3		1					2				
23	8	1		2	20	1	2	1				6	3		2	
24	41			51	98		3	2	1			14	2			

Figuur I. Aantal opgevangen dieren per diercategorie van 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009.

Verandering 2007-2009: In onderstaande tabel is te zien wat de verandering is in aantal dieren van elke diercategorie in de periode 2007-2009 van opvangcentrum 1 t/m 23.

	Hagedissen	Brughagedissen	Krokodilachtigen	Schildpadden	Wurgslangen	Gifslangen	Kikkers	Padden	Salamanders	Insecten	Spirachtigen	Schorpioenen	Kreeftachtigen	Duizendpoten	Miljoenpoten
1	<i>g</i>			<i>g</i>	<i>g</i>			<i>g</i>	<i>g</i>			<i>g</i>	<i>g</i>		
2															
3				<i>t</i>											
4															
5	<i>t</i>			<i>t</i>	<i>t</i>							<i>t</i>	<i>t</i>		
6	<i>a</i>			<i>g</i>	<i>g</i>			<i>g</i>							
7				<i>a</i>											
8				<i>t</i>											
9	<i>a</i>				<i>g</i>										
10															
11				<i>a</i>	<i>a</i>										
12				<i>a</i>	<i>a</i>			<i>a</i>	<i>t</i>		<i>g</i>	<i>g</i>			
13															
14	<i>t</i>		<i>t</i>	<i>g</i>	<i>g</i>								<i>a</i>		
15				<i>t</i>											
16				<i>a</i>											
17	<i>t</i>	<i>t</i>	<i>g</i>	<i>a</i>	<i>t</i>										
18					<i>t</i>										
19															
20				<i>t</i>											
21															
22															
23	<i>t</i>			<i>t</i>	<i>t</i>	<i>a</i>	<i>t</i>	<i>a</i>	<i>t</i>			<i>t</i>	<i>a</i>	<i>a</i>	

<i>t</i>	Toename
<i>g</i>	Gelijk
<i>a</i>	Afname

Figuur II. Verandering aantal opgevangen dieren per diercategorie van 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland voor de periode 2007-2009.

b) Wat gebeurt er met de dieren als het opvangcentrum vol zit?

	a	b	c	d	e	f	g	h	i
1	x								
2							x		
3		x							
4									x
5			x						
6		x	x						
7				x					
8				x					
9	x								
10	x								
11						x			
12		x							
13	x								
14					x				
15							x		
16	x								
17	x				x				
18		x						x	
19					x				
20				x					
21	x								
22	x				x				
23		x	x						

a	Herplaatsing
b	Ander opvangcentrum
c	Er wordt wel plaats gemaakt voor nieuwe dieren
d	Opnamestop
e	Opnamestop en doorverwijzen naar ander opvangcentrum
f	Weet niet, is nog nooit gebeurt
g	Dieren gaan naar buitenlandse locatie van het opvangcentrum
h	Dieren worden verkocht (internet, winkel)
i	Het opvangcentrum wordt van internet gehaald

Figuur III. Beleid bij vol opvangcentrum bij 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009.

c) Wat is het euthanasiebeleid in uw opvangcentrum?

Reden voor euthanasie:

	a	b	c
1	1		
2	1		
3	1		
4	1		
5	1		
6			1
7	1		
8	1		
9	1		
10	1	1	
11	1		
12	1		
13	1		
14	1		
15	1		
16			1
17	1		
18	1		
19	1		
20	1		
21	1		
22	1		
23	1		

a	Gezondheidsredenen, ondraaglijk lijden
b	Bij teveel dieren
c	Weet niet, is nog niet aan de orde geweest

Figuur IV. Reden om dieren te euthanaseren bij 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleepotigen in Nederland in 2009

Wie euthanaseert:

	a	b	c	d
1			1	
2				
3	1			
4	1			
5				
6	1			
7	1			
8				
9				
10			1	
11				
12	1			
13				1
14	1			
15		1		
16				
17		1		
18				
19	1			
20	1			
21				
22		1		
23				

a	Dierenarts
b	Zelf
c	Soms zelf, soms dierenarts
d	Deskundige

Figuur V. Wie euthanaseert er bij de 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009

Vraag 3. Personeel

a) Hoeveel betaald personeel werkt er in uw opvangcentrum?

- 0 (22x)
- 3 (1x)

b) Hebben de betaalde krachten een diergerelateerde opleiding gehad? Zoja, welke opleiding?

- MBO Dierversorgung (2x)
- HBO Diermanagement (1x)

c) Hoeveel vrijwilligers werken er in uw opvangcentrum?

	Aantal
1	6
2	2
3	3
4	1
5	16
6	4
7	14
8	1
9	2
10	2
11	2
12	15
13	3
14	5
15	2
16	2
17	3
18	2
19	2
20	2
21	15
22	2
23	11

Figuur VI. Aantal vrijwilligers per opvangcentrum bij 23 opvangcentra in Nederland in 2009

d) Hebben de vrijwilligers een diergerelateerde opleiding gehad? Zoja, welke opleiding?

	a	b	c	d	e	f	g	h
1								1
2			1					1
3								3
4								1
5	4	2	1	1			1	7
6								4
7	2							12
8								1
9	1							1
10								2
11	1						1	
12		1					1	13
13		1						2
14	1							4
15							1	1
16								2
17	1	1						1
18								2
19								2
20								2
21	7		6				2	
22								2
23								11

a	MBO Diervverzorging
b	MBO Dierenartsassistent
c	HBO Diermanagement
d	HBO Dier & Veehouderij
e	WO Diergeneeskunde
f	WO Dierwetenschappen
g	Anders
h	Geen diergerelateerde

Figuur VII. Opleidingsniveau van de vrijwilligers van 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009

e) Ervaart u een probleem van te weinig kennis bij het personeel? Kunt u daar wat meer over vertellen?

	a	b	c	d	e	f	g
1	x						
2		x					
3			x	x			
4			x				
5						x	
6							x
7		x					
8			x				
9			x	x		x	
10			x				
11			x				
12			x				
13				x			
14		x					
15			x				
16	x		x	x			
17		x	x				
18			x				
19			x				
20				x			
21					x		
22			x				
23		x					

a	Nee, wat we niet weten wordt opgezocht op internet, boeken
b	Nee, doordat personeel zelf opgeleid wordt
c	Nee, genoeg kennis door eigen interesse/ervaring/opleiding
d	Nee, vanwege deskundige(n) in omgeving
e	Nee, maar wel probleem van dat ze denken dat ze teveel weten
f	Soms, op bepaalde vlakken is er een gebrek aan kennis
g	Ja, ze weten te weinig

Figuur VIII. Problemen met betrekking tot de kennis van het personeel bij opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009.

Vraag 4. Veranderingen in de sector

a) Is het totale aantal dieren dat u opgevangen hebt in 2009, ten opzichte van 2007, gestegen, gelijk gebleven of gedaald?

	Gestegen	Gelijk	Gedaald
1		x	
2	x		
3			
4			
5	x		
6		x	
7			x
8	x		
9		x	
10			
11			x
12	x		
13			
14		x	
15	x		
16			x
17	x		
18	x		
19			
20	x		
21			
22			
23			

Figuur IX. Verandering in totaal aantal opgevangen dieren in de periode 2007-2009 ontheffingen bij opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland.

b) Van welke diercategorie was er de grootste toename in aantal dieren, in uw opvangcentrum tussen 2007 en 2009?

Schildpadden (2x)

Hagedissen (2x)

Alle categorieën bleven gelijk (3x)

c) Hoe groot is deze toename (bij benadering)?

Schildpadden: +40, +4,

Hagedissen: +50, +6

d) Van welke diercategorie was er de grootste afname in aantal dieren, in uw opvangcentrum tussen 2007 en 2009?

Spinnen (1x)

Slangen (3x)

e) Hoe groot is deze afname (bij benadering)?

Spinnen: -1

Slangen: -2, -4, -8

Vraag 5. Problemen/knelpunten t.o.v. vergunningen en ontheffingen

a) Ervaart u problemen t.o.v. vergunningen en ontheffingen zoals

- ☐ Het houden van gifslangen
- ☐ Bouwvergunning
- ☐ Dierentuinvergunning
- ☐ Opvangen van CITES dieren
- ☐ Anders, nl _____
- ☐ Geen

	a	b	c	d	e
1			x		
2					x
3					x
4					x
5			x		
6		x			
7					x
8					x
9					x
10					x
11					x
12					x
13					x
14					x
15					x
16			x	x	
17					x
18					x
19					x
20					x
21					x
22					x
23					x

a	Het houden van gifslangen
b	Bouwvergunning
c	Opvang van Cites dieren
d	Anders
e	Geen problemen

Figuur X. Problemen met vergunningen en ontheffingen bij opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009.

Vraag 6. Problemen/knelpunten t.o.v. financiën

a) Wat zijn de bronnen van inkomsten voor uw opvangcentrum?

- ☐ Donaties en giften
- ☐ Eigen geld
- ☐ Sponsoren
- ☐ Adopties
- ☐ Verkoop van dieren
- ☐ Opbrengst eigen activiteiten/acties
- ☐ Subsidie van gemeente
- ☐ Subsidie van _____
- ☐ Anders, namelijk _____

	a	b	c	d	e	f	g	h	i
1		x	x		x	x			
2	x		x	x	x	x			
3		x							
4		x							
5	x	x	x	x		x			x
6	x	x							
7	x			x		x			x
8		x							
9	x	x							
10		x							
11	x	x	x			x			
12	x	x	x	x	x	x	x		
13		x				x			
14	x		x	x		x			
15	x	x				x			
16		x							
17		x	x						
18		x							
19		x							
20		x							
21	x			x		x			x
22		x							x
23	x		x	x					

a	Donaties en giften
b	Eigen geld
c	Sponsoren
d	Adopties
e	Verkoop van dieren/ herplaatsing
f	Opbrengst eigen acties/activiteiten
g	Subsidies van gemeente
h	Andere subsidie
i	Andere bron van inkomsten

Figuur XI. Bronnen van inkomsten voor 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009.

b) Wat is de belangrijkste bron van inkomst voor uw opvangcentrum?

- ☐ Donaties en giften
☐ Eigen geld
☐ Sponsoren
☐ Adopties
☐ Verkoop van dieren
☐ Opbrengst eigen activiteiten/acties
☐ Subsidie van gemeente
☐ Subsidie van _____
☐ Anders, namelijk _____

	a	b	c	d	e
1			x		
2	x				
3		x			
4		x			
5	x				
6	x				
7	x				
8		x			
9		x			
10		x			
11	x				
12				x	
13		x			
14	x				
15		x			
16		x			
17		x			
18		x			
19		x			
20		x			
21					x
22		x			
23	x				

a	Donaties en giften
b	Eigen geld
c	Sponsoren
d	Verkoop van dieren/herplaatsing
e	Opbrengst eigen acties/activiteiten

Figuur XII. Belangrijkste bron van inkomsten voor 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009.

c) Hoe hoog zijn de maandelijkse kosten van uw opvangcentrum?

0 €0 - €50

0 €50 - €100

0 €100 - €200

0 €200 - €500

0 €500 - €1000

0 €1000 of hoger

	a	b	c	d	e	f
1				x		
2			x			
3	x					
4	x					
5					x	
6			x			
7						x
8	x					
9				x		
10					x	
11						x
12			x			
13		x				
14						x
15				x		
16					x	
17				x		
18	x					
19	x					
20		x				
21						x
22			x			
23				x		

a	€ 0 - € 50
b	€ 50 - € 100
c	€ 100 - € 200
d	€ 200 - € 500
e	€ 500 - € 1000
f	€ 1000 of hoger

Figuur XIII. Maandelijkse kosten van 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009.

d) Ervaart u problemen t.o.v. de financiën? Kunt u hier wat meer over vertellen?

	a	b	c	d	e	f	g	h	i
1	x								
2	x								
3			x						
4					x				
5	x								
6	x								
7		x							
8				x					
9			x						
10			x						
11					x				
12						x			
13			x						
14									x
15								x	
16				x					
17	x								
18								x	
19			x						
20			x						
21	x								
22							x		
23		x							

a	Ja, te weinig geld en/of hoge kosten
b	Ja, maar we redden het door het beleid dat we voeren
c	Nee, opvang is kleinschalig en goed van eigen geld te betalen
d	Nee, houden kosten laag bv door zelf voer te kweken
e	Nee, doordat we eigen geld erin steken
f	Nee, mensen blijven komen bij ons centrum
g	Nee, het is hobby
h	Nee, bezuinigen op andere dingen
i	Soms, minder inkomsten door recessie

Figuur XIV. Het al dan niet hebben van problemen met de financiën 23 opvangcentra voor reptielen, amfibieën en geleedpotigen in Nederland in 2009.